

bkk. 2. /az 1969. évi...20.folyt./e

dr. vámosi erzsébet körzeti orvos /pest megye 5-ös választókerület/ szociális és egészségügyi vonatkozásban foglalkozott a múlt évi zárszámadással. rámutatott, hogy az állami költségvetés egészségügyi előirányzatainak célszerű felhasználása az általános egészségügyi helyzet alakulásában mutatkozik meg a legkifejezöbben, az egészségügyi statisztikák szerint a betegségek között a szív- és érrendszeri, valamint a daganatos megbetegedések foglalják el a vezető helyeket. a közlekedési balesetek is immár a legsúlyosabb betegségek közé sorolhatók: harmadik helyen állnak a listán. a parlament egészségügyi és szociális bizottsága ezért nagyobb számú, lehetőleg gyorsjáratu mentő-gépkocsi beállítását szorgalmazta, a kórházakban pedig az ugynevezett intenzív szobák számának növelését javasolta.

jó eredményként említette a képviselő a foglalkozási megbetegedések 14-26 százalékos csökkenését, ami főleg a létrehozott korszerű munkahelyek, a megfelelő szociális és munkávédelmi létesítmények eredménye. általános egészségügyi szempontból nagy előrehaladást jelent az orvosi körzetek számának növekedése, a gyermekorvosi körzetek megszervezése, a járási gyermek- és nőgyógyász szakorvosok munkába állítása.

a képviselő végezetül a közegészségügyi-járványügyi szolgálat eredményes munkájáról tett említést. sürgette a pest megyei köjál-épület létrehozását, amelynek megvalósítása az építőipari kapacitás hiánya miatt késik. megvalósítása annál inkább indokolt, mert az ország legnagyobb megyéjében a közegészségügyi ellátottság az országos átlagnál 37 százalékkal alacsonyabb.

a zárszámadást elfogadta.

az országgyűlés csütörtöki ülése ezzel véget ért. pénteken délelőtt 10 órai kezdettel folytatják az 1969. évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló jelentés vitáját. /mti/

-.-

18. 18/e

-50-

18 45

M. T. I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h í r e k

1970. június 26.

bb 1. a szakmunkásképző iskolák 1970/71. tanévi munkarendje

1970. június 26.

T o l / f n é i e k c s h g y

a munkaügyi miniszter most megjelent utasításával a szakmunkásképző iskolák 1970/71. tanévének munkarendjéről intézkedik. egyebek között kimondja, hogy a szakmunkásképző iskolákban az új tanév szeptember 1-én ünnepélyes megnyitóval veszi kezdetét. az első tanítási nap - elméleti, illetve gyakorlati - szeptember 2. az elméleti oktatás az „a”, „b”, és „c”, tagozatokon - a turnusos képzést kivéve - valamennyi évfolyamon június 8-án fejeződik be, míg a gyakorlati oktatás 1971. június 8. után - a szakmunkásvizsgára való felkészülési időt és a nyári oktatási szünetet kivéve - a hét minden munkanapján folytatódik.

a vizsgarend: a beszámoltató rendszerű oktatásra beosztott „a”, és „c”, tagozatos tanulók írásbeli vizsgáit január 20-25. tanév végi vizsgáit pedig június 1-8. között kell megtartani. intézkedik az utasítás az új országos szakmunkásképzési jegyzék hatálybalépésével megszünt, összevont, vagy tagozatában módosult szakmák osztályisméltésre utalt tanulók továbbhaladásáról is.

/folyt.köv./

-1-

8 21 50

bb 1. /a szakmunkásképző....folyt./ kcs

a téli szünet 1970. december 21-től 1971. január 6-ig, a tavaszi 1970. április 5-től 13-ig tart, míg a 30 munkanapos nyári vakáció időpontját a gyakorlati oktatásban közreműködő vállalatok jogos igényeinek figyelembe vételével az iskolák igazgatója állapítja meg. a kereskedelmi és a vendéglátó ipari szakmákban a téli és a tavaszi szünetek eltérő időpontban történő kiadásáról a belkereskedelmi miniszter külön rendelkezik.

az utasítás intézkedik az oktatási szünapokról, a tantestületi és osztályzó értekezletek időpontjáról is.

az új tanévben is megrendezik a szakma kiváló tanulója és a tantárgyi tanulmányi versenyeket, több szakmában lesz országos verseny, valamint rendeznek területi versenyeket is. az új tanév kiemelkedő eseményének ígérkezik a szakmunkás-tanulók ősszel megrendezésre kerülő országos jubileumi kiállítása./mti/

bb 2. husz magyar szövetkezeti lakószoba Leningrádban
1 ol/tr ie kcs hgy 1970. június 26.

butorgyártásukat mintegy félmilliárdos beruházással kívánják fejleszteni a következő öt éves tervben. a kisipari szövetkezetek ennek következtében az exportértékesítés jelentős, mintegy 50 százalékos növekedésével lehet számolni. a szocialista országokban és nyugaton egyaránt főleg a stílbutorok keresettek. ezért a gyártmánystruktúrát is ezeknek az igényeknek megfelelően kívánják kialakítani.

a stíl-, illetve stilizált butorok kapják a főszerepet a júliusi leningrádi magyar lakberendezési kiállításon is. a szövetkezeti butoripar 20 lakószobával képviselteti magát; azokkal a típusokkal, amelyeket a jövő évre megrendelői figyelmébe ajánl. a szovjetunió egyébként is jelentékeny ügyfele a szövetkezeti butoriparnak, évente körülbelül 8-10 ezer szoba-berendezést vásárol, mintegy három és félmillió rubel értékben. a szovjetunióba irányuló magyar butorexport 85 százalékát a szövetkezetek adják.

a kiállításon láthatják majd a szovjet szakemberek azt a stílbutort is, amelynek barokkos diszítéseit műanyagból faragták. az osztrák importanyagból készült diszítések lényegesen olcsóbbak a hagyományosnál, s nem rontják az adott stílustól megkövetelt esztétikai hatást sem.

a kiállítás után kerül sor a jövő évi szerződések megkötésére, a leningrádi bemutató sikerétől tehát igen sok függ. jelenleg is több szövetkezet kizárólag demokratikus exportra dolgozik, s az ilyen szakmai bemutatókon aláírt szerződésekkel gyakran egész évi kapacitásukat kötik le./mti/

6/22⁴

F
bb. 7. nemzetiségi pedagógusok hazai és külföldi tanfolyamokon

1970. június 26.

i fe/j zs kcs -cz

a tanév befejeztével, június 29-én, országsszerte megnyitnak, a pedagógusok, köztük a nemzetiségi iskolák oktatóinak, nyelvi-szakmai továbbképző tanfolyamai. az itthon megrendezésre kerülő nemzetiségi kurzusokra - az idén első alkalommal - vendéglátó adók érkeznek a szomszédos baráti országokból. budapesti négy szlovákiai tanár segíti 40 szlovák nyelvoktató felkészülését, gyulán ugyancsak 40 román nyelvet oktató pedagógus tökéletesíti tudását két romániai vendégtanár irányításával. bajorán a bács-kiskun megyei művelődési osztály rendez a német és a szerb-horvát pedagógusok számára többhetes tanfolyamot, amelyre két vendéglátót hívott meg jugoszláviából.

a nemzetiségi pedagógusok egy csoportja külföldi tanfolyamokon vesz részt. szlovéniába utazik a közeli napokban 14 szlovén nyelvű pedagógus, 30 szerb-horvát nyelvet oktató tanár pedig jugoszlávia más városaiban vesz részt szakmai továbbképzésen. ott lesznek a magyarországi nemzetiségi oktatók a sinai nyári egyetemen, a ljubljani szlovén nyelv-tanfolyamon is. halléban és drezdában 40 német szakos tanár kap nyelvi-szakmai továbbképzést./mti/

6/22³⁰

bb 3. hat koránra négy hét alatt - tervek a rádió júliusi műsorából

1 szö/um zs bh -07

1970. június 26.

a rádió júliusi műsortervében - figyelemmel az üdülési, pihenési szezonra - számos szórakoztató mű szerepet s több új bemutató illetve korábbi sikeres előadás ismétlése hangzik el.

még június utolsó napjaiban, 29-én hallhatjuk palotai boris önkéntes című komédiáját, július 3-án dávid Antal muzsikáló kut című hangjátéka szobor sétán, az egykori marosvásárhelyi ezermester é. élet idézi, 4-én megismétlik a diákok tógában, farmerben című adást, amely régi szokásokat mutat be, de megismereti a hallgatókat a mai diákélettel is, 9-én ismét műsoron lesz szobor Antal éjszaka hazamennek a katonák című költői orámája, valamint a dundo maroje című komédia.

ó, szent művészet címmel molnár ferenc jeleneteiből sugároznak 11-én, másnap somogyi tóth sándor a bíró is halandó című rádiódarabja, valamint a stephen atexis muzsikáló fák című regényéből készült rádióváltozat ajánlkozik meghallgatásra, ugyanezen a napon hangzik el osztrovszkij komédiája a jövedelmező állás, 13-án a nagyszerű albert hidja című hangjátékot közvetítik, 17-én a kaliforniai balladát, 18-án a lélek fetelős című rádiókomédiát ismétlik.

mi kor él az ember? címmel az ifjúsági rádió készített riportorozatot - fiatalokkal, az ifjúságot érintő, fontos kérdésekről szórakozás 18-án hangzik el, július 20-án hallhatjuk pirotus „cabina”, című komédiáját, amely a rádióban ősbemutatónak számít, másnap hangzik el a romain rolland regényéből készült rádióváltozat, a colas breugnon, 25-én megismétlik az összevesztés a világgal című adást, amelyet főként a fiataloknak ajánlanak, neményik zsigmond nevével 26-án találkozhatunk a műsorban, egyik regényének rádióváltozatát adják el, ezen a napon szerepet moldova gyöngy éberling, a magyar apa című sikeres komédiája is a műsortervben./mti

-4-

6 22²³

bb 5. hírek a főváros életéből

1 gj/zs kcs -07

1970. június 26.

új közért-üzletek, élelmiszerboltok a józsefvárosban

a lakosság javaslatának figyelembe vételével készült el a VIII. kerületi közért vállalat hálózarfejlesztési programja. a következő öt évben új létesítmények építésére, a meglévők bővítésére, korszerűsítésére csaknem 25 millió forintot költenek.

a kerület rekonstrukciója során közép- és józsefvárosban néhány élelmiszerüzletet lebontanak, de a szanálásokkal egyidejűleg hozzálatnak újak építéséhez. így a tömő utcában 400 négyzetméter alapterületen abc áruház, az illés utcában pedig egy kisebb abc áruház és hus-baromfi szaküzlet kerül tető alá. az üllői úton a pénzverde környékén, a kerepesi út és az asztalos sándor utca sarkán, továbbá a hungária körút és a kerepesi út kereszteződésénél abc kisáruházat, a rákóczi út 41. szám alatt pedig hus-baromfi szakboltot létesítenek.

mennyi zöldterület jut egy belvárosi lakosra?

a belvárosban - társadalmi munkások segítségével - feltérképezik azokat a részeket, amelyek alkalmasak lennének parkok, játszótérek létesítésére. a felmérések szerint ugyanis jelentősen egy-egy belvárosi lakosra mindössze 2,3 négyzetméternyi zöldterület jut. / a budapesti átlag 23,44 négyzetméter./ enyhíti majd a gondokat, hogy a kerületi ingatlankezelő vállalat a lakóházak udvarán - ahol lehet - fákat ültet, s a kerület új pihenőterületekkel gazdagodik. a fővárosi kertészeti vállalat a március 15. téren parkot, a balassi bálint utcában pedig játszótérrel létesít.

új piac újpesten

a IV. kerületben az István téren több mint harmincmillió forint költséggel új piacot létesítenek. már elkészült a gáz-alapvezeték, lefektették a vízvezetékcsöveket. a piac 14 korszerű pavilonjában a közért, a zöldért, az általános fogyasztási szövetkezet, a vendéglátóipari vállalat és a virágért üzletek kapnak helyet, a termelőknek pedig fedett csarnokot létesítenek. a mintegy tízezer négyzetméter alapterületű piacot előreláthatólag 1972 közepén adják át rendeltetésének./mti/

-5-

6 22⁰⁷

bb 4. hazánkban rendezik meg a kémiai és matematikai nemzetközi diákolimpiát

1 szö/gk zs bh -cz

1970. június 26.

középiskolás diákok jelentős nemzetközi erőpróbájának színhelye lesz hamarosan budapest, illetve keszthely.

fővárosunkban rendezik meg a 111. kémiai nemzetközi diákolimpiát, amelyre eddig hét ország - bulgária, csehszlovákia, lengyelország, magyarország, az ndk, románia, a szovjetunió - középiskolás versenyzői jelezték részvételüket, országonként négy-négy tagú versenyzőcsoporttal. az olimpiát ünnepélyesen nyitják meg a záróaktus napja pedig július 6-a lesz.

a középiskolás diákok nemzetközi matematikai versenyét már tizenkettedszer rendezik meg: a diákolimpia színhelye ezúttal keszthely lesz. az ifjú matematikusok nemzetközi erőpróbájára eddig 14 ország versenyzői neveztek: nyolc-nyolc tagú csoporttal küzd majd a győzelemért anglia, ausztria, bulgária, csehszlovákia, franciaország, hollandia, jugoszlávia, lengyelország, magyarország, a mongol népköztársaság, az ndk, románia svédország és a szovjetunió diáktelegációja. a nemzetközi zsűri elnöke hajós györgy kétszeres kossuth-díjas akadémikus lesz.

a rangos versenyt július 13-án nyitják meg, az eredményhirdetésre 21-én kerül sor a fővárosban./mti/

bb 6. megnagyobbítják a tengerszem tavat, új objektumok építését tervezik az aggteleki barlangvidéken

vid ká bh -cz

1970. június 26.

borsod megye egyik leglátogatottabb idegenforgalmi helyét, a természeti kincsekben gazdag aggteleki barlangvidéket tovább fejlesztik, csinosítják. jósvafőn a templom és a patak közötti területen mintegy száz esztendővel ezelőtt épült, népi műemlékjellegű lakóházak közül tizennyolcat védelemre javasolnak. ezek képezik majd a leendő faluskanzen magját. a hegyek közé zárt festői szépségű völgyben kialakított tengerszem tavat új gátrendszer építésével megnagyobbítják, kristálytiszta vizébe pisztrángokat telepítenek és erdővel övezett partján strandot alakítanak ki. az asztmatikus betegségekben szenvedők klimaterápiás kezelésére a jósvafői béke gyógybarlang környékén korszerű szanatórium építését tervezik. elkészültéig a betegek fogadására a község belterületén egy ötven személyes épületet emelnek, amelyet később turistaszállóként üzemeltetnek. a világhírű barlangban - a hangversenyterem és a líbaon hegy közötti sziklaüregben - a földalatti stix patak vizének felhasználásával 400 méter hosszú csónakázótavat képeznek, az aggteleki bejáró mellett régi szalót pedig mzeumnak rendezik be. itt helyezik el többek között a barlangban talált őseleket, a sziklahasadékokban élt ősember egykori munkaeszközeit, használati tárgyait./mti/

bb 8. nagyüzemi szőlőfeldolgozó gépek szombathelyről

vid/ká/ny -cz

1970. június 26.

a szombathelyi mezőgazdasági gépgyárban hozzáálltak a nagyüzemi szőlőfeldolgozó gépek szereléséhez. a 40 hektoliteres szőlőprésekben a szüretig összesen negyvenet adnak az államgazdaságoknak, tsz-eknek. ez a konstrukció egy-egy töltéssel két és félórás üzemidő alatt mintegy 100 mázsa zuzott, bogózott szőlőt présel. először készül sorozatban a 20 hektoliteres szőlőprések a kisebb szőlőtermelő gazdaságok részére.

a prések kiszolgálására motoros szőlőzúzó-bogózó gépet gyártanak. ezekből a jövő hónap végéig összesen 61-et adnak át a gazdaságoknak. a gyár az új gépek leendő kezelőjére két-napos ingyenes tanfolyamot rendez. /mti/

bb 9. a panelházak alapozására elsőként diósgyőrött alkalmazták a francia gyártmányú fém-térzsalus szerkezetet

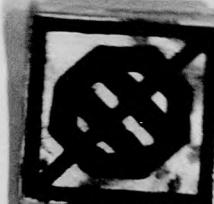
vid/ká/ny -cz

1970. június 26.

diósgyőr háromezer lakásból álló új városnegyedét a legkorszerűbb eljárások alkalmazásával építik fel. nagy lajos király hajdani négytornyú várának környékén, hullámvonalban, többek között negyven, egyenként tíz emeletes lakóépületet szerelnek össze házfári termékekből. a paneles épületek - figyelembe véve a talajadottságokat - különleges alapokat igényelnek, s ezért elkészítésükkel az északmagyarországi állami építőipari vállalat dolgozóit bízták meg. a negyven méter hosszú, tizenkét méter széles és két méter magas üreges vasbeton dobozalapokat eddig hagyományos technológiával építették. ezzel az eljárással az alapozási munka hosszadalmas és költséges volt. ezért a sávházak alapozására karvájszky istván főmérnök és társai nagyüzemi módszert dolgoztak ki, amelyet szolgálati szabadalomnak fogadtak el. lényegében a panelházakat tartó vasbeton dobozalapok építését gépesítették. erre a célra franciaországból acélból készült, különleges és igen praktikus térbeli zsaluszerkezetet vásároltak, amely a munkahelyen összeszerelve, vízszintes irányban kerekeken mozgatható. az új berendezéssel a negyven méter hosszú vasbeton dobozalap három nap alatt felépít-

hető. nagy előnye, hogy könnyen kezelhető és mivel mozgatható, a betonozási munkákat folyamatosan végezhetik. a fémzsalu szerkezettel a panelházak alapozásánál hazánkban elsőként diósgyőrött kezdték meg a munkát és a tervek szerint ilyen berendezéseket alkalmaznak majd az új avasi városrész felépítésénél is. /mti/

8.40/ny

bb 10. Libatenyésztő nagyüzem a volt gépjavitó állomáson

vid/ká/ny -cz

1970. június 26.

Kelendő cikk a magyar libamáj a világpiacon, jó pénzt adnak érte. ezért döntött úgy a vas megyei bögötei egyetértés tsz vezetősége, hogy a megyében elsőként „libafarmot” hoz létre. erre a célra megvásárolták a volt káldi mezőgazdasági gépjavitó állomás használaton kívüli épületeit. itt elemekből összeállítható emeletes műanyag ketrecesorokat alakítanak ki.

A libatojásokat a megállapodás szerint a baromfifeldolgozó vállalat körmendi telepéről szerzik be. a tojásokat zalaegersze- gen keltetik ki. a libákat négy kilós súlyban veszik át a bögöteiek, s szállítják a káldi nagyüzembe, ahonnan öt heti tömés után kerülnek majd a sárvári baromfifeldolgozóba. előzetes számítások szerint évenként mintegy hetvenezer hizott libát értékesítenek.

a „libafarm”, szeptemberben kezd meg a termelést. /mti/

bb 11. bőséges a zöldség hétvégi választéka, az idén a tavalyinál olcsóbb a paradicsom - jövő hétre várják a málnát is

ol/se/y hgy

1970. június 26.

pénteken és szombaton a piacot járó háziasszonyok a zöldségfélék bőséges választékával találkoznak. a zöldség-gyümölcs kereskedelmi egyesülettől kapott tájékoztató szerint ugyanis a hét végére zöldborsóból, káposztából, főzötökből nagy mennyiség érkezett. zöldbabból is bőséges a felhozatal; kilogramja 6.40 forintért kaphat.

több az uborka is a piacon; ez részben az importnak, részben pedig a gyorsabban érő hazai szabadföldi áru nagyobb mennyiségű felhozatalának köszönhető. a salátának való uborkát a zöldség félre már 6.40 forintért árusította, 8 forintért adta a kovászolni valót, s újdonságként a kovászolt uborkát is árusították kg-ként 16 forintért.

/folyt köv/

-8-

10.50/ny

F
bb 11. / bőségesfolyt/ny

illetékesek szerint ezen a héten még csak időszakos hiány sincs zöldségfélékben. csak a késői kivitavasodás okoz eltéréseket a tavalyi helyzethez viszonyítva. például az elmúlt év azonos napján - június 26-án - alig volt már zöldborsó, a lefutóban lévő árut kilonként 5.20 forintért adta a zöldség, szemben a jelenlegi 4.80 forintos árral, hiszen az idén éppen ezekben a napokban érkeznek a piacra a legnagyobb borsószállítványok. a gubabab uborgonya t tavaly ezen a napon 4.80 forintért adták, a gubabab uborgonya t tavaly ezen a napon 4.80 forintért adták, most 4 forintért kapható kilója. a sárga és fehér fajtáknak - szemben a tavalyi 3.40 forinttal - most 2.30 forint a kilogrammonkénti ára. a fejeskáposzta tavaly 2.60 forint volt, az idén 2 forint. az elmúlt évben ilyenkor javában tartott a zöldbab szezon, 4.80-ért adták az árut, - ezekben a napokban még csak kibontakozóban van az idény s ezért 6.40 a zöldbab ára. sokan panaszkodnak a paradicsom ára miatt, pedig az összehasonlítás ezt nem indokolja: a paradicsomot 1969 június 26-án kilogrammonként 26 forintért adták, most pedig elsősorban az import következtében 20 forintért vehetik a háziasszonyok az állami üzletekben. a paprikaárak a tavalyihoz hasonlóak egyik-másik fajta valamivel olcsóbban kapható most. ugyancsak a múlt évéhez azonos a főzötök ára is.

az időjárás és az árvíz miatt a gyümölcshelyzet valamivel feszítettebb a tavalyinál de hét végére gyümölcsekből is javuló irányzattal lehet számolni. a tavalyihoz - 13.80 forint volt - hasonló áron: 14 forintért kapható a korai, ropogos germesdorfi cseresznye. a napokban kezdődik a befőzni való üvegmeggy szezonja és jövő hétre várható a málna, a sárga, és az őszibarack is. /mti/

bb 12. hazaérkezett moszkvából az mszbt küldöttsége

t ms/se/ny hgy

1970. június 26.

pénteken délelőtti hazaérkezett moszkvából az mszbt háromtagú küldöttsége, amely nagy mária főltkár vezetésével résztvett a Lenin centenáriumi alkalmából rendezett nemzetközi konferencián.

a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren kerkaí andorné az mszbt alelnöke, monori istván a külügyminisztérium főosztály- vezetője valamint az mszbt vezető munkatársai fogadták. ott volt sz.sz. szatucsin a budapesti szovjet nagykövetség tanácsosa. /mti/

11.00/ny

-9-

bb 13. halasi árpád ujságíróknak

-ju hgy

1970. június 26.

a magyar hírlap munkatársának hamvasztás előtti bucsuztatása június 29-én - hétfőn - délelőtti 12 órakor lesz a farkasréti temetőben. /mti/

--

bb 14. pest megyei borok versenye

vid gö-ju ká hgy

1970. június 26.

budapesten, a mezőgazdasági muzeumban rendezték meg pénteken a pest megyei borok versenyt. a vetélkedőre 40 termelőszövetkezet, állami gazdaság, szakszövetkezet és egyéni gazda 145 bormintát küldött. a borokat három kategóriában rangsorolja a zsűri, katona józsefnek, a szőlészeti kutató intézet igazgatójának elnökletével. az eredményhirdetésre és a díjak kiosztására tíz nap múlva kerül sor. /mti/

--

bb 15. lottó

mné-ju hgy

1970. június 26.

a sportfogadási és lottóigazgatóság közlése szerint a pécssett megtartott 26. heti lottósorsoláson a következő számokat húzták ki:

11, 35, 51, 53, 90.

a június 29-én megtartandó nyilvános havi tárgnyeremény sorsoláson a 26. hét szelvényei vesznek részt. /mti/

--

11.00/ju

-10-

bb 16. tudományos ülés a vásárosnaményi kórházban

vid-ju ká hgy

1970. június 26.

háza felszabadulásának 25. évfordulója tiszteletére orvosi tudományos ülést rendeztek pénteken a vásárosnaményi járási kórházban. a tanácskozáson dr. farádi lászló egészségügyi miniszterhelyettes elnökölt. tizenegy előadás hangzott el az orvostudomány legújabb eredményeiről, a gyakorlati munka tapasztalatairól. a megnyitó előadást dr. kemény lajos főorvos, a megyei tanács vb egészségügyi osztályának vezetője tartotta. /mti/

--

bb 17. geológusok az árvízvédelemben

vid-ju ká hgy

1970. június 26.

az eredményes szegedi árvízvédelemhez a józsef attila tudományegyetem földtani intézetének kutatói, hallgatói is hozzájárultak: geológiai kutatásokhoz használt furóberendezésekkel olyan furatokat készítettek a gátakon, illetve a töltések mentén, amelyek át ellenőrizhetik a talajban a különféle káros szivárgó vizek helyzetét. ez különösen jelentős most, az átázott töltések ellenőrzésénél.

kutatásaihoz már korábban elkészítették a város és környéke geológiai térképét, s ezt is az árvédelmi szervek rendelkezésére bocsátották. ebből mindenütt megállapítható a talaj szerkezete, a különböző szilárdságú rétegek elhelyezkedése. /mti/

--

bb 18. mangalzsavin das

mné-ju hgy

1970. június 26.

mezőgazdasági
mongol mezőgazdasági minisztert a mongol szövetkezetek főtanácsa elnökét pénteken fogadta fehér lajos, az mszmp politikai bizottságának tagja, a kormány elnökhelyettese. a megbeszélésen részt vett dr. dimény imre mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter valamint szabó istván a termelőszövetkezetek országos tanácsának elnöke is. /mti/

--

-11-

bb 19. megszüntetik a jánkajtis-kölcse horkony-nyomtávu gazdasági vasutat

vid-ju ká hgy

1970. június 26.

a szabotcs-sratmár megyei tanács végrehajtó bizottsága pénteki ülésén feltehetően egyetértett arról, hogy 1970. december 31-vel megszüntessék a jánkajtis-kölcse keskeny-nyomtávu gazdasági vasutat. a vizsgálatok alapján megállapították ugyanis, hogy ennek a vasútnak az üzemeltetése gazdaságtalan, ezért célszerű mind a személy, mind az áruforgalmat a közútra terelni. a költségmegtakarítás mintegy negyven millió forint, a forgalom átterelése azonban öt kilométer új ut építést, 6,5 kilométer ut korszerűsítést, két autóbusz beállítását, s az érintett községekben fedett autóbuszvárók építését teszi szükségessé. a végrehajtó bizottság abban az esetben ért egyet a vasút megszüntetésével, ha az említett technikai feltételeket biztosítják. /mt1/

bb 20. burgonyatermesztési tanácskozás barcson

vid-ju ká hgy

1970. június 26.

pénteken a somogy megyei barcs községben burgonyatermesztési tanácskozást rendeztek vezető szakemberek és a dél-somogyi termelőszövetkezetek képviselőinek részvételével. dr. Lőrincz József a már termelési és műszaki fejlesztési főosztályának vezetője tartott előadást a burgonyatermesztés fejlesztésének irányelveiről, majd Losonczi Mihály a barcsi vörös csillag tiszteletnéke ismertette a gazdaság burgonyatermesztési eredményeit. ezt követően a tanácskozás résztvevői a barcsi vörös csillag termelőszövetkezetben és a Lábodi állami gazdaságban megtekintették a burgonyatermesztés korszerű módszereit. /mt1/

bb 21. hazérkezett a magyar ifjúsági delegáció a koreai népi demokratikus köztársaságból

t pr/se-ju hgy

1970. június 26.

pénteken hazatért az az ifjúsági delegáció, amely Kárpáti Sándornak a Kisz Kálmán vezetésével két hetet töltött a koreai népi demokratikus köztársaságban. Kárpáti Sándor megérkezésük után a ferihegyi repülőtéren nyilatkozott az MTI munkatársának.
/folyt. köv./

-12-

bb 21. /hazaérkezett... 1. folyt./-ju

- öt tagú delegációnak nagyon gazdag, változatos programot állítottak össze koreai házigazdánk. megismerkedtünk phenjan nevezetességeivel, jártunk üzemekben, iskolákban, uttorótáborokban és eljutottunk azokra a vidékekre is, amelyeknek nevét 20 éve az amerikaiak példátlan gaztettei tették ismertté a világ előtt. voltunk panminzsonban is, a demarkációs vonal közvetlen közelében. itt ahol a mesterséges határ túloldalán amerikai katonákat láttunk értettük meg tulajdonképpen, az ország kétféleosztottságának problémáját.

- a két ifjúsági szervezet testvéri barátságát demonstrálta a nagygyűlés, ahol phenjan fiatalságával találkoztunk. találkozottunk a magyar fiatalok üdvözlését, s elmondottuk, hogy kommunista fiataljaink nagyra értékelik azokat az eredményeket, amelyeket a népi korea a szocializmus építésében elért. elmondtuk azt is, hogy fiataljaink támogatják korea békés egyesítéséért vívott harcukat. nagyon jó benyomásokkal tértünk haza, - zárta nyilatkozatát Kárpáti Sándor - meggyőződésünk, hogy látogatásunk tovább erősítette a két ifjúsági szervezetet összekötő baráti szálakat. /mt1/

bb 22. hajózási főidény a balatonon

vd-ju ká hgy

1970. június 26.

a mahart balatoni üzemigazgatóság a közli, hogy június 28-án, vasárnap reggeltől a kiadott menetrendek szerint megkezdődik a hajózási főidény a balatonon. /mt1/

bb 23. sajtótájékoztató a genovai színház budapesti vendégszerepléséről

t gy/mné/ny hgy

1970. június 26.

péntek délelőtt Ambrogio Gaggiotti a genovai Teatre Stabile gazdasági igazgatója sajtótájékoztatón ismertette a társulat kétnapos vendégjátékának programját.

/folyt. köv/

-13-

12.30/ny

bb 23. / sajtótájékoztató.....folyt/ny

a genovai állandó színház 25- tagú társulata carlo goldoni: egy karneválvégi éjszaka című komédiáját mutatja be pénteken és szombaton a madách színházban. az igazgató elmondta, hogy több mint 40 napja vannak uton és ezalatt párizsban, zürichben, innsbruckban, leningrádban, moszkvában és varsóban léptek fel. budapesti vendégjátékuk befejeztével bukarestbe utaznak.

érdekességként említette, hogy a közel 20 éve fennálló jönevű olasz színház genovában három előadóteremmel rendelkezik, s a 800.000 lakosú városban évente 15.000-en váltanak színházukba bérletet. idén először szerveztek gyermekelőadásokat. a színház fennállása óta közel 100 bemutatót tartott, többek között shakespeare, pirandello, euripides, dosztojevszki, brecht, carlo, goldoni, valamint több, ma is élő szerző műveiből.

az olasz társulat fellépését szakemberek és színházlátogató közönség érdeklődése kíséri, hiszen közel négy év óta először lép fel magyarországon ismét olasz prózai együttes. /mti/

...

bb 25. hivatalos személyt bántalmazott - tíz hónapi börtönrre ítélték

vid-ju ká hgy

1970. június 26.

másodszor került bíróság elé hivatalos személy elleni erőszak miatt a huszonhét éves bara lászló miskolci lakos. ez év márciusában feleségét, aki villamoskalauzsnő, kísérte el a miskolci közlekedési vállalat pénztárába. a helyiségben azonban idegeneknek tilos tartózkodni. amikor erre őt hívták józsef éjjeliőr figyelmeztette, s a helyiség elhagyására szólította fel, durván rátámadt, majd amikor feleségével együtt az épületet elhagyta, tetlegesen is bántalmazta láptakot.

a miskolci járásbíróság bara lászlót visszaesőként elkövetett hivatalos személy elleni erőszakban mondta ki bűnösnek, s ezért tíz hónapi börtönbüntetésre ítélte. /mti/

...

13.08/ju

-14-

bb 24. időjárásjelentés

ny -hgy

1970. június 23.

a meteorológiai intézet jelenti június 26-án, 12 órakor:

szórványos zápor, zivatar.

az óceáni eredetű hűvösebb levegő egy széles hulláma lassan halad át európa középső részei fölött, és szórványosan fellépő záport, zivatart okoz. nyugat, dél és kelet-európában száraz az idő, a hőmérsékleti viszonyok az évszaknak megfelelőek. a következő 36 órában lényeges változás nem lesz a közép-európai időjárásában.

hazánkban csütörtökön fülledt meg volt az idő, a délutáni óráktól kezdve elsősorban a nyugati és északi megyékben helyenként zápor, zivatar keletkezett. a lehullott csapadék mennyisége általában csapadéknymó és 6 mm között változott de szombathelyen és győrben 10, izsákon 16 mm-t mértek. a hőmérséklet napközben a dunántúlon 26-31, máshol 24-29 fokra emelkedett. péntek hajnalra 13-19 fokra hűlt le a levegő. ma délelőtt a keleti megyékben erősen felhős volt az ég és néhány helyről esőt, zivatart jelentettek. az ország többi részein változóan felhős száraz idő volt. a hőmérséklet 11 órakor keleten 18-19, máshol 24-26 fok között volt.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 23,7 fok volt, 3,3 fokkal magasabb mint a sokévi átlag. ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 26 fok volt, a tengerszintre átlazámitott légnyomás 765 mm, alig változik. a balaton vizének hőmérséklete siófoknál 11 órakor 26 fok volt.

várható időjárás szombat estig: időnként megnövekvő felhőzet, szórványosan kialakuló záporral zivatarral. hőmérséklet, zivatar idején átmeneti szélerősödés. a hőmérséklet lényegesen nem változik. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 14-19, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 24-28 fok között.

a duna vízállása budapestnél 461 cm. / mti/

...

13.15/ny

-15-

bb 26. új képzőművészeti alkotással gazdagodott kőszeg

vid-ju ká hgy

1970. június 26.

pénteken új képzőművészeti alkotással gazdagodott a nyugat-dunántuli üdülőkörzet. a kőszegi panoráma szot üdülő előcsarnokában elhelyezték geszler mária, szombathelyi iparművész 15 négyzetméteres kerámia pillár-burkolatát. a színes lapokból összeállított derűs „kerámia-fal”, vas megye legnagyobb modern kerámia felülete: jellegzetes kőszegi épületeket, figurákat ábrázol. /mti/

--

bb 27. szarvasmarha törzstenyésztési tanácskozás zalaegersze-
gen

vid-ju ká hgy

1970. június 26.

a szarvasmarha törzstenyésztéssel foglalkozó állami és szövetkezeti gazdaságok, valamint az állattenyésztési felügyelőségek vezető szakemberei pénteken szarvasmarha törzstenyésztési tanácskozáson vettek részt zalaegerszezen. a tanácskozáson dr. baksa ottó, az országos állattenyésztési felügyelőség igazgatója tartott előadást. hangoztatta: a mezőgazdaság szocialista átszervezése óta rendkívül sokat emelkedett az állattenyésztés színvonala a hozamok azonban még a kívánt szint alatt maradnak. a feladat az, hogy a fontos népélelmezési cikkekből, tejből, tejtermékből, marhahusból biztosítsuk a lakosság ellátását és minnél több húst termeljünk exportra. évenként 60-80 millió dollárt hoz a népgazdaságnak a vágómarha export, a nyugat-európai piac igénye azonban jóval nagyobb annál, mint amennyit szállítani tudunk. a nagyobb tömegű és jobb minőségű hústermelés feltételei adottak, a feladat az, hogy országosan javítsuk a tenyésztői munkát, a takarmányozási technológiát és képzett szakembereket állítsunk munkába. /mti/

--

13.18/ju

-16-

bb 28. baleset pécsbányán.

vid-ju ká hgy

1970. június 26.

baleset történt június 25-én a mecsoki szénbányák pécsbányai üzemében, széchényi akna első szintjén. a főkeresztvágattól északra, az irányvágatban egy beépített légajtónál bányai istván 30 éves dieselmozdonyvezető bányatechnikust a mozdony a légajtó keretéhez szorította. a szerencsétlenül járt ember medencecsonttörést szenvedett. orvosi tájékoztatás szerint bányai istván sérülése súlyos, de nem életveszélyes. a baleset ügyében a bányahatóság vizsgálatot indított. /mti/

--

bb 29. puposzunyog invázió a tiszánál

vid-ju ká hgy

1970. június 26.

a középtisza-vidéken ritka szunyogfajta, a puposzunyog jelent meg nagy tömegben. a fájdalmas szúrása szunyog emberre és állatra egyaránt veszélyes. a megyei köjál szolnokon megkezdte a vegyszeres szunyogirtást, amelyet azután szajolban, tiszasülyön, kötelken, nagykörűben, tiszaföldváron, cibakházán, nagyréven, tiszaugon, tószegen, tiszajenőn, tiszavárkonyban és vezensyben folytatnak. /mti/

--

bb 32. a tolna megyei nőtanács záróülése

vid-ju ká hgy

1970. június 26.

szekszárdon, a nők politikai, gazdasági és szociális helyzetéről tárgyalt a tolna megyei nőtanács pénteki ülése. a tanácskozáson részt vett és felszólalt makoldi mihályné, a magyar nők országos tanácsának alelnöke és tolnai ferenc, a tolna megyei pártbizottság titkára is.

az ülésen bejelentették a megyei nőtanács megszűnését, mivel a megyei és a helyi nőtanácsok feladatait a különböző tömegszervezetekben alakuló nőbizottságok veszik át. tolna megyében már megalakultak a tsz-szövetségek, az szmt éne hazafias népfront nőbizottságai. /mti/

--

13.25/ju

-17-

8' 14³³

bb 30. befejeződtek a jelentkezők: hetven külföldi hallgató a borsodi nyári egyetemen

vid/ká/ny hgy 1970. június 26.

a diósgyőri Lenin kohászati művek fennállításának kétszázadik évfordulója alkalmából, a színvonaligyi vasgyártás két évszázados múltjának jegyében rendezik meg az idei borsodi nyári egyetemet. a jelentkezések a július 20-tól 31-ig tartó rendezvényt sorozatra befejeződtek. az idén hetven, nagyjából az ndk-ból, lengyelországból, csehszlovákiából érkező résztvevőt látnak vendégül. első alkalommal érkeznek hallgatók finnországból és az egyesült államokból. résztvesznek az előadásokon a miskolci nehézipari műszaki egyetemmel baráti kapcsolatot tartó felsőoktatási intézmények küldöttei is.

a nyári egyetem főtémája a diósgyőri vasgyártás kialakulásának, a korszerű acélgyártásnak, valamint a miskolci egyetem vasipari tudományos és kutatótevékenységének ismertetése lesz. megtekintik a résztvevők a rudabányai vasércbányát, valamint az ott berendezett ércbányászati muzeumot is. /mt1/

--

bb 31. egy nap alatt kétezer mázsa zöltség heves megyéből

vid/ny hgy 1970. június 26.

az ország egyik legjelentősebb zöldegytermelő vidéken, heves megyében megélné a termés betakarítása. pénteken az idei legnagyobb mennyiséget, összesen mintegy kétezer mázsa zöldegyfélét küldték piacra a megyéből a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok. a hazai szállítások mellett megkezdődött az export értékesítés is. főzőtökből mintegy hétszáz mázsaát szedtek pénteken a mátraalji kertészetekben és ebből háromszáz mázsaát csehszlovákiába irányították.

az időjárás az utóbbi napokban kedvezett a zöldegyfélék fejlődésének, ezért a jövő héten még nagyobb mennyiségeket küld piacra heves megye. július első napjaiban forgalomba kerül a zöldebab, a ribizli, a meggy és néhány nap múlva beérik a szántóföldön termelt paradicsom. /mt1/

--
-18-

13.30/ny

14 37

bb 33. július 1-től önálló üzem a boy szolgálat

t kf/ny ie hgy 1970. június 26.

a belkereskedelmi szállítási vállalat legkisebb üzletágának a boy szolgálatnak tevékenységéről, terveiről számolt be pénteki sajtótájékoztatóján komlósi józsef vezérigazgató.

a 13 esztendeje létesült népszerű szolgáltatás - amely iránt egyre nagyobb az igény a lakosság körében - hagyományos tevékenysége: a tartós fogyasztási cikkek, a lakberendezési tárgyak házhozszállítása mellett ugyszólván mindent elvállal, amivel a közönség megbízaza. évente mintegy 200 000 ügyfelet szolgálnak ki, köztük igen sok külföldi megrendelést teljesítenek.

a védjegyzett boy szolgálat július 1-től önálló üzemként működik, s így abból kell megélnie, hogy az eddiginél magasabb színvonalon végzi munkáját, újabb szolgáltatásokat ajánl a lakosságnak. ezért tervezik egyebek között a kocsi-park bővítését. foglalkoznak a ,,maxi-taxi,, szolgálat bevezetésével, vagyis lehetővé teszik, hogy az áru házhozszállításakor a vásárló is a kocsi-ban utazhasson. megerősítik a költözők szolgálatát, amelynek dolgozói gépkocsivezetők és a rakodómunkások csinos egyenruhát kapnak. nemrégén boy pavilont nyitottak a baross téri aluljáróban, ahol legkülönbözőbb szolgáltatásokra felvesznek megrendelést, ősszel-télen még szállodai szoba-foglalást is vállalnak. kis nyomdát állítottak üzembe, s így ezentul nemcsak kézbesítik, hanem el is készítik az esküvőkre, különféle rendezvényekre szóló mvghívókat. a vidéki fiókhálózat kialakítását is. /mt1/

--

bb 34. a magyar szocialista munkáspárt központi bizottsága

ny -hgy 1970. június 26.

táviratban üdvözölte jesus faria elvtársat a venezuelai kommunista párt főtitkárát 60. születésnapja alkalmából. /mt1/

--

bb 35. megalakult az interparlamentális unio

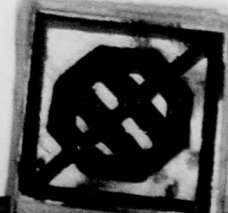
mné/ny hgy 197. unius 26.

magyar csoportjának magyar-török tagozata. a tagozat pénteki alakuló ülésén elnökké dr. ortutay gyula, alelnökké dr. noszkay aurél országgyűlési képviselőket választotta. /mt1/

13.37/ny --
-19-

5

14 37

bb 36. befejeződött a nagy tisztaságú acélok gyártásával foglalkozó nemzetközi konferencia

vid/ká/ny hgy

1970. június 26.

pénteken balatonfüreden befejeződött a nagy tisztaságú acélok gyártásával és felhasználásával foglalkozó négy napos nemzetközi konferencia, amelyet az országos magyar bányászati és kohászati egyesület valamint a vasipari kutató intézet az angol és a francia testvéregyesületekkel közösen rendezett. a konferencián - amelyen 26 országból 280 nagy hírű szakember vett részt - megvitatották az acélgártás és felhasználás legkorszerűbb módszereinek tapasztalatait, az acélok gyártásáról, az előállítási folyamatok ellenőrzéséről, az anyag mechanikai tulajdonságairól és a tisztaság mértékének megítéléséről csaknem 30 előadást tartottak.

a balatonfüredi konferencia résztvevői a péntek déli zárónapség után dunaujvárosba utaztak a dunai vasmű megtekintésér./mti/

-.-

bb 37. szabolcs-szatmár megye 64 községében 480 ház ujjáépítésére készülnek fel a magánkisiparosok

i sz/fné/ny ie

hgy

1970. június 26.

szabolcs-szatmár megyében és az ország több más megyéjében a kiosk titkárságok megkezdtek a szervezőmunkát, hogy a kisiparosok vállalatuknak megfelelően 480 árvizsújtotta lakóházat ujjáépíthessenek szabolcs-szatmár megyében.

a kisiparosok országos szervezetében, a kiosk központban az mti munkatársának elmondották: a helyreállítási bizottság a magánkisiparosok számára 64 községet jelölt ki, olyan településeket, ahol viszonylag kevés ház vár ujjáépítésre, s ezért az állami vállalatok felvonulása nem lenne gazdaságos ahhoz, hogy a 480 ház november 15-ig tető alá kerüljön és a télre legalább egy helyisége lakható legyen mintegy 400 kisiparos munkájára lesz szükség. feltételezik, hogy 40 százalékuk a megyében működő mesterek sorából kerül ki és segítenek a szomszédos megyékben dolgozó kisiparosok is, de mindemellett elengedhetetlen, hogy az ország egész területéről toborozzanak kőműveseket, ácsokat, tetőfedőket. a kisiparosok alkalmazottaikkal együtt vehetnének részt ebben, mégpedig olyan kedvezményes feltételek mellett, hogy ennél a munkánál mentesülnek az alkalmazotti adó alól.

az árvizsújtotta területeken építőmunkát vállaló kisiparosok a kiosk megyei titkárságain jelentkezhetnek. máris szép számban vannak vállalkozók és előreláthatólag a közel napokban megkezdődhet a munka. a tervek szerint az első község, ahol az ujjáépítéshez hozzálátanak, szamostatárfalva lesz. /mti/

14.00/ny

-20-

bb 38. péter-pál üdött - aratásra készül az ország

ő vid/ká/ny hgy

1970. június 26.

a déli megyék mti szerkesztőségei jelentik:

országszerte küszöbön áll az aratás, ősi a legelőbbben fekvő baranyában már meg is kezdődött az ősziárpa betakarítása. ma már ugyan nem az aratás a legnagyobb mezőgazdasági munka, a gazdaember számára mégis ünnepi eseményt jelent, hiszen a jövő évi kenyérünkről van szó. az idén a hosszantartó tél és a szokatlanul hideg tavasz, a kiterjedt ár- és belvizek, s a mostani forróság erősen megritkította a kalászosokat. éppen ezért a szokottnál is nagyobb gondokkal készültek fel az aratásra a mezőgazdasági üzemek, hogy a megtermett gabona minden szemét betakarítsák. az idén kései aratásra számítottak a szakemberek, ám az immár husz napja tartó - júliusi kánikulára emlékeztető - száraz, meleg időjárás hatására meggyorsult a kalászosok érése. a természet gyakorlatilag pótolta azt a három hetes elmaradást, amelyet a hosszú tél és a hűvös tavasz okozott a növények fejlődésében. ezekben a napokban tehát mindenütt kasza alá érnek a gabona.

baranya: a dráva mentén megindultak az aratógépek

hagyomány már, hogy - földrajzi helyzetéből és kedvező éghajlatából következően - baranyában kezdődik meg az aratás minden nyáron. most is itt, a dráva mente homokos talaján, indultak meg először a betakarító gépek: a sellyei orvászárpa és a rét-ősziárpa, ám hamarosan munkába állnak a kombájnok is. a jövő hét elején - péter és páli napja táján - általánosan várják az aratás a baranyai gabonaterületeken, s az árpa után kasza alá kerülnek a legkorábban érő olasz búzák is. a baranyai gazdaságokban kerekén 135 ezer hold kalászos termése vár betakarításra. a múlt évi rekordhozamhoz képest 15-20 százalékkal kisebb termésre számítanak a szakemberek, ami azonban még mindig magasabb a korábbi évek átlagánál. a gabonafelvásárló vállalat tizenöt ezer vagon termény átvételére készült fel és ez csupán ezer vagonnal marad el a tavaly felvásárolt gabonamennyiségtől. a terv szerint a termés egészét kombájnokkal vágják le és csépelik el; szerencsére a talaj állapota kedvező és a gabona nem dől meg, így zavartalanul dolgozhatnak majd a gépek. mintegy félezer kombájnnal vesz részt a munkában, köztük az a nyolcvan új gép, amelyet most kaptak a termelészövezetek a szovjetunióból és az ndk-ból. sajnos, ebben a megyében is aggasztó a kombájnpark állapota, az alkatrészek hiánya, nyolcvan kombájnál hiányzik az alapvető fontosságú felhordólánc, amely a vágószerkezettől a cséplőszerkezetbe továbbítja a kalászosokat. a mezőgazdasági üzemek a régi felhordóláncok kijavításával, felújításával próbálnak enyhíteni a helyzetet.

/folyt köv/

-21-

14.20/ny

01 14 58

bb 38. / péter - pál.....1.folyt/ny

Csongrád: biztató kilátások

Csongrádban egy-két nap múlva megindulnak az aratógépek és a kombájnok, hogy a mintegy 160.000 hold kalászos termését betakarítsák. a kilátások biztatók, bár a rendkívüli esztendő ezen a területen is éreztette hatását. tavasszal két hónapon át belvizek sanyargatták a földeket. utána pedig a folyók gátjai mentén feltörő fakadó vizek pusztítottak. ennek ellenére a kalászosok - amelyek 80 százaléka igen jól, vagy jó közepesen fejlődött - hozamban nem maradnak el a sokévi átlagtól. a tsz-ek búzából - a jelenlegi becslések alapján - 15 mázsás, az állami gazdaságok pedig legalább 18 mázsás termést várnak holdankint. az idei betakarítás azonban több erőfeszítést követel, mint eddig bármikor. az elemi csapások miatt a kijelölt területnek csak 60 százalékan tudták elvégezni a vegyszeres gyomirtást, sokfelé gyomosak a búzamezők. a búzák helyenkint magasra nőttek és a viharok sokfelé ledöntötték. szinte minden gazdaságban lehet látni megdőlt vetéseket. külön gondot jelent, hogy a már sárguló búzák között akadnak a vízállásos mélyebben zöldre foltok. ezeket a kombájnok kénytelenek lesznek kikerülni és csak később vághatják le.

békés: kézi aratásra is számítanak

Békés megyében nagy körültekintéssel készülnek a negyed millió holdnyi gabona betakarítására. a körösök völgyében ugyanis ez lesz az utóbbi évtizedek egyik legnehezebb aratása. a csapadékos időjárás miatt nem sikerült mindenütt elvégezni a vegyszerezést, így az erősen gazos táblákon csökkent teljesítménnyel haladhatnak a kombájnok, több lesz a gond a szérükön a tisztítással, szárítással is. súlyosbitja a helyzetet, hogy békésben még mindig több tíz ezer holdat borít belvizek. bár éjjel nappal dolgoznak a szivattyúk a legmélyebben fekvő táblákról csak kézi kaszával tudják majd learatni a búzát. számítanak arra is, hogy az ázott talajon „elülnek”, a kombájnok, ezért mentésükre láncfalpas traktorokat helyeztek készenlétbe. az előzetes felmérés szerint a belvizek miatt 25 ezer holdon esett ki a gabonatermés, a nem érintett táblákon azonban jó termést várnak. a mezőgazdasági üzemek mintegy kilencszáz kombájnnal rendelkeznek, de alkatrész hiány miatt még nem sikerült valamennyi kombájnt kiavítani. a szérük, a terményszállító gépjárművek készenlétben várják az aratást, kevés azonban a szárító berendezés, a csapadékos nyár esetén újabb gondokat okoz a nedves gabona tárolása. zsákhány is súlyosbitja a helyzetet.

az aratási „menetrend”, mindenütt elkészült, de azt nem tekintik véglegesnek. a rendkívüli helyzet ugyanis gépátcsoportosítást és egyéb rugalmas intézkedéseket követel.

/folyt köv/
14.30/ny

-22-

F
bb 38. / péter-pál.....2.folyt/ny

bács: 25 nap a kenyérgabona betakarítására

a duna-tisza közén késik az aratás. évtizedek óta az országban ezen a vidéken érik be elsőnek a gabona, s pendül meg a kasza. az idén a hivatalos aratási időny kezdésekor: péter-pál napján csak szórványosan vágják majd az őszi árpát. a gabonák zöme már sárgára érett, a szemek aronban még acélosodni kell. a termésbecslésekkel óvatosak a szakemberek. az őszi árpa táblák a tavalyinál általában jobb termést ígérnek, a kenyérgabona terméshozam alakulását viszont még sokban befolyásolhatja az időjárás. az elkészített aratási „menetrend”, szerint július első napjaiban állnak munkába a kombájnok. általában fehéz aratással számolnak bács-kiskun megyében is. a munkát viszonylag rövid időre programozták. egyre kevesebb helyen alkalmazták a kétmenetes aratást, elhagyják a rendrevágást, ahol csak lehet kombájnok aratják - csépelek a teljes érésben lévő kalászosokat. az állami és a termelőszövetkezeti gazdaságok - összesen 670üzemképes kombájnnal számolva - csupán 25 napra tervezik a kenyérnekvaló betakarítását. az időjárás kellemetlenségeket is okozhat, ezért a tsz-ekben növelték a gabonaszűrők befogadóképességét, hogy folyamatosan száríthassák, tisztíthassák a terményt, a megyei gabonafelvásárló és feldolgozó vállalat is felkészült az új gabona fogadására. az átvevő telepeken nagyteljesítményű szárító berendezéseket helyeztek üzembe, hogy a nedves gabonát is tudják fogadni.

a megyében egyébként a repceföldeken már megkezdődött a termés betakarítása. a bacsalmási állami gazdaság 550 holdas repceföldjén indultak meg az arató gépek.

somogy: 80 új kombájn

somogy megye termelőszövetkezeteiben és állami gazdaságai-
ban több mint százötvenezer hold kenyér és takarmánygabona vár betakarításra. az utóbbi meleg napokon megkezdődött a gyors érés, különösen az ősziárpa táblákon, ahol néhány nap múlva megkezdődhet a rendrevágás. a buza aratása előreláthatólag július 10-15-én kezdődhet.

somogyban több mint félezer arató-cséplőgép vesz részt a munkában és nyolcvan új kombájn érkezik az aratásig a megyébe. a szakemberek szerint az idei aratás nehéz lesz, mivel a gabonafelvásárló és feldolgozó vállalat is készen várja az új termést: a raktárakat fertőtlenítették és a százötven átvétőhely vasárnap, ünnepnapokon, s ha szükséges az éjszakai órákban is nyitva tart. a tervek szerint július 6-án érkezik az első új gabona az állami raktárba. az idei termésből 13 és félezer vagon kenyérgabonát és mintegy ezerkétszáz vagon árpát várnak. /mti/

14.50/ny

-23-

6 15 35

bb 40. a vasas szakszervezet és a kohó- és gépipari miniszter
közös állásfoglalása

ny- le hgy

1970. június 26.

a vasas szakszervezet elnöksége és a kohó- és gépipari miniszter a vasas szakszervezet pénteki elnökségi ülésén közösen foglalt állást az árvíz okozta népgazdasági károk felszámolásának meggyorsításáról és az árvízvízsújtotta lakosság megsegítéséről.

az állásfoglalás felhívja a vas-, fém- és villamosenergia ipari dolgozókat, hogy az mszmp 10. kongresszusa tiszteletére indult munkaversenyben a kereskedelmi igények, a tényleges értékesítési lehetőségek, a gazdálkodási és termelési kötelezettségek, a kooperációs feladatok vizsgálata, a tartalékok feltárása és hasznosítása alapján tegyenek újabb vállalásokat. mindezekkel járuljanak hozzá a nemzeti jövedelem egy százalékos teljesítéséhez, az árvíz okozta károk csökkentéséhez.

külön felhívta az elnökség a figyelmet, hogy az árvízvízsújtotta területeken működő vasipari vállalatok tegyenek meg mindent a termelés kiesés pótlása, az évi terv teljesítése érdekében. fokozott figyelemmel vegyék számba a felhasználható elfekvő készleteket s azok minél előbbi értékesítését. mindenütt nagy gondot kell fordítani az árvízvízsújtotta területek gyors helyreállításához szükséges anyagok, szerelvények gyártására és szállítására. /mti/

bb 43. fekete istván író

1 ff/se/ny hgy

1970. június 26.

az olvasók, a tisztelők többszázas tömegeinek jelenlétében temették el a farkasréti temetőben. az állattörténetek, ifjúsági

regények népszerű szerzőjét - aki 70 éves korában hunyt el - a magyar írók szövetsége és a barátok nevében nemeskürti istván bucsúztatta, petrovác istván pedig a móra kiadó képviselőjében mondott gyászbeszédet. a sirra az írószövetséggel együtt koszorúk sokaságát helyezték el a különböző társadalmi szervezetek, s virágokkal borították el fekete istván nyughelyét szűkebb hazájának, somogy megyének a képviselői is. /mti/

-24-

15.00/ny

01.15⁴⁰

bb 39. Losonczi pál szombaton mongóliába utazik

1 fe/iné-ju hgy

1970. június 26.

Losonczi pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke a mongol népköztársaság nagy népi hurálja elnöksége elnökének zsamszrangjin zambunak a meghívására szombaton hivatalos baráti látogatásra a mongol népköztársaságba utazik.

x x x

vozári edit, az mti hirmagyarozója írja:

Losonczi pál uticélja, a baráti mongol népköztársaság belső-ázsiai, a szovjetunió és a kínai népköztársaság között terül el. kiterjedése 1,531.000 négyzetkilométer, tehát magyarországnál tizenhét-szerte nagyobb, lakosságának száma 1.2 millió. ez év áprilisának végén volt 20 esztedeje, hogy a magyar népköztársaság és a mongol népköztársaság között diplomáciai kapcsolat létesült. ezzel földrajzilag távoli, de politikai és társadalmi céljaikat tekintve igen közelálló országok nyújtottak egymásnak kezét.

mongólia népének a történelem folyamán súlyos megpróbáltatásokban volt része. hazája évszázadokig kína mandzsu császárainak birtoka volt. a mongol nép önrejtéből nem tudta kivívni függetlenségét, s országa csak a nagy októberi szocialista forradalom győzelme után válhatott szuverén állammá. az élethalál harcot vívó fiatal szovjet-oroszország ellen összefogó militarista kínai és japán erőkkel szemben, amelyek mongóliát is hadművelési területként használták fel, széleskörű forradalmi mozgalom bontakozott ki szuhe-bator és csobjalszan vezetésével. a forradalmi csapatok és a vörös hadsereg egységei később megtisztították mongólia földjét az ellenforradalmi erőktől. 1924 júniusában mongóliában kikiáltották a népköztársaságot.

az ország marxista-leninista pártja, a mongol népi forradalmi párt, amelynek első titkára és a minisztertanács elnöke cedenbal több ízben volt már hazánk vendége. 1965-ben kádár jános vezetésével magyar párt- és kormányküldöttség látogatott el mongóliába. ezután alakult meg a két ország gazdasági-tudományos-műszaki kormányközi bizottsága. azóta eltelt öt év alatt a magyar részvétel mongólia fejlesztésében 60 százalékkal növekedett. együttműködésünk évről-évre fejlődik. magyarországnak nyújtotta segítség a mezőgazdasági termelés fokozásában, a gyárépítésben, a vizkutatásban nyilvánul meg. magyar segítséggel biokombinát, husgyár és nagy ruhagyár épül ulanbatorban és darhanban. a kulturális együttműködés két éves munkaterv alapján bonyolódik. e területen szép eredményeket érnek el a mongóliába kiutazó magyar tudományos dolgozók, régészek, nyelvészek, muzeológusok. az utóbbi években több ismert magyar író volt mongóliában, kik élményeikről, könyvekben számolnak be a magyar olvasóknak.

/ folyt. köv. /

01.15⁴⁰

-25-

bb 39. / Losonczi pál... 1. folyt./-ju

kevés országot lehet találni ahol az élet olyan gyorsan és olyan mértékben változott volna meg, mint mongoliában. ötven évvel ezelőtt, amikor az ország a társadalmi haladás útjára lépett évszázadokkal volt elmaradva a huszadik század vívmányai mögött. a jobbágyságot csak 1924-ben szüntették meg. azóta állandóan gyorsul a fejlődés. a mongol népköztársaság ipari termelése átlagosan 15 százalékkal növekszik. ugrásszerűen emelkedik az egykor irástudatlan lakosság kulturális színvonala, amit az egyre nagyobb számban létesülő alsó, közép és felsőfokú iskolák tesznek lehetővé.

a szovjetunió és a többi szocialista ország testvéri segítségével magyarázható az a rendhagyó társadalmi és történelmi jelenség, hogy mongólia a feudáliszmusból - a kapitalizmus fejlődési fokát átugorva - közvetlenül a szocializmusba léphetett, tisztas helyet foglalhatott el a szocialista államok családjában és biztonságban munkálkodhat népe még szebb jövőjének kiállításáért. /mt1/

--

bb 41. péntektől új forgalmi rend székesfehérvár belvárosában

vid-ju ká hgy

1970. június 26.

székesfehérvár történelmi belvárosában, ahol a szűk utcák miatt a közúti közlekedés balesetveszélyes, péntektől új közlekedési rendet vezettek be. a tehergépkocsik számára több belvárosi utcában megtiltották az átmenő forgalmat. többhelyütt 40 km-es sebességkorlátozó táblát helyeztek el. a jövő héten egyirányúsítják a petőfi utcát. később, valószínűleg az ősszel további közlekedési rendszabályokat vezetnek be elsősorban az átmenő forgalmat korlátozzák a belváros egyes utvonalaiban. /mt1/

--

bb 42. angol műszerbemutató székesfehérváron

vid-ju ká hgy

1970. június 26.

az angliai marconi instruments ltd. mozgó kiállítása székesfehérvárra érkezett. a cég a fejér megyei metesz előtt álló kocsijában telefon- és televízió közvetítést mérő berendezéseket, 2; több más mérőműszert mutat be. az angol vállalatnak ez volt egyetlen vidéki bemutatója. székesfehérvárról a kocsit ausztriába indul. /mt1/

--

14.50/ju

-26-

8.15.45

F

bb 44. ünnepi tanévzáró a tanácsakadémia tagintézetekben

mm bh hgy

1970. június 26.

pénteken tartották az ünnepélyes tanévzárót a tanácsakadémia budapesti, szombathelyi és veszprémi tagintézetekben. a veszprémi intézet tanévzáró ünnepségén dr. papp lajos miniszterhelyettes, a minisztertanács tanácsszervezőosztályának vezetője bucsuztatta a községi tanácsai vezetőket.

a tanácsakadémia eddigi egy éves tanfolyamai, - amelyeken az elmúlt 17 évben több mint négyezer tanácsai dolgozót képeztek - ezzel befejeződött. szeptemberben már két éves tanulmányi idővel kezdődik a községi, nagyközségi tanácsok titkárainak és a tanács-igazgatási szakembereinek a képzése./mt1/

--

bb 45. a felnőtt-oktatás tapasztalatairól tárgyalt győr-sopron megye szakszervezeti tanácsa

vid-kf/mné bh hgy

1970. június 26.

a szakszervezetek győr-sopron megyei tanácsa pénteki ülésén az általános és középiskolai felnőtt-oktatás, a szakmunkásképzés helyzetét és az ezzel kapcsolatos szakszervezeti feladatokat tárgyalta.

a felnőtt-oktatás segítségével a megyében lényegében megszűnt az analfabetizmus. az elmúlt két évtizedben 15 000 felnőtt végezte el a megyében az általános iskola 8. osztályát, a dolgozók gimnáziumában 3 800-an, a technikumokban 8 000-en szereztek értettségi bizonyítványt, oklevelet. megállapították, hogy a szakszervezeti bizottságoknak a felnőtt-oktatásért érzett felelőssége csökkent, jóllehet az üzemek, tsz-ek dolgozóinak több mint 40 százaléka még nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel. a dolgozók középiskoláinak adatai kedvezőbbek. az elmúlt tanévben 4360 felnőtt tanult 140 középiskolai osztályban.

a tanácsülés a szakszervezeti bizottságok kötelességévé tette, hogy fontos feladatként kezeljék a felnőtt-oktatást, készítsék el a távlati iskolázási terveket, rendszeresen ellenőrizzék és segítsék a továbbtanuló dolgozókat./mt1/

--

- 27 -

15.15 bh

8.16.07

bb 46. javult a munkavédelmi szemlélet - a szakszervezetek vas megyei tanácsának ülése

vid/kf /mné bh hgy

1970. június 26.

a munkavédelem helyzetéről tárgyalt pénteki ülésén szombathelyen a szakszervezetek vas megyei tanácsa megállapította, hogy javult a munkavédelmi helyzet, bár egyes vállalatnál növekedett a balesetek száma; az ingatlankezelő vállalatnál és a kőszegi posztó és nemezőgyárban például egy év alatt több mint 100 százalékkal. a szakszervezet bírálta az érintett vállalatok vezetőit, mert a baleseti veszélyforrásokat még a szerencsétlenségek után sem szüntették meg. sok bajt okoz a fegyelmetlenség, a technológiai szabályok be nem tartása is.

a tanács felhívta a figyelmet arra, hogy a vállalatok vezetői és a szakszervezeti bizottságok fordítsanak több gondot a bevált munkavédelmi mozgalmakra; a szakszervezeti szervek segítsék, hogy a vállalatok vezetése alapján készítse el a negyedik ötéves terv távlati munkavédelmi intézkedési tervét.
/mti/

--

bb 47. tizenhárom millió téglát tervén felül a nemzeti jövedelem pótlására

vid-kf/mné bh hgy

1970. június 26.

az északmagyarországi téglá- és cserépipari vállalat 13 üzemének dolgozói az elmúlt napokban brigádértekezleteken, termelési tanácskozásokon vizsgálták meg, hogyan járulhatnak hozzá az árvízkárok miatt kiesett nemzeti jövedelem pótlásához. elhatározták, hogy jobb munkaszervezéssel és a termelékenység növelésével - a jelenlegi létszámmal - tervükön felül még 13 millió téglát és 2,3 millió tetőfedő cserépet gyártanak az év végéig. ez a mennyiség mintegy 500 kétszoba összkomfortos családlái ház felépítéséhez elegendő.

ezen kívül anyagi segítséget is nyújtanak az árvízkárosultaknak. a szabadszombatokon és a vasárnapi műszakokon kapott keresetüket a bajbajutottak megsegítésére ajánlották fel. az „árvízi műszakok”, során eddig 400 000 téglát és 130 000 cserépet gyártottak és szállítottak el a szamosközi falvakba.
/mti/

--

- 28 -

15.25-bh

8 16¹⁰

48. embargo: szombaton 01 óráig!

m e m o r a n d u m

a varsói szerződés tagállamai külügyminiszteri tanácskozásának állásfoglalása az európai biztonsági értekezlet időszerű kérdéseiről

kcs hgy

1970. június 26.

a bolgár népköztársaság, a csehszlovák szocialista köztársaság, a lengyel népköztársaság, a magyar népköztársaság, a német demokratikus köztársaság, a román szocialista köztársaság és a szovjet szocialista köztársaságok szövetségének kormánya szükségesnek tartja az érdekelt államok kormányainak tudomására hozni azokat az elképzeléseiket, amelyek véleményük szerint hasznosan szolgálnák az európai biztonsági és együttműködési értekezlet előkészítését és összehívását.

megelégedéssel állapítják meg, hogy a kétoldalu és többoldalu konzultációk és eszmecserék során az érdekelt államok álláspontja közelebb került egymáshoz egy sor fontos, az európai biztonsági értekezlettel összefüggő kérdésben. a konzultációk és eszmecserék eredményei azt mutatják, hogy a prágában 1969. októberében előterjesztett javaslatok alapot teremtettek ahhoz, hogy már a legközelebbi időben gyakorlati sikra tereljük az európai biztonsági értekezlet előkészítését és a kétoldalu tárgyalások mellett áttérjenek az értekezlet előkészítésének sokoldalú formáira is. kívánatos, hogy az érdekelt államok közvetlenül részt vegyenek az európai biztonsági értekezlet előkészítésének és megszervezésének valamennyi szakaszában, olyan formákban, amelyeket célszerűnek tartanak, beleértve ezen államok képviselőinek megfelelő előkészítő találkozóit is.

tisztázódott az értekezleten való részvétel kérdése: részt vehet azon minden európai állam - beleértve az ndk-t és az nsk-t is, azonos és a többi európai állammal egyenjogu alapokon - továbbá az usa és kanada is. pozitív fogadtatásra talált a finn kormány kezdeményezése, hogy helsinki legyen az értekezlet színhelye. megértés mutatkozik az iránt, hogy az értekezlet összehívását nem szabad semmilyen előzetes feltételhez kötni.

/folyt./köv./
15.25/kcs

-29-

8 16¹³

bb 48. /memorandum, ...folyt./ kcs

sok országban egyetértenek azzal, hogy az első európai biztonsági értekezlet sikere - amelynek előkészítése, megszervezése és megtartása valamennyi érdekelt ország hozzájárulásának eredménye kell hogy legyen - utat nyitna a továbbiakban más európai problémák, különösen az európai biztonság szilárd rendszere megteremtésének közös megvizsgálásához. ezzel összefüggésben hasznos lenne egy sor európai értekezlet megtartása és az összes érdekelt ország megfelelő szervének létrehozása, amely az európai biztonság és együttműködés kérdéseivel foglalkozna.

tovább folyik az európai biztonsági értekezlet tartalmának és napirendjének megvitatása. a prágában javasolt két napirendi pont megfelel az európai biztonság megszilárdítása és az együttműködés fejlesztése érdekeinek. olyan kérdések ezek, amelyekben széleskörű megegyezés lehetősége áll fenn. ezek a javaslatok nem váltanak ki elvi ellenvetéseket, ugyanakkor egy sor állam állást foglal az értekezlet napirendjének bővítése mellett.

attól a szándéktól vezérelve, hogy az európai biztonsági értekezlet minden állam számára elfogadható napirendjében meg lehessen állapodni a bolgár népköztársaság, a csehszlovák szocialista köztársaság, a lengyel népköztársaság, a magyar népköztársaság, a német demokratikus köztársaság, a román szocialista köztársaság és a szovjet szocialista köztársaságok szövetségének kormánya javasolja, hogy tüzzék az európai biztonsági értekezlet napirendjére az európai biztonság és együttműködés kérdéseivel foglalkozó szerv létrehozását is.

a jelen memorandumot elfogadó kormányok véleménye szerint az európai feszültség enyhülésének és európa biztonságának javára válna az európai államok területén lévő idegen fegyveres erők csökkentésének megvitatása. - ahhoz, hogy az ezzel összefüggő kérdéseket a lehető legrövidebb időn belül, a lehető legkedvezőbb feltételek között lehessen megvitatni az európai biztonsági értekezleten, valamint hogy gyümölcsöző legyen az idegen fegyveres erők csökkentésének a megvizsgálása, a kérdést az európai biztonsági értekezleten létrehozásra javasolt szervben, vagy más, az érdekelt államok számára elfogadható módon lehetne megvitatni.

ezen túl véleményük szerint a prágában javasolt napirend második pontja keretében meg lehetne vitatni az emberi környezet problémáit, továbbá ki lehetne bővíteni e pontot a kulturális kapcsolatok fejlesztésének kérdéseivel.

/folyt./köv.
15.30/kcs

-30-

F
bb 48./ memorandum, ... 2.folyt./ kcs

ily módon az európai biztonsági értekezleten az alábbi kérdések kerülhetnének megtárgyalásra:

- az európai biztonság megteremtése, lemondás az erőszak alkalmazásáról és az erőszakkal való fenyegetésről az európai államok kapcsolataiban;
- az európai államok közötti politikai együttműködés fejlesztését szolgáló, az egyenjogúságon alapuló kereskedelmi, gazdasági, műszaki-tudományos és kulturális kapcsolatok kiszélesítése;
- az európai biztonság és együttműködés kérdéseivel foglalkozó szerv létrehozása.

a bolgár népköztársaság, a csehszlovák szocialista köztársaság, a lengyel népköztársaság, a magyar népköztársaság, a német demokratikus köztársaság, a román szocialista köztársaság, és a szovjet szocialista köztársaságok szövetségének kormánya kifejezi reményét, hogy a memorandumban foglalt javaslatok - amelyek figyelembe veszik sok érdekelt állam véleményét - kedvező fogadtatásra találnak az érintett kormányoknál. e javaslatok kiváltképpen arra irányulnak, hogy az európai biztonsági értekezlet valamennyi érdekelt állam számára elfogadható napirendjében és az előkészítés módszereiben megegyezést lehessen elérni. mindehhez már a legközelebbi időszakban hozzá lehet kezdeni.

a jelen memorandumot kibocsátó kormányok meggyőződése, hogy az összes érdekelt állam közös erőfeszítésének eredményeképpen összehívásra kerülő európai biztonsági értekezlet jelentősen hozzájárulna a feszültség csökkentéséhez, a biztonság megszilárdításához és a békés együttműködés fejlődéséhez Európában.

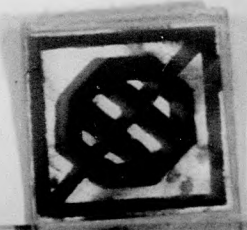
x x x

a memorandumot a varsói szerződés tagállamai külügyminiszteri tanácskozásának megbízásából a magyar külképviseltek vezetői, illetve munkatársai június 26-án, pénteken eljuttatták az érdekelt országok kormányaihoz./mti/

.-

15.45/kcs

-31-

bb.49. új közös értékesítő szervezeti pamutipari - külkereskedelmi iroda

t sz/mm/p 1e hagy

1970. június .26.

pénteken a hungarotex székházában bacsoni Jenőnek, a külkereskedelmi miniszter első helyettesének jelenlétében társulási szerződést írt alá dr. Obláth György, a hungarotex vezérigazgatója az ország nyolc legnagyobb pamutfonó, illetve pamutméteráru gyártó üzemének vezetőivel. a társulási szerződés alapján pamutipari külkereskedelmi iroda elnevezéssel közös ipari - külkereskedelmi értékesítő szervezet jön létre, s kezd meg működését július 1-én.

a szerződés aláírásakor dr. Obláth György elmondotta, hogy a pamutipari külkereskedelmi iroda a hungarotexen belül, annak egyik különálló, önálló egységként működik majd és az alapító iparvállalatokkal sajátos, szoros kapcsolati forma fűzi össze. ennek a kapcsolati formának a lényege, hogy az iparvállalatok vezetői meghatározott keretek között felügyeletet és irányítást gyakorolnak az iroda felett. az iroda vezető szerve az igazgató tanács, amelyben a társuló vállalatok vezetői foglalnak helyet. az igazgatótanács útján a termelőüzemek vezetői közös felelősséggel irányítják az irodát, amelynek feladata a kész pamutáru exportja és az alapanyagok importja. összforgalma évente megközelíti a száz millió dollárt.

a társulás részvevői vég Lászlót, a legnagyobb vertikális textilüzem, a pamutnyomóipari vállalat vezérigazgatóját választották meg az igazgató tanács elnökének. vég László utalt arra, hogy az elmúlt három év alatt, a gazdaságirányítás új rendszerének megfelelően új együttműködési formák bontakoztak ki az ipari és a külkereskedelmi vállalatok között. a pamutipari - külkereskedelmi iroda ezen az úton jelent továbbfejlődést, hasznosítja az eddig elért eredményeket, tapasztalatokat. célja a nagy hagyományokkal rendelkező magyar pamutipar fejlesztésének segítése, a hazai piaci igények és az export összehangolása, a termelés és értékesítés gazdaságosságának fokozása, illetve az ehhez szükséges hosszútávú feladatok kidolgozása, megvalósítása. /mt1/

bb.50. új nagyközségek győr-sopron megyében

vid/kf/mné/p hagy

1970. jun.26.

győr-sopron megye tanácsa újabb területszervezésről döntött a pénteki ülésén: július 1-től nagyközségi tanácsként működik mosonszentjános és pusztasomorja egyesítésével létrejött jánossomorja. /folyt köv ./
15.55/p

-32-

9/16 30

bb.50. új nagyközségek..... 1.k folyt /p

az új nevet viselő, több mint 6.000 lakosú, nagyközségnek gyára, sajtüzeme, kenderkészítő üzeme van, oktatási, művelődési és egészségügyi ellátottsága biztosítja a további fejlődést.

a megye egyik legnagyobb idegenforgalmi centrumát, pannonhalmát is nagyközségi rangra emelték. a történelmi helyiség, közigazgatási területe és a ravasz községek hozzácsatolásával július 1-től tovább bővül. nagyközség lett az egykori járási székhely, tét is, amelynek gyömré községgel van közös tanácsa.

névváltozásról is döntött a tanácsülés. a sarród községhez tartozó csaknem félezer lelket számláló mexikópuszta és a valamivel kisebb létszámú nyárosmajos lakói kérésére a két település a fertőújlak, illetve nyárliget nevet kapta. /mt1/

.-

bb.51. adatfeldolgozó központ szolnokon

vid/kf/mné/p hagy

1970. június 26.

a népszámlálás adatainak feldolgozására regionális adatfeldolgozó központot létesítettek szolnokon. a száz ellenőrző, rendező és táblázó géppel dolgozó, kétszáznegyven embert foglalkoztató - intézményt pénteken avatta fel huszár István államtitkár, a központi statisztikai hivatal elnöke. a szolnoki központ, amely a szegedi, a pécsi, a győri és a miskolci után az ötödik az országban, - még ebben az évben 20 millió lyukkártya adatait dolgozza fel, s nagy segítséget nyújt a népszámlálás adatfeldolgozásának gyorsításához. /mt1/

.-

bb.52. hazaérkezett a szovjetunióból

mné/p 1e hagy

1970. június 26.

a bányászszakszervezet delegációja, amely simon Antal főtitkár vezetésével a bányászszakszervezetek nemzetközi szövetsége adminisztratív bizottságának ülésén vett részt. /mt1/

.-

16.10/p

-33-

9/16 32

bb 53. véget ért a „marketing, 70„ konferencia

t tz/tr ie bh hgy

1970. június 26.

pénteken kerekasztal-megbeszéléssel ért véget a gépipari tudományos egyesület „marketing, 70„ konferenciája.

a tanácskozás a rendezőség céljának és várakozásának megfelelően lényeges közeledést hozott létre a marketinggel kapcsolatban kialakult két szélsőséges álláspont között. az egyik ugyanis eddig olyan nem is csak szabad, hanem valósággal szabados piacot kívánt, amely a szocialista tervgazdálkodást is lehetetlenné tenné, a másik viszont a jelenleginél jóval merevebb és szigorubb tervirányítás mellett tört lándzsát, háttérbe szorítva a piacot.

a konferencián beigazolódott, hogy az utóbbi években világszerte győzelmet aratott a marketing. egyetértés alakult ki abban is, hogy a marketingot csak tudományos alapon szabad művelni. /mti/

--

bb 54. tűz a fejér megyei gabonafelvásárló vállalatnál

vid-kf/mné bh hgy

1970. június 26.

pénteken délelőtt tűz ütött ki a fejér megyei gabonafelvásárló és feldolgozó vállalat váralja sori üzemegységében. a 720 négyzetméter alapterületű forgácsoló üzemrész gyulladt ki. a tűzoltók egy órai munkával lokalizálták a tüzet, de az épület így is csaknem teljesen a lángok martaléka lett.

az első megállapítások szerint a tüzet a műhelyben lévő olaj robbanása okozta. az üzemrészben készülő mezőgazdasági gépek görgőit ugyanis 820 celsizus fokon hevítik és olajban edzik. valószínűleg egy túlhevített görgő okozta a robbanást, amelytől meggyulladt az épület farostlemez födéme. a kár a becslések szerint meghaladja az 50 000 forintot.

az ügyben a rendőrség és a tűzrendészeti parancsnokság vizsgálatot indított. /mti/

--

- 34 -

16. 30 bh

17

bb 12. /hazaérkezett az mszbt küldöttsége ... folyt./bh

nagy mária repülőtéri nyilatkozatában elmondotta:

70 ország szovjet baráti társaságainak, kulturális intézeteinek küldöttei, kulturális és közéletének ismert személyiségei voltak jelen a háromnapos találkozón. a tanácskozást nyina popova, az összejövetelt kezdeményező szovjet baráti társaságok szövetségének elnöke nyitotta meg.

a plenáris üléseken kívül három szekcióban vitattuk meg a következő témákat: lenin és a népek közötti béke és barátság, lenin és a nemzeti felszabadító mozgalmak, lenin és a szocializmus építése. a tanácskozás élénkségére jellemző, hogy kerekén 100 felszólalás hangzott el, a vita újból megerősítette, hogy lenin eszméi nemzetközi érvényűek és alkotó alkalmazásuk a legkülönbözőbb feltételek között is pótolhatatlan lendítője a társadalmi haladásnak.

- jómagam a plenáris ülésen felszólalásomban utaltam a leninizmus és a magyar munkásmozgalom történelmi összefüggéseire, a szovjetunióhoz fűződő megbonthatatlan barátságunkra, s arra, hogy pártunk és kormányunk politikája, a leninelvek alkotó alkalmazása népünk javát, s a leninizmus ügyét szolgálja. küldöttségünk aktív részese volt a tanácskozásnak: nádasdi józsef, az mszmp alosztályvezetője a nemzetközi béke és barátság, dr. forgács tibor professzor pedig a szocializmus építése témakörébentartott előadást.

érdekes színlott volt az amerikai Carliss lamont asszony-nak a felszólalása, aki még személyesen ismerte lenint, s temetésén is részt vett. elmondta, hogy a fiatalkori emlékek megszépítő távlatából nagy várakozással érkezett a tanácskozásra, de a valóság felülmultha minden várakozását. ahogy az idős asszony mondta: lenyűgöz ő az az ut amelyet lenin országa megtett. /mti/

--

bb 57. „szép lányok ne sirjatok!„ - filmforgatás sukorón

vid kf/mné bh hgy

1970. június 26.

filmet forgatnak a velencei tóészaki partjának festői szépségű falucskájában, sukorón. mézáros mária rendező a romantikus dombok között kezdte meg a „szép lányok ne sirjatok!„ című új zenés film külső felvételeinek forgatását. a film a szerelemről, a fiatalok problémáiról, a társkeresésről szól; öt munkásfiu és egy kislány életének néhány epizódját örökíti meg. a főszereplő egy 15 éves bájos csehszlovák kislány, jarka schallerova. fiupartnerei többek között: zala márk, balázsovits lajos és kosztolányi balázs, a filmben szerepel a tolcsvay trió, a metrő, a sziriusz és a kex együttes, s új dalokat énekel zalatnay sarolta.

sukorón egy hétig időzik a stáb. a film forgatását augusztusban fejezik be. /mti/

--

- 35 -

16.45 bh

bb 56. ítélethirdetés az erzsébeti galéri bűnügyében
t fe/mm zs bh hgy 1970. június 26.

pénteken hirdettek ítéletet első fokon az erzsébeti galéri ügyében. a hosszú idő óta garázdálkodó galéri 26 tagjára összesen 140 év börtönbüntetést szabott ki az eljáró bíróság.

a banda tagjai valósággal rettegesben tartották a környezetet, semmibe vették a társadalmi együttélés szabályait és erőszakos cselekmények sorozatát követték el pesterzsébet különböző szórakozóhelyein és a soroksári dunaparton. a banda tagjai egyenként és csoportosan követték el erőszakos nemi közöszlést. nagyszámu áldozataik között volt a 14 éves szívbeteg kisleány éppugy, mint a vakbélműtét után lévő, az sztk-ból hazafelé tartó 16 éves leány, valamint munkahelyükről hazalgyekvő dolgozó nők. az erőszakos nemi bűncselekmények a legtöbb esetben garázdasággal is párosultak, áldozataikat csaknem minden esetben ütötték, verték. a banda kihasználta a nevelő intézetből elszökött fiatal leányokatis; őket - mivel nem mertek hazatérni - elhagyott helyekre vitték és csoportosan, sorozatban követték el erőszakot rajtuk. áldozataikat később különböző súlyos fenyegetéssel továbbra is hatalmukban tartották és pénzért, egy vacsoráért „eladták”, a bandán kívülálló férfiaknak is.

a galéri tagjai rendkívüli testi erővel rendelkező, munkakerülő, - többségükben büntetett előéletű fiatalok voltak. akik rendkívül agresszív fellépésükkel elérték, hogy az esetek nagyrésztében sem az áldozatok sem az erőszakos cselekedeteik tanúi nem mertek feljelentést tenni, illetve közbeavatkozni.

a bíróság az ítélet indokolásában felhívta a figyelmet arra, hogy a vádlottak által elkövetett bűncselekmények kiemelkedően veszélyesek a társadalomra nézve és a jogszabályok szigorú büntetések kiszabását teszik lehetővé.

az első fokon eljáró bíróság a galéri vezetőjét, az elsőszámu vádlottat, orgován sándort 14 évi, jedloczki attilát 10 évi, csesznák istvánt és demeter józsefet 9-9 évi, nagy hajdu mihályt 8 évi, fehér jánost 7 évi, gyilkó sándort, szabados ferencet és tokis gyulát 6-6 évi, l.l. fiatalkorut 5 évi és 6 hónapi, iszkeicz ferencet, ihász lászlót, molek imrét, szakács lászlót és tóth jánost 5-5 évi, bacsik jánost, székely csabát, feka miklóst és feka sándort 4-4 évi, jámbrik andrást és balázs jánost egyenként 3 év és 6 hónapi, knapich jánost, vilczek józsefet 3-3 évi, horváth miklóst 2 évi, hara gábert 1 év 6 hónapi, kiss józsefet 1 évi szigorított börtönben, illetve börtönben végrehajtható szabadságvesztésre ítélte. a vádlottak közül sokan, - akiknek visszaeső bűnként felfüggesztett bírósági ítéletük van, - büntetésük letöltésére kötelezte. az ügyész 12 vádlott esetében súlyosbbitásért, valamennyi védő és vádlott enyhítésért fellebbezett./mti/

- 36 -

17.0 0 bh

14⁵⁰

bb 58. kertészeti diplomakiosztás kecskeméten

vid-ki/mné bh hgy

1970. június 26.

pénteken diplomakiosztó ünnepséget tartottak kecskeméten, a felsőfoku zöldség- és gyümölcsstermelési technikumban. az oklevelet ötvennégy szőlő-, gyümölcs- és zöldségtermesztési szakon végzett fiatal kertész vette át, akik zömmel az alföld nagyüzemi gazdaságaiban kapnak munkát./mti/

-.-

bb 60. gyengül a zivatarhajlam

i tz/tr ie bh hgy

1970. június 26.

európa közepén - nagyjából a szovjetunió-beli breszt-től a duna-tisza irányában a déli kárpátokig húzódó mintegy 100-200 kilométeres sávban - továbbra is zivatarokat okoz az atlanti-óceán felől nagy magasságban érkező hűvös levegő - közölte pénteken kora délután dr. tardos béla, a központi meteorológiai intézet tudományos főmunkatársa. a pénteki zivatarok hazánkban délelőtt kezdődtek. előbb kékestető, nyíregyháza, debrecen, békéscsaba, majd kora délután budapest is kapott záport, ami azonban semmiben sem különbözött a szokványos nyári zivataroktól.

ez az állapot azonban nem marad tartós. a hideg levegő mögött már feltűntek az enyhébb légtömegek a kétezer méter feletti magasságban, s így a zápor-zivatar tevékenység a hét utolsó napjaira a jelek szerint mérséklődni fog, bár a heves csapadékok teljesen nem szűnnek meg.

ezek a zivatarok a hőmérsékletet csak átmenetileg befolyásolják. a péntek délelőtti, illetve déli záporok következtében például a tiszántulon helyenként 18 fokra is lehült a levegő, de utána egy-két órán belül újra bekövetkezett a felmelegedés és így kora délután már mindehol 24-28 fokot mértek.

hasonló időt várhatunk a hét utolsó két napjára is, azzal az eltéréssel, hogy a zivatarhajlam keleten is csökkenni fog, nyugaton viszont nem lesz erősebb az eddiginél. kellemes marad az idő a balaton térségében is. legfeljebb a bakony felett alakulhat ki a koradélutáni órákban egy-egy helyi zivatar, de ez a balaton-környék időjárását lényegesen nem befolyásolja. a tó vize változatlanul megőrzi 25-26 fokos hőmérsékletét./mti/

-.-

- 37 -

17.10 bh

18⁴

bb 55. aratnak fejer megyében

vid/ká kcs hgy

1970. június 26.

a fejer megyei baracs község határában aratásra érett az őszi árpa. a béke termelészövetkezet egyik ötven holdas tábláján, egy rendre arató géppel megkezdtek a munkát. fülöp györgy traktoros és kuminka józsef tsz-tag pénteken nyolc holdról vágják le az árpát. a termelészövetkezet vezetői a vezettnél egy-két mázsával jobb árpatermesre számítanak./mti/

--

bb 61. japán számítógép gyártó cég képviselője budapest

ie kcs hgy

1970- június 26.

a jetro japán cég július első felében számítógép bemutatót rendez bécsben. ez alkalomból budapestre járt toshiki takagi, a jetro cég bécsi képviselőjének igazgatója és magyar szakembereket hívott meg a kiállításra. megállapodtak, hogy szeptemberben a jetro szakemberek a japán számítógépipart ismertető előadássorozatot tartanak budapestben, a műszaki és természettudományi egyesületek szövetségének rendezésében./mti/

--

bb 62. az országos szövetkezeti tanács nőbizottságának alakuló ülése

k ol/tné kcs ie hgy

1970. június 26.

az országos szövetkezeti tanács nőbizottsága fehér lajosné elnöklétével pénteken tartotta alakuló ülését. a bizottság most elfogadott munkatervébe számos olyan tennivalót vett fel, amellyel a nőknek a szövetkezeti életben való fokozottabb részvételét; társadalmi, gazdasági és szociális helyzetük további javítását kívánják előmozdítani. a munkatervben szerepelnek olyan feladatok is, amelyek a szövetkezetekre várnak a nőket érintő termelési, fogyasztási és szolgáltatási igények kielégítésében./mti/

--

17.10/kcs

-38-

8¹ 18⁰¹

bb 63. befejeződött a magyar- finn gazdasági együttműködési vegyesbizottság első ülése

t sz/j ie kcs hgy

1970. június 26.

budapestben tartotta első ülését a múlt év októberében aláírt magyar- finn gazdasági- ipari és műszaki együttműködési megállapodás értelmében létrehozott vegyesbizottság. a június 23-tól 26-ig tartott ülés jegyzőkönyvét pénteken a külkereskedelmi minisztériumban dr. szalai béla külkereskedelmi miniszterhelyettes és bror wahroos, a finn kereskedelem- és iparügyi minisztérium államtitkára írta alá. az aláírásnál jelen volt martti ingman, a finn köztársaság budapesti nagykövete.

a két delegáció áttekintette, milyen kooperációs szerződések készíthetők elő a magyar és a finn vállalatok, és egyetértett abban, hogy mindkét ország fokozott támogatásban részesíti az érdekelte ipari vállalatokat és cégeket biztató kezdeményezéseik kibontakozásában.

a megbeszéléseken kialakították a vegyesbizottság két ülése között követendő munkarendet. a tárgyalásokon körvonalozódott, milyen területeken kínálkoznak különösen kedvező lehetőségek az ipari kooperációkra. ezek a következők: kábelgyártás, műszeripar, híradástechnika, járműipar, - személyfelvonó-gyártás, orvosi műszerek és kórházi felszerelések, papir- és faipari gépek előállítás, továbbá a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás.

a két delegáció tájékoztatta egymást országuk gazdasági helyzetének alakulásáról és perspektívájáról. megbeszélést folytattak a két ország kereskedelmi kapcsolatának fejlődéséről és megerősítéséről nyilatkoztak az elmúlt évek, különösen pedig a múlt év magyar- finn árucseréforalmának eredményeiről./mti/

--

bb 67. Losonczy pái,

mm/kcs zs hgy

1970. június 26.

az elnöki tanács elnöke táviratban üdvözölte zs. szambut, a mongol népköztársaság nagy népi hurálja elnöksége elnökét 75. születésnapja alkalmából./mti/

--

17.15/kcs

-39-

8¹ 18⁰³

bb 65. rendelet az ár- és belvizek felméréséről és rendezéséről

1 sl/mm ie koc hgy 1970. június 26.

a korábbi kormányhatározat végrehajtásaként a pénzügyminiszter és a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter rendeletben szabályozta az ár- és belvizek felmérésének, a károk megállapításának és rendezésének módját. a végrehajtási rendelet egységes szabályzatra foglalja a mezőgazdasági termelőszövetkezeteket, a költségvetési szerveket és a vállalatokat az árvizekkel kapcsolatban érintő valamennyi fontosabb teendőt, tisztáz számos vitás kérdést.

a rendelet pontosan meghatározza, hogy mi tekinthető árvíz-, vagy belvizeknek, hogyan kell a károkat felmérni, azokat jelenteni, s intézkedik a megtérítés módjáról, mértékéről.

kimondja például, hogy a mezőgazdasági nagyüzemeket ért károkat a biztosítási szerződés alapján kell megtéríteni. ha a mezőgazdasági nagyüzemnek biztosítási szerződése nincs, úgy a kártérítést az állami költségvetésből fedezik. az utóbbi esetben az állóeszköz-vagyonban keletkezett kár megtérítésének összege azonos, a forgóvagyon és a termelést ért kár esetében pedig fele annak az összegnek, amelyet biztosítás esetén fizetne az állami biztosító. a járási tanács pénzügyi osztálya az állami költségvetésből fizetendő térítést elsősorban a kárt szenvedett terület utáni földadó mérséklésével, illetve törlesztésével rendezi. ha ez nem volna elegendő, a kártérítésre, úgy a fennmaradó részt a helyreállítási pénzalapból vagy az állami költségvetésből közvetlenül fizetik ki. a károk megtérítéséig a gazdálkodás megindításához, vagy folytatásához a magyar nemzeti bank fiókja rövidlejáratú hitelt folyósít.

a rendelet részletesen intézkedik arról is, hogy a költségvetési szervek és a vállalatok hogyan számolhatják el károkat, illetve a vállalatok milyen módon igényelhetik bankhitelt. a károsult vállalatok indokolt esetben a pénzügyminisztériumtól kérhetik a fejlesztési nyereségrészadójának és az értékcsökkenési leírásból az állami költségvetést, illetve a tanácsi fejlesztési alapot megillető összegeknek a mérséklését.

a rendelet június 26-án lépett életbe, rendelkezéseit azonban az árvíz- és belvizek folyamatban lévő felmérésénél és elbírálásánál is alkalmazni kell./mti/

17.30/koc

-40-

18⁰⁶

bb 59. magyar faipari szakemberek csehszlovákiai utazása
k tz/tr ie bh hgy 1970. június 26.

negyvenöt fiatal faipari mérnök és technikus, a faipari tudományos egyesület ifjúsági csoportja pénteken nyitrára utazott, hogy két napon át tanulmányozzák a zsarnóczyai faipari kombinát munkáját./mti/

..-

bb 64. „élő lánc”, vizsgálta az agárdi strand talaját
vid-kf/mné bh hgy 1970. június 26.

érdekes vizsgálatot tartottak a napokban agárdon, a velencei tó legszebb strandján. a tó gazdája - a vízügyi szakemberek, a községgazdálkodási vállalat munkatársai, a velencei intéző bizottság képviselői, - „élő láncot”, alkotva járták végig a strandot, minden talpalatnyi helyet kitapogattak, hogy nem maradtak-e veszélyes gödrök a tavaszi kotrási munkálatok után. a „láncvizsgálat”, megállapította, hogy a felnőttstrandon - egy-két kisebb gödörtől eltekintve - jó munkát végeztek a kotrók, a gyermekmedencében azonban sok a veszélyes „döccenő”, azonnal hozzáláttak az egyengetéshez, hogy még a júliusi csúcsgyörgy előtt tükörsima legyen a strandmeder./mti/

..-

bb 69. hazaérkezett a mongóliában járt magyar pártküldöttség
mm zs bh hgy 1970. június 26.

pénteken hazaérkezett ulan batorból a magyar szocialista munkáspárt pártküldöttsége, amely a mongol népi forradalmi párt meghívására látogatást tett a mongol népköztársaságban a delegáció tanulmányozta a mongol testvérpárt munkáját és tapasztalatait, a fővárosban és vidéken látogatást tett ipari és mezőgazdasági üzemekben, kulturális intézményekben. a küldöttséget d.molomzsamc és c.dügerszüren, a mongol népi forradalmi párt politikai bizottságának tagjai, a központi bizottság titkárai is fogadták. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren brutyó jános, a keb elnöke fogadta. az érkezésnél jelen volt b. dörvölzsin, a mongol népköztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője./mti/

..-

- 41 -

17.30

18²⁰

bb 66. halálos közlekedési balesetek

j bh hgy

1970. június 26.

garadna és hidasnémeti között rohály imre 30 éves mozdonyvezető motorkerékpárjával úgy hajtott a földutról a főútvonalra, hogy nem adta meg az áthaladási elsőbbséget egy autóbussznak és azzal összeütközött. a baleset következtében rohály sérüléseibe a helyszínen meghalt.

nem a látási és utviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette kis motorkerékpárját körmendi lászló 17 éves ipari tanuló és martonvásárott elütötte a kézikocsit húzó szeifert tamás 11 éves iskolai tanulót. a baleset következtében körmendi lászló sérüléseibe a kórházba szállítás közben a mentőautóban meghalt, szeifert tamást súlyos, nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba.

baja határában egy szembejövő gépkocsi reflektora megzavarta a vezetésben sereg lajos 34 éves gépkocsivezetőt és a bajai állami gazdaság autóbusszával elütötte a kerékpárján haladó domaminics péter 18 éves betanított munkást, aki olyan súlyosan megsérült, hogy a helyszínen meghalt.

figyelmetlenül, körültekintés nélkül ment át az uttesten vaja és rohad között kékesi győző tivadar 47 éves revizor és egy tehergépkocsi halálra gázolta.

zagyaróna községben a gyár- és gépszerelő vállalat ki- rendeltségén az elektromos porleválasztó szerkezet szerelése közben németh Antal 31 éves hegesztő nem használta a biztonsági övet és 10 méter magasból lezuhant. olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy a kórházba szállítása után meghalt. a baleset ügyében a vizsgálat folyik./mti/

bb 70. elhunyt piskorán lászló,

bh hgy

1970. június 26.

a párt és a munkásmozgalom régi harcosa, a szocialista hazáért érdemrend kitüntetettje. bucsuztatása július 1-én, szerdán 15 órakor lesz a rákoskeresztúri köztemetőben.

az mszmp VII. kerületi bizottsága

/mti/

- 42 -

17.35 bh

18¹⁵

bb 72. újabb kormányrendeletek az ujjáépítésről

- ülést tartott az országos helyreállítási albizottság

t sb/se ie kcs hgy

1970. június 26.

az építésügyi és városfejlesztési minisztériumban pénteken délután ülést tartott az országos helyreállítási albizottság. szilágyi lajos építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes, az albizottság elnöke beszámolt a szabolcs megyében tartott helyszíni szemlén szerzett tapasztalatairól, megbeszéléseiről. többek között tárgyalt azoknak a községeknek és járásoknak a tanácsi vezetőivel, lakosainak képviselőivel, amelyeket árvédelmi biztonságból át kell telepíteni. öt község: kishódos, nagyhódos, garbolc, komlódtótfalu, és nagygyéc ugyanis kívül esik a szamosközi terület védelmére tervezett lokalizációs töltésen és így egy újabb árvíznél még nagyobb veszélybe kerülhet, mint eddig.

a tanácsi vezetőket és a helyi lakosok képviselőit tájékoztatta a kormány új rendelkezéseiről, amelyek megkönnyítik az áttelepítést. ezek a rendeletek pénteken jelentek meg. az egyik kormányrendelet előírja, hogy ha az árvíz vagy belvíz által megrongált, személyi tulajdonban álló épület eredeti helyén nem építhető újjá, akkor a tulajdonosnak lakóháza felépítéséhez az ujjáépítésre kijelölt területen ingyen telket juttat az állam. előreláthatóan háromszáz-ötszázötven négyszögletes telket kap minden áttelepülő család. a károsultaknak azonban a régi telek is tulajdonában, használatában marad, tehát nem cseretelekről van szó. ha az építési tilalom alá eső telek tulajdonosa nem kívánja ujjáépíteni házát, akkor a bérleti részesül ugyanilyen kedvezményben, de a régi telek, miután eddig sem volt az övé, ezután sem válik tulajdonává. a kormányhatározat lehetővé teszi azt is, hogy a korábbi rendelkezésekben engedélyezett 130 helyett 150 ezer forintig terjedjen az ujjáépítéshez nyújtható kamatmentes állami kölcsön. ezeket a rendelkezéseket akkor is alkalmazni kell, ha a tulajdonosoknak az építési tilalom alá eső területen álló háza nem semmisült meg, de azt lebontja és áttelepül a biztonságosabb, az ujjáépítésre kijelölt területre. a pénteken megjelent kormányrendelet a kihirdetéssel már életbelépett.

további kedvezményt jelent, hogy azok a községek, amelyekbe áttelepülnek a veszélyeztetett falvak lakói, november 7-ig törvízművet kapnak s így a régi és új lakosok egyaránt közműves vízellátásban részesülnek.

szilágyi lajos elmondotta, hogy a szabolcsi árvízkárosultak megértéssel fogadták az új rendelkezéseket, s a pénteken érkezett jelentések szerint kihódosról és nagyhódosról 52 család jelezte eddig, hogy áttelepül más telekre, s más községekben is több mint száz család jelentette be eddig áttelepülési szándékát. /folyt. jöv./

17.45/kcs

-43-

18¹⁷

bb 72./ újabb kormányrendeletek... folyt./ kcs

pénteken jelent meg az a kormányrendelet is, amely a kisajátításról szóló korábbi jogszabályokat módosítja. az új intézkedés a nagy elemi csapások - árvíz, belvíz, földrengés, tüzvész - által okozott károk elhárításához, illetve megszüntetéséhez szükséges ingatlanok kisajátítási eljárását gyorsítja. eddig ugyanis általában két évig húzódott egy-egy kisajátítási eljárás, s most az új rendelet lehetővé teszi, hogy a kártalanítással kapcsolatos egyezségi tárgyalás kitűzésének mal-luzásával, tehát a korábbinál lényegesen hamarabb hozzanak kisajátítási határozatot. ez az intézkedés tehát már a mostani áttelepülés meggyorsítását is jelentősen segíti.

szilágyi lajos bejelentette, hogy az árvízkárosultak lakóházainak újjáépítéséhez javasolt első két tervterv költségvetése elkészült. eszerint az egy szobás, összkomfortos lakóház építési költsége 121 000 forint, de a károsult munkahozzájárulását és az állami dotációt leszámítva, 95 000 forint elegendő a beköltözéshez, s később 12 000 forint kell a bevakoláshoz és az egyéb befejezőmunkákhoz. végeredményben tehát 107 000 forintba kerül ez a lakóház. a b-2 típusu két-szobás, összkomfortos lakóház költsége - a károsult munkájának és az állami dotációnak beszámítása után - 151 000 forint. rövidesen elkészül a többi javasolt lakóház - terv költségvetése is.

az országos helyreállítási albizottság legutóbbi ülésén hozott határozatnak megfelelően a pénzügyminisztérium, a belkereskedelmi minisztérium és az építésügyi és városfejlesztési minisztérium rendezte a helyreállítási újjáépítési munkák ár-problémáit. megállapodtak, hogy valamennyi kivitelező-egység aron kapja az anyagot a tüzép-től. meghatározták azt is, hogy az építésért mennyi költséget számíthatnak fel a kivitelezők. ezekkel az intézkedésekkel sikerült elérni, hogy a vállalatok és egyéb építőipari szervezetek ne fizessenek rá az újjáépítési munkára, de ugyanakkor különleges haszonhoz, nagy nyereséghez se jussanak.

az ülésen tárgyaltak továbbá arról, hogy csengeren és ménteleken - ahol az áttelepülések miatt száznál több lakást kell építeni - meg kell kezdeni az utak építését az építőanyag szállításához. a szabócs megyeiek máris megkezdték az új utak tervezését és azonnal kijelölik az új tulajdonosok, a károsultak telkeit. természetesen a károsultakkal is tárgyalnak és ennek alapján gondoskodnak arról, hogy a régi telken tárolt építőanyagokat azonnal átszállítsák az új telekre.

/mti/
18.00/kcs

-44-

18

bb 68. kádár jános,

mm zs bh hgy

1970. június 26.

az mszmp kb első titkára pénteken bucsulátogatáson fogadta dr. sumat sinhat, az indiai köztársaság távozó nagykövetét. /mti/

bb 71. kiss károlynak,

fné zs bh hgy

1970. június 26.

a szot alelnökének vezetésével az országos béketanács és a magyar szolidaritási bizottság képviselőjében delegáció utazott róma-ba, ahol részt vesz a portugál gyarmatok támogatására rendezendő nemzetközi konferencián. /mti/

bb 73. július 3-10: magyar- finn barátsági hét

i tf/hné zs kcs -cz

1970. június 26.

július 3-10. között lesz a magyar és a finn nép barátsági hete, amelyre egyidejűleg kerül sor magyarországon és finnországon. a kölcsönös eseménysorozat gondglata 1967. nyarán született meg, amikor budapest, illetőleg helsinki fogadott a másik országból többszáz tagu küldöttséget, szintén barátsági hét során. a finn köztársaság fennállásának 50. évforduló-jához kapcsolódott akkor az eseménysorozat, a mostani barátsági hétnek pedig magyarország felszabadulásának negyedszázados jubileuma ad aktualitást.

háromszáz-háromszáz tagu vendégsereget fogadnak most mindkét országban, s a barátsági hét programja szélesebb körűnek ígérkezik a három évvel ezelőttnél. ezúttal ugyanis budapest és helsinki kívül további hat-hat város is bekapcsolódik a rendezvénysorozatba. a magyarországra látogató finn vendégeket a fővárossal együtt miskolc, pécs, székesfehérvár, szolnok, debrecen és szeged fogadja; a magyar delegáció programjában a finn fővároson kívül tampere, lahti, kemi, riihimaeki, jyvaeskylae - és turku városa szerepel uticékként.

ezek a városok egyébként - a testvérvárosok világszövetsége keretében is - testvérvárosi kapcsolatban állnak egymással: kivéve egyelőre turkut és szegedet, amely testvérváros-partnert keresve talált egymásra a küszöbörötté barátsági hét többhónapos előkészítése során.

/folyt.köv./
18.15/kcs

-45-

19 05

bb 73./július 3-10.:... folyt./ kcs

„Légi hidon,, repülőgéppel utaznak majd a delegációk egymás országába. a küldöttségeket úgy válogatták össze, hogy képviselőket kapjon a társadalom valamennyi rétege. a magyar delegációt kálitai gyula, az országgyűlés elnöke, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke vezeti. Lesznek az utazók között politikusok, társadalmi szervezetek aktivistái, újságírók, pedagógusok, ifjumenek, diákok, szellemi és fizikai foglalkozásuk egyaránt. hasonló lesz a finn vendégsereg összetétele is.

az egyhetes programban barátsági nagygyűléseket rendeznek, gyárakba, intézményekbe látogatnak el a vendégek, akiknek alkalmuk lesz a testvérország életét bemutató filmek, kiállítások, muzeumok megtekintésére is. a barátsági hét szervezésében magyarországon a hazafias népfront, a szakszervezetek országos tanácsa, a kisz, a nőmozgalom, a kulturális kapcsolatok intézete és a fővárosi tanács kapcsolódik be; a partnerek részéről a finn-magyar baráti társaság, a finn népi demokratikus unió, a szociáldemokrata párt, a centrumpárt, a munkások és kisparasztiok szociáldemokrata szövetsége, valamint a svéd néppárt vállalta az események előkészítését, lebonyolítását.

á magyarországon losonczy pált, az elnöki tanács elnökét, finnországban urho kaleva kekkonen köztársasági elnököt kérték fel, hogy legyen fővédnöke a barátsági hétnek.

- örömmel vállaltam el a magyar-finn barátsági hét fővédnökségét, mert olyan ügyről és szolgálatról van szó, amely a népek közötti barátságot és közeledést mozdítja elő - mondta losonczy pált, az mti munkatársának. a finn néppel ápolott hagyományos kapcsolatokat különösen jelentősnek tartom, hiszen a messzi történelmi múltban gyökerező testvéri érzések mindig külön is összefűztek bennünket. a rokonság becses kötelékein túl, népeinket ma közös törekvések vonják egybehangolt cselekvésre. olyan törekvések, amelyek a különböző társadalmi rendszerű országok együttműködését segítik elő, a béke megőrzésére irányulnak.

- várakozással tekintünk a magyar-finn barátsági hétdelegációinak kölcsönös látogatása elé. a személyes találkozások és látogatások bővülése minden bizonnyal elősegíti majd a földrajzi távolságok áthidalását, egymás jobb megismerését. kapcsolataink eddig is szépen gyümölcsözők; sokrétűvé, tartalmassá váltak például az 1968-tól érvényes hosszulejárati kereskedelmi megállapodás és a kekkonen elnök legutóbbi magyarországi látogatásakor, tavaly megkötött magyar-finn gazdasági, ipari és műszaki együttműködési megállapodás alapján. minden reményünk megvan arra, hogy együttműködésünk még eredményesebbé, előbbé váljék. ehhez is hozzájárulhat a mostani barátsági hét, amely gazdag programjával mindkét ország rangos eseményének ígérkezik./mti/

18.25/kcs

-46-

bb 74. ismertették a margitszigeti és a harkányi gyógyfürdőszállók és gyógyfürdő terveit

t ol/fne bh -cz

1970. június 26.

a „gyógyfürdőszállók és gyógyfürdő,, című tervpályázat nyilvános kiírástól pénteken rendezték a magyar építőművészek szövetségének székházában. csaba lászló és legány zoltán építész mutatta be a terveket, a szövetség nevében mányoki lászló látta el az opponens feladatát.

nagy érdeklődést keltett a margitszigeti gyógyfürdő és szálló 25 pályamunka közül első díjat nyert terve, amely a szövevény kéri gyula vezette nyolctagú alkotó kollektívájának munkája. amint elmondották: koszerű, és gazdaságos építési módszereket tesz lehetővé viszonylag rövid megvalósítási időt vesz igénybe, és esztétikusan, a helyi adottságok felhasználásával, a tájhoz is igazodva, a park területét és az ősfákat kímélve illeszkedik az egykori ybl fürdő környezetébe.

az alkotók három összefüggő épületből álló csoportot terveztek. a hétszintes, 300 ágyas gyógyszálló 14 kétszobás lakosztályt, továbbá egy, illetve kétágyas szobákat foglal magába. minden ablak a dunára néz a szobákból, amelyekhez fürdőszoba és loggia járul. a szállóba társalgót, játék- és tv-szobákat, drink-bárt és teraszos hallt is terveztek.

az éttermet és a konyhát a tervezők üveghiddal kapcsolták össze, hogy egy ősfát megkímélhessenek a kivágástól. a konyhát és a gazdasági épületrendszerrel a nagyszállóval gazdasági alagút köti össze.

a gyógyfürdőben a korszerű gyógykezeléshez szükséges valamennyi részleg, - köztük a különféle terápiás helyiségek, gyógymedencék, szaunák, iszap- és kádfürdők, pihenők, orvosi vizsgálók - megtalálhatók. a nagy előcsarnokhoz presszó járul, és az ősfákat őrző gyógyudvar. a szállóvendégek részére mintegy 200 négyzetméteres szabadterület is terveztek, napozóval. a gyógyszálló kifejezetten külföldi vendégek részére épül, a gyógyfürdőt igénybe veszik hazai betegek is.

bemutatták továbbá harkányi gyógyfürdő és szálló díjazott terveit ezek közül az első díjat az aéti dul dezső vezette tervező kollektívája nyerte, s a munka szakemberek körében is nagy tetszést aratott.

a díjnyertes tervezők valamennyiben remélik, hogy hamarosan hozzáláthatnak a kiviteli tervek elkészítéséhez is./mti/

-.-

- 47 -

18.30 bh

6.19.30

bb 75. ülést tartott a kneb
t fe/mm zs bh- cz

1970. június 26

a központi népi ellenőrzési bizottság pénteki ülésén a vállalatok fizetési fegyelmének vizsgálatáról készült jelentést vitatta meg. a népi ellenőrök budapesten és hét megyében mintegy 150 iparvállalatnál vizsgálták meg, miként teljesítik egymással szembeni fizetési kötelezettségeiket. megállapították: a rendellenességek nemcsak a vállalatok fizetési készségével függnek össze, hanem azzal is, hogy számos vállalatnál a gazdasági döntések előtt nem veszik kellőképpen figyelembe a termelés, a készlet-felhalmozás, a fejlesztési pénzügyi feltételeit, kihatásait. ennek következménye, hogy a vállalatoknál pénzügyi zavarok jelentkeznek, ami akadályozza az áruforgalom zavartalan lebonyolítását, s esetenként a lakosság ellátását.

a vizsgálat egyébként rámutatott a hitelezéssel és a pénzforgalommal kapcsolatos bankgyakorlat néhány fogyatékos-
ságára is.

a kneb a jelentést elfogadta, s észrevételeit, javaslatait eljuttatja az illetékes szervekhez. /mti/
--

bb 76. borbemutató sopronban

vid - kf/mné bh -cz

1970. június 26.

az állami gazdaságok szőlészeti és borászati szakbizottsága pénteken sopronban tartotta második bemutatóját, amelyen a szüret, a palackozás, a borelőkészítés és az értékesítés szempontjából felmérték a gazdaságok helyzetét, meghatározták a szőlőtermesztés és a borászat soronkövetkező feladatait.

a bemutatón - amely egyben az ország állami gazdaságainak háziversenye is volt - 22 állami gazdaság, 160 bora szerepelt. a gazdag választékból a „bor-birók”, többek között a helvéciai olaszrizlinget, a szigetvári leánykát, az izsáki veltelint, a szikrai burgondit találták a legjobbnak. a négyputtonyos tokaji aszút a bemutató nagydíjával tüntették ki. /mti/
--

- 48 -

18.50 b h

8 19³²

bb 77. nagyobb gondot kell fordítani az esztétikai nevelésre
vid-kf/mné bh -cz

1970. június 26.

az ismeretterjesztésben nagyobb gondot kell fordítani az esztétikai nevelésre - állapította meg pénteki ülésén békéscsabán a tit békés megyei szervezetének elnöksége, amely először értékelte az esztétikai ismeretterjesztés helyzetét. megállapította, hogy az esztétikai nevelésben elsősorban a művészeti és az irodalmi-nyelvi szakkörök vállalják a legtöbb munkát. a jövőben gondoskodni kell más szakosztályokon belül is az esztétikai elméleti előadások helyes arányának kialakításáról.

az esztétikai nevelés színvonalának növelését szolgálja az 1970-1971-es évadra készített komplex témajavaslat, amely 20 szakosztály összesen 104 javaslatát foglalja össze. /mti/
--

bb 78. a tit irodalmi és nyelvi választmányának ülése

t fe/mm zs bh -cz

1970. június 26.

a tit irodalmi és nyelvi választmánya pénteken a kossuth klubban plenáris ülésén összegezte múlt évi tevékenységét. megállapította: az irodalmi témákban elhangzott több mint öt és félezer előadást 272 ezren hallgatták meg. hasonló nagy érdeklődés volt tapasztalható a nyelvészettel foglalkozó témák iránt.

budapesten megrendezett magyar nyelv hete sikerein felbuzdulva elhatározták, hogy az ország más városaiban is rendeznek hasonló eseménysorozatokat. a jövő évi programban szerepel a többi között az is, hogy elmélyítik a tit és a köz-könyvtárak kapcsolatait. a szakosztályok elsőrendű feladatuknak tekintik az olvasó népfért mozgalomban való erőteljesebb együttműködést, s nagy súlyt helyeznek az ifjúság körében végzendő irodalomnépszerűsítő munkára. /mti/
--

- 49 -

19.00 bh

s kihasználják nyelvi kulturánk
sának ezeket a lehetőségeit.

8 19³⁷

bb 79. megjelent a rádió- és televízió évkönyv

k kcs zs -cz

1970. június 26.

a most induló mrt-minerva közös könyvkiadás keretében megjelent az 1970-es rádió és televízió évkönyv. a színés és fekete-fehér képekkel bőségesen illusztrált kötet közli a rádió és televízió multévi programjának néhány értékes műsorát /többek között a felszabadulási hangjátékpályázat győztes darabját, egy tévéjáték teljes forgatókönyvét és vidám műsorok anyagait, s a rádió -televízió munkájáról, műhelygondjairól, terveiről, történetéről, legkedveltebb szereplőiről és műkorairól, „kulisszatitkairól”, szóló írások egész sorát - népszerű, neves szerzők tollából. az évkönyv szerkesztője: Lévai Béla.
/mti/

-. -

bb 80. a fehér megyei neb javaslata: változtassák meg a csökkent munkaképességű elnevezést

vid/kf/mné kcs -cz

1970. június 26.

a fehér megyei népi ellenőrzési bizottság megvizsgálta a megyében élő csökkent munkaképességűek helyzetét, foglalkoztatását. megállapította, hogy - bár tavaly több mint 7 millió forint segélyt adtak rehabilitációs műhely céljára - még mindig kevés a csökkent munkaképességűek számára alkalmas munkahely. a rehabilitáltak foglalkoztatását szervezatlenség, az áthelyezésben mutatkozó zavarok nehezítik.

az ülésen felmerült, hogy a csökkent munkaképességűek nem szívesen vállalják ezt az elnevezést. ezért a neb javaslata: módosítsák az elnevezést, megváltozott munkaképességű, -re, vagy a „könnyű fizikai munkára alkalmas”, jelzést vezessék be a munkakönyvükbe.

a neb megállapította, hogy a csákvári tbc intézet kimagasló munkát végez a rehabilitáltak érdekében. az intézetben ápolónőket, könyvkötőket, hímző- és varrónőket képeznek. nemrégiben avatták fel a korszerű rádióműszerész műhelyt, ahol az ország minden részéből érkező volt tbc-s betegeket tanítják meg a szakmára. /mti/

-. -

18.40/kcs

-c#50-

8 19 32

bb 81. négy év alatt több mint 1 000 lakás épült a dorogi járásban

vid/kf/mné kcs -cz

1970. június 26.

komárom megye járásai közül a dorogi a legkisebb, s egyben a legsűrűbben lakott település. az erősen iparosodott területen bővülnek az üzemek, nagy a „bevándorlás”, növekszik a lakosság száma. ezek a körülmények különösen sürgetik a lakásépítkezések gyorsítását - állapította meg pénteki ülésén a dorogi járási tanács.

az elmúlt négy esztendő alatt 1 173 lakás épült a járásban: 60 százalékuk magánerebből. igen sokan bővítették, korszerűsítették házukat. a családi házak többsége kényelmes, tágas. míg az állami erőből épült lakások átlagos alapterülete nem éri el az 50 négyzetmétert, a magánerebből készült otthonoké 100 négyzetméter.

a tanácsülés hangsúlyozta, hogy a fejlődés ellenére is kedvezőtlen a járásban a lakáshelyzet. a probléma enyhítéséhez az üzemek is hozzájárulnak. egyre többen támogatják dolgozóikat kamatmentes kölcsönökkel. a dorogi szénbányák 720 000 forint, a nyergesujfalui viscosagyár 1 millió forint, a lábatlani papírgyár 570 000 forint hitelt adott a családiház építőknek. /mti/

-. -

bb 87. a fővárosi vízművek közli,

mné/kcs -cz

1970. június 26.

hogy folyó hó 29-én 8 órától 15 óráig az elektromos művek karbantartási munkái miatt, a józsef attila lakótelepen nyomáscsökkenéssel és magasabb emeleteken vízhiánnyal kell számolni. /mti/

-. -

bb 71. a szerkesztőségek figyelmébe!

mai bb.71.-es számú hírünket visszavonjuk és helyette a következő közleményt adjuk:
kiss károlynak,

a szot alelnökének vezetésével az országos béketanács és a magyar szolidaritási bizottság képviselőjében delegáció utazott rómaiba. a delegáció a portugál gyarmatok népének felszabadítását támogató nemzetközi konferencián vesz részt. /mti/

18.50/kcs

-51-

9

6 19 53

bb 86. az országos vízügyi hivatal tájékoztatója az árvédelmi helyzetről

1970. június 26.

kcs -cz

a tiszta és a körösök apadása folytatódik.

csütörtök este a hortobágy-berettyó főcsatornán az ágotai hídnál készített elzárást megnyitották. ezzel megindult a nagyiván térségében visszatartott belvíz levezetése. a másodpercenként átbocsátott víz mennyisége 1-2 köbméter, ezt a hármas-körös apadásától függően a nyílás fokozatos szélesítésével, majd az elzárás teljes eltávolításával 15-20 köbméterre növelik.

pénteken hajnalban a hortobágy-berettyó főcsatorna torkolatában az árvízkapu két oldalán azonos vízszint alakult ki. a két vízszint kiegyenlítődésének időpontjában az árvízkaput kinyitották.

a hármaskörösnek a hortobágy-berettyó főcsatorna torkolata feletti szakaszán az árvédelmi készültséget harmadfokuról másodfokúra csökkentették.

tovább csökkent a belvizzel borított terület is. hajdu-bihar megyében a másodfokú belvízvédelmi készültséget elsőfokra mérsékelte./mti/

..-

bb 83. nemzetközi eszperantó uttörőtábor nyílt harkányban

vid/ká kcs -cz

1970. június 26.

a tenkesalja híres fürdőhelyén - harkányban - nemzetközi eszperantó uttörőtábor nyílt pénteken. immár hagyománya, hogy nyárranta hazánkban találkoznak a szocialista országok eszperantista pajtásai, mindig egy-egy szép üdülőhelyen. tavaly a balaton partján, előtte pedig a mecsekben lévő sikondafürdőn szervezte meg a gyerekek táborozását a magyar eszperantó szövetség. a harkányi kemping területén felállított sáttáborban pénteken ünnepélyesen felvonták az eszperantó- és az uttörőmozgalom zászlaját, majd a nemzetek képviselői eszperantó nyelven köszöntötték a vendéglátó magyarországi és a többi szocialista ország pajtásait. ezzel megkezdődött a tiznapos találkozó, amelyen mintegy másfélszáz 10-15 év közötti lány és fiú vesz részt, többségükben lengyel és bolgár pionírok. a gyerekeknek igazi vakációban lesz részük: naponta fürdenek a kellemes vizű harkányi strandon, kirándulnak a festői tenkes-hegyre és ellátogatnak siklósra. a pajtások valamennyien jól beszélnek eszperantóul, és ezért tolmács nincs is a táborban./mti/

..-
-52-

19.00/kcs

1970

bb 82. koreai szolidaritási nagygyűlés a szombathelyi máv járműjavítóban

vid kf/mné bh -cz

1970. június 26.

a szombathelyi máv járműjavítóban pénteken koreai szolidaritási nagygyűlést rendeztek. a gyűlésen részt vett kisházi ödön, az elnöki tanács helyettes elnöke, czirák ferenc, az msv vas megyei bizottságának titkára és dr. istván lajos, a hazafias népfront vas megyei bizottságának elnöke, valamint li dong szon, a koreai népi demokratikus köztársaság budapesti nagykövete és an min szu, nagykövetségi másodtitkár.

a nagygyűlést vass lászló, a járműjavító üzem párttitkára nyitotta meg, majd kisházi ödön mondott ünnepi beszédet. emlékeztetett az amerikai agresszorok gaztetteire, a koreai nép helytállására, a szocialista tábor, a nemzetközi munkásmozgalom szolidaritására, majd beszámolt a nemrégben koreában járt szakszervezeti delegáció utjának tapasztalatairól, személyes élményeiről, a koreai népi demokratikus köztársaság dinamikus fejlődéséről.

ezután li dong szon nagykövet szólalt fel, - hangsúlyozta, hogy az amerikaiak vereséget szenvedtek koreában, ebből azonban nem vonták le a tanulságokat. jelenleg is kalandorpolitikát folytatnak, ürügyet keresnek a háború újbóli kirobbantására. korea népet azonban készen áll a provokációk visszaverésére.

a nagygyűlés az internacionálé hangjaival ért véget./mti/

..-

bb 85. kiállítás nyílt sopronban gádor istván kerámiáiból

kf vid mné bh -c

1970. június 26.

a soproni festőteremben pénteken délután kiállítás nyílt gádor istván kerámikus alkotásaiból. a soproni ünnepi hetek alatt nyitvatartó kiállítást askerecz éva művészettörténész nyitotta meg./mti/

..-

- 53 -

19.15 bh

202

bb 85. a finn eszperantisták meghívására

gk zs bh hgy

1970. június 26.

finnországra utazott dr. jáki ferenc tanár, aki eszperantó nyelven előadást tart a finn-ugor nyelvokosságról, a finn irodalom magyarországi megjelenéséről, az eszperantó irodalom aktuális problémáiról és eszperantó nyelvtanfolyamot vezet jyvaskyla-ben/untlautil/ és isorantában. /mti/

bb 88. új hazai buzaajtajelöltek vizsgáltak a tordasi kísérleti telep bemutatóján

vid ká bh -cz

1970. június 26.

az országos mezőgazdasági fajtakísérleti intézet tordai telepén pénteken négy megye-, fejér, veszprém, pest és nógrád - állami gazdaságainak és termelőségkezelő vezetők szakemberei részvételével őszi buza és takarmánygabona bemutatót tartottak. a kísérleti telep parcelláin mintegy 70 külföldi őszi buzaajtát és hazai fajtajelölteket meg. nagy érdeklődés kísérte az új szovjet fajtajelölteket, nevezetesen az auróra, a kavkaz és a jublejnaja fajtakat, amelyek termőképességben és egyéb gazdaságilag értékes tulajdonságban jobbak, mint a köztermesztésben levő bezosztája 1-es buzaajtája. hasonlóan nagyra értékelték a mezőgazdasági szakemberek a rannoja 12-es és a mironovszakája 808-as kiváló minőségű szovjet fajtakat. a hazai fajtak közül a korai érésű kiszombori 1-es aratott nagy elismerést.

a szakemberek nagy érdeklődéssel szemléltették meg a több, mint 15 ujnemesítésű maratonvásári, szegedi, fertői és kompolti fajtajelölteket. véleményük szerint a hazai buzanemesítés igen jó uton halad, a várhatóan e fajtajelöltek közül kerülnek ki a következő évek hazai őszi buzaajtái.

a szemle után a résztvevők megvitatták az őszi buza termesztés problémáit. /mti/

19.20 bh

- 54 -

10
20

bb 89. megkezdődött a szentendrei hetek eseménysorozata - megnyílt a szentendrei képzőművészek tárlata

vid gö bh -cz

1970. június 8.

szentendrén, a ferenczy károly muzeumban pénteken délután megnyílt a világhírű művésztalpa alkotóinak kiállítása. a tárlaton többek között barcsay jénő, czóbel béla, pirk jános, illosvai varga istván, balogh lászló, deim pál, asszonyi tamás, csikszentmihályi róbert alkotásai láthatók.

a főtéren a szentendrei teátrum szinpadán ünnepélyesen megnyitották a szentendrei hetek eseménysorozatát. kirilla ferenc a városi tanács elnöke szentendre kulturális életének fejlesztésében kimagasló eredményeket elért személyiségeknek emléklakettet adott át.

a július 26-ig tartó program rangos eseményekkel várja a látogatókat. a szentendrei teátrum szombaton tartja első előadását. a két régi magyar história, a comico tragoedia, valamint a pikko herceg és jutka perzsi, a hétfői napokon 14 alkalommal kerül színre. júliusban ugyancsak a teátrum szinpadán lép fel az ex antiquis együttes. a musica antiqua hungarica a szabadtéri szobormuzeumban ad hangversenyt. a programban ezenkívül virágkiállítás, ügyességi autósverseny szerepel. szentendre gondosan felkészült a teátrum látogatóinak fogadására. idegenvezetők ismertetik a város nevezetességeit, a művelődési házban szentendréről és apuna-kanyarról szóló kisfilmeket vetítenek. látványosnak ígérkezik a város utcáin felvonuló képmutatók játéka is. a korabeli jelmezekbe öltözött komédiások, szemfényvesztők, erőművészek, képmutatók, évszázadokkal ezelőtti vásári hagyományokat elevenítenek fel: zenés-táncos műsorokkal a teátrum előadására, csalogatják, a nézőket. a szentendrei hetek - a teátrum utolsó előadása után - vidám karnevállal zárul. /mti/

bb 90. időjárásjelentés

mné bh -cz

1970. június 26.

a meteorológiai intézet jelenti 19 órakor:

szórványos zápor, zivatar

várható időjárás szombat estig: időnként megnövekvő felhőzet, szórványosan kialakuló záporral, zivatarral. mérsékelt szél, a zivatar idején átmeneti szélerősödés. várható legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 24-28 fok között. /mti/

- 55 -

19.35 bh

bb 91. békéscsabán vendégszerepelt az állami népi együttes
vid/kf kcs -c z 1970. június 26.

a ii. nemzetközi bábfesztivál programjában pénteken békéscsabán vendégszerepelt az állami népi együttes, a világ-hírű együttes a széchenyi ligeti szabadtéri színpadon a „jeles napok” című látványos, színes folklór műsorát mutatta be a fesztivál külföldi és hazai részvevőinek, vendégeinek, a megyeszékhely közönségének./mti/

bb 92. a mitsubishi
mm/ksz kcs -cz 1970. június 26.

japán trader-ház hazánkban tartózkodó delegációja pénteken este fogadást adott a hotel duna intercontinentalban budapesti partnerei tiszteletére./mti/

mbb 93. jégverés alsónémediben
k ol/mné kcs -cz 1970. június 26.

szemtanuk közlése szerint soroksártól délre, alsónémedi felett olyan vihar vonult keresztül pénteken délután, 2 óra tájban, amilyenre ezen a területen emberemlékezet óta nem volt példa. galambtojás nagyságu jég szemek estek, amelyek rövidesen 8-10 centiméteres jégréteggel fedték be a szőlőket, kerteket./mti/

tbb 94. a vihar és műszaki hibák miatt többhelyütt akadozott a főváros péntek délutáni forgalma

i ol/mné kcs -cz 1970. június 26.

a nagy meleg, a vihar és műszaki hibák miatt pénteken délután több helyen keletkezett forgalmi akadály, baleset is történt a fővárosban. a bkv ügyeletének közlése szerint 13,35 órakor a fővárosi vasút egyik szerelvényét villámcsapás érte. két utas ennek következtében az ülésről a padlóra esett és súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett. a járműben és a felsővezeték-rendszerben kár nem keletkezett.

/folyt.köv./
21.00/kcs

-56-

21.15

bb 94./a vihar... folyt./ kcs

nem sokkal ezután a x. kerület maglódi ut 4-es számú ház előtt egy tehergépkocsi a 28-as villamossal összeütközött. a villamos kisiklott, a tehergépkocsi felborult, a forgalom 44 percig szünetelt. a villamos vezetője könnyű sérülést szenvedett.

ugyancsak a koradélutáni órákban a zugligeti 58-as villamos végállomást a felhőszakadás következtében előntötte a víz. a forgalmi akadályt 16 perc múlva tudták elhárítani.

tízennégy óra 40 perckor a xiii. kerületben, az árpád hid pesti hídfőjénél az egyik 33-as jelzésű villamos áramszedője - műszaki hiba következtében - hozzáforrt a felsővezetékhez. harmincegy percig tartott a forgalmi akadály és tartama alatt a váci ut és a iii. kerület flórián-tér között autóbuszokkal tartották fenn a forgalmat.

huszonkilenc perces forgalmi akadályt okozott az a 67-es villamos, amely 14.45 órakor a sarvas téri végállomáson kisiklott. a iii. kerület bécsi ut és nagyszombat utca kereszteződésében kisiklott a 18-as villamos is. huszonhárom percig szünetelt a forgalom.

a forgalmi akadályokat a bkv forgalmi és műszaki dolgozói a nagy meleg ellenére megfeszített munkával itt is a lehetőséghez képest a legrövidebb időn belül helyreállították./mti/

bb 95. megkezdődtek a soproni ünnepi hetek

vid/kf/mné kcs -cz 1970. június 26.

zászlódiszbe öltözött város fogadta a soproni ünnepi hetek megnyitójára érkezett vendégeket. pénteken este a liszt ferenc művelődési központból tarka menet indult a város főutvonalain a beloiannisz térre, majd a híres tűztorony erkélyén felcsendült a toronyzene, jelezve: megkezdődött a z ideai ünnepi hetek rendezvénysorozata. sötétbe borult a tér és miután a tűztoronyban elkongatták a kilencet, dr. erdély sándor, a városi tanács vb. elnöke mondott köszönetet. a megnyitó ünnepség a mezőkövesdi matyó együttes, a soproni fuvószenekar és a miskolci kisipari szövetségek kórusának műsorával ért véget.
/folyt.köv./
21.05/kcs

-57-

21.17

bb 95./ megkezdődtek... folyt./ kcs

az ünnepi hetek gazdag programot, kellemes időtöltést, jó szórakozást ígérnek. egyebek között a fertőrákosi kőfejtőben felépített barlangszínpad előadásai nyújtanak élményt, a szent Mihály templomban haendel „messiás”, című oratóriumát mutatják be, Lehotka Gábor ad orgonahangversenyt, Kosztümös hangverseny lesz a Haydn kertben és koncertbált rendeznek Lehar Ferenc születésének 100. évfordulója alkalmából. nagy érdeklődésre tarthatnak számot a helyi üzemek termékeit bemutató kiállítások, a különböző sportrendezvények is.

a soproni ünnepi hetekre az előjelzések szerint az ország minden részéről naponta érkeznek vonaton, külön autóbusszjáratokon a vendégek. a város már „megtelt”,; szállodára, éjszakai elhelyezésre csak az számíthat, aki még az év elején helyet foglalt magának. a vendéglátó vállalat kicsinosított éttermei helyi specialitásokkal bővítették ételválasztékukat, a híres borozókban pedig több mint egy tucat tájjellegű bor, - közöttük kékfrankos, zöldveltelini, tramini - nyújt hamisítatlan soproni hangulatot a városba látogató idegeneknek./mti/

abb 96. a genovai vendégművészek előadása

t fe/mné kcs -cz

1970. június 26.

a genovai teatro stabile pénteken este a madách színházban mutatkozott be. az olasz vendégművészek hazájuk nagy klasszikusának, goldoninak „egy karneválvégi éjszaka”, című kétrészes vígjátékát mutatták be. a vérbő komédiát Squarzina rendezte. a világhíró olasz színegyüttes előadásával izelítő adott magasszínvonalu színjátásából, amely méltán aratott sikert 33 külföldi nagyvárosban.

a nagyszerű bemutató közönségének soraiban megjelent dr. Rosta Endre, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke, dr. Simó Jenő, művelődésügyi miniszterhelyettes, valamint kulturális és művészeti életünk számos ismert személyisége. ott volt Ludovico Barattieri di San Pietro, Olaszország budapesti nagykövete és a budapesten akkreditált diplomáciai képviselők több vezetője és tagja.

a genovai vendégművészek szombaton este ugyancsak a madách színházban lépnek fel./mti/

21.15/kcs

-58-

v é g e .

o

21 30

F
MAY: 3-4 leg

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

parlament

bkk. 1. dégen-beszéd

1970. június 26.

bs/e

az alábbiakban a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk dégen Imre államtitkár beszédét, amely az országgyűlés péntek délelőtti ülésén hangzik el. a beszéd feloldásig em b a r g ó s !

x x x

tisztelt országgyűlés!

hazánk tiszavölgyi tájait az elmúlt hetekben rendkívüli természeti csapás sújtotta. árvizekben bővelkedő történelmünk még nem jegyzett fel ilyen hatalmas áradatot, mint amilyen a tiszán és mellékfolyóin most levonult.

a természet elemi erővel, az árvíz veszedelmével vívott harc minden egyes órája az emberi teljesítőképesség, helytállás legmagasabb fokát követeli és ez a megfeszített harc immár több mint negyven napja tart, remélhetőleg most már befejezéséhez közeledik.

a hatalmas erejű árral szembeszegülő erőfeszítésnek, a védelmi erők eddig még soha nem látott méretű összpontosításának néhány legfontosabb mozzanatáról, a sok oldalról kapott felbecsülhetetlen értékű segítségről, a helyreállítás megindulásáról, a legfontosabb teendőkről kívánok szólni. mindenekelőtt röviden összefoglalom az elmúlt hetek megfeszített munkájának legfontosabb eredményeit.

a tiszta egész hosszában, a krasznán, a körösvölgy összes folyóin és a máros mentén sikerült a gátak között tartani az áradást. a tiszavölgy csaknem 3 millió holdnyi fenyegetett területére, a veszélybe jutott településekre - köztük olyan nagy városokra, mint Makó, Szeged, Hódmezővásárhely -, milliárdos népgazdasági értékek megmenekültek az árvíz pusztításától.

kimagasló eredménye az árvízi küzdelemnek, hogy amikor az országhatáron túl bekövetkezett gátszakadásokból hazánk területére átzuduló áradat és részint a fehérgyarmat-tunyogmatolcs közelében átszakadt gátakon kiömlő víz a számos menti községet elöntötte, rendkívül nehéz és válságos körülmények között sikerült a lakosságot - több mint 30 000 embert - kimenteni és biztonságos helyre szállítani.

/folyt.köv./

- 1 -

19 45

parlament

bkk. 1. /dégen...1.folyt./e

az árvízvédelem harmadik jelentős eredménye, hogy a számos menti előntött területekről a vízlevezetés igen rövid idő - alig tíz nap - alatt megtörtént. ezt követően nyomban megkezdődött a lakosság visszaköltöztetése, és késedelem nélkül, nagy erővel, szervezeten megindult a szétrombolt otthonok helyreállítása. a munka olyan ütemben folyik, hogy a tél beállta előtt minden árvízszujtotta család fölött fedél lesz, és nem akármilyen fedél. az újjáépítés nyomán a megpróbáltatást szenvedett falvak helyén különb, korszerűbb települések épülnek.

tisztelt országgyűlés!

a mostani tiszavölgyi árvíz - mint az árvizek általában - a rendkívül kedvezőtlen időjárási és vízjárási körülmények egybeszeséséből és halmozódásából eredt.

a koratavaszi hóolvadásból származó árvíz - amely ugyan csak meghaladta az átlagot - a tiszán jobbra már levonult, amikor május közepén kiterjedt nagymennyiségű, intenzív esőzés hatására a felső-tiszán és mellékfolyóin - a szamoson, a krasznán és a turon - megindult a rendkívüli áradás. az árvíz időszaka alatt a vízgyűjtő terület minden négyzetméterére átlagosan 300 liter csapadék hullott. az erdélyi medencében eredő mellékfolyók heves áradása a síkságra zuduló megújuló árhullámokat váltott ki és egyesült a tiszá áradásával.

a tiszavölgyi árvíz mindazokat a sajátosságokat egyesítette, amelyek az árvízi katasztrófák előidézői, az ugynevezett történelmi árvizek jellemzői. ezek közé tartozik az áradás rendkívüli hevessége, gyors, szinte órák alatti kialakulása. a felső-tisza vidék folyóinak vízállása egyik napról a másikra 4-5 méterrel emelkedett. az árhullám minden eddigit meghaladó magasságra és vízhozama az árvíz másik kiemelkedő sajátossága. a tiszá teljes hosszában és valamennyi baloldali mellékfolyóján a korábbi maximumok feletti, helyenként azokat 1-1,5 méterrel meghaladó vízállások keletkeztek.

a tiszá és mellékfolyóinak vízszintje meghaladta a partmenti községek és városok házainak magasságát. helyenként 6-8 méter magas vízoszlop terhelte a gátakat.

a lezudult roppant víztömeg - amely szegednél magában foglalta a körös, a maros és a tiszá egyesített árvízi hozamát -, a védekezés hat hete alatt a balaton hatszoros térfogatának felelt meg, és mintegy fele volt az évente átlagosan lefolyó vízmennyiségnek.
/folyt.köv./

- 2 -

1950

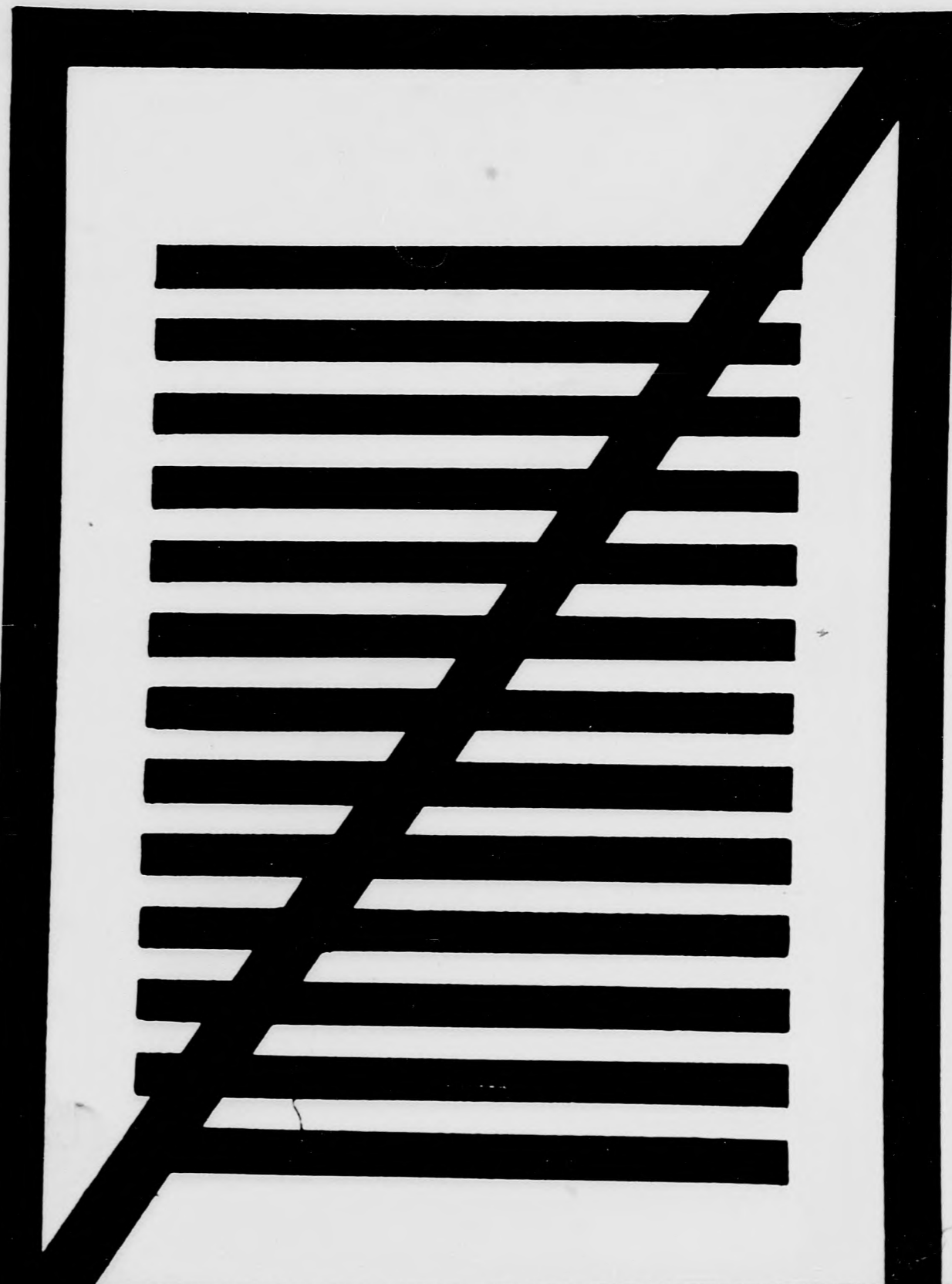
F

MAJUS: 3-4 nap

ament

bkk. 1. /d

tiszt

F
MÁNY: 3-4 lap

t

parlament

bkk. 1. /dégen...4.folyt./e

tisztelt országgyűlés!

a magyarországi árvízvédekezés méretei meghaladták a korszerű árvízvédelem történetében mérőföldkövet jelentő 1965. évi dunai áradás elleni küzdelem méreteit is. az egyidőben készülségben lévő védekező szakaszok hossza elérte az akkorinak tizszeresét. egyes időszakokban közel 3 000 kilométer hosszban volt védelmi készültség és ebből 1 600 kilométer töltésszakaszon - ami megfelel a budapest-párizs közötti távolságnak - az erők maximális igénybevételével folyt a védekezés a víz megújuló ostroma ellen. a védekezés eredményességét nagymértékben elősegítette, hogy a már felfejlődött, mozgásban lévő erőket a változó helyzetnek megfelelően rövid idő alatt lehetett átcsoportosítani a veszélyeztetett térségbe.

az árvíz, a természet erőinek egyik legpusztítóbb megnyilvánulása, természeti csapás. ellene a védekezés lehetősége még a mai műszaki színvonal fejlettsége mellett is korlátozott. de amit mai eszközeinkkel, szervezethez, fejlett technikával, tudással és helytállással az emberi erők szembe vethettek a természet erőivel, azt a tiszai védekezés során megtették. a technikának és a tudománynak még egyetlen korábbi árvízvédekezés során sem volt olyan döntő szerepe, mint most.

a régi és az új módszerek egymással versenyben segítették a védekezést. volt, ahol a homokzsákokat kézzel, láncban továbbították, máshol szállítószalag vitte a beépítés helyére a védelmi anyagokat. volt, ahol az ősi árvízvédekezés hagyományos anyagát, a rőzsét alkalmazták, máshol műanyagfóliával védték a töltést. az éjszakai munkát megvilágító ezernyi fáklya fénye a hajdani nagy tiszai árvízvédekezéseket idézte, miközben néhány kilométerrel odébb villanyégők és reflektorok világították meg a gátakat. repülőgépek, helikopterek, kételtű járművek, híradástechnikai láncok segítették a védekezést. a korábbi mérnök-nemzedékek számára elérhetetlen volt, most lehetővé vált a gátak belsejének, tömörségének, vízzáróságának, szivárgásának gyors felderítése, a geoelektromos és izotópos talajtömörség-vizsgálóműszerek alkalmazásával. a könnyübuvárok hősi munkájukkal számos helyen szigetelték el a töltéseket megbontani készülő víz útját.

az árvízvédekezés derékhadát a vízügyi szolgálat és a fegyveres testületek alkották. az ország minden részéről jól képzett, nagy gyakorlatu vízügyi szakembereket - mérnököket, technikusokat, szakmunkásokat, gátőrök ezreit - irányítottuk a helyszínre, a védekezés műszaki irányítására és a különleges felkészültséget igénylő műveletek végrehajtására.

/folyt.köv./

8 21¹⁰

parlament

bkk. 1. /dégen ... 5. folyt./bzs

kimagasló szerepe volt a védekezésben a honvédség fegyelmezett, önfeláldozó munkájának. katonáink mindenütt ott voltak, ahol leginkább fenyegetett a veszély. ha kellett, órák alatt építettek hidakat, résztvettek a gátszakadással fenyegető legveszedelmesebb helyzetek elhárításában. robbantották a vízi szállításhoz szükséges utakat a hullámtéri erdőkben. vízi járművekkel, pontonokkal biztosították a szállítást és felvonulást, amikor az átázott, fellazult töltéseken a közlekedés sokszor lehetetlenné vált. töretlen helytállással, áldozatkészséggel végezték a veszélyeztetett lakosság mentését és átköltötését.

a karhatalom alakulatai példás helytállással vettek részt a jól szervezett őrszolgálat ellátásában, a gátak rendszeres figyelésében. a belügyi szervek eredményesen biztosították a rendfenntartást, gondoskodtak a vagyonbiztonságról. a munkásőrség alakulatai az őrszolgálatban és részvételükkel az egészségügyi ellátásban jelentősen hozzájárultak a védekezés eredményéhez. a veszélyeztetett települések lakosságából szervezett közterő, a környező falvak és városok sokezerényi népe a védekezés fontos részét alkotta.

a védekezésben, a mentésben, a közterő mozgósításában, az áttelepítés eredményességében kimagasló szerepe volt a tanácsok jól szervezett, tervszerű és öntevékeny munkájának. a lakosság visszatelepítését, az elöntött településeken a közegészségügyi feltételek megteremtését, az épületek állagvédelmét a tanácsok éppoly gyorsan és szervezeten hajtották végre, mint a mentést és a közterő mozgósítását.

hozzájárult a védekezés, a mentés és az áttelepítés eredményességéhez a bajbajutott lakosság fegyelmezettsége, párt- és állami szerveink, az intézkedő hatóságok iránti bizalma, amely a legnehezebb és legvállalásosabb órákban is megmutatkozott.

az építőipar, a közlekedés és nirközlés dolgozóit, a tanácsit, belkereskedelmi és egészségügyi szervek, a vöröskeresztes társadalmi munkások, mindazok, akik résztvettek az árvízi küzdelemben, cselekvő részesei voltak e nagy hadműveletnek, amely nemcsak a gátakon folyt, hanem a mögöttes területeken, az utánpótlást szállító üzemekben, a kőbányákban, a védekezéshez szükséges anyagokat, eszközöket gyártó, a gépeket munkába állító vállalatoknál és ott is, ahol az áttelepített lakosság elhelyezéséről és ellátásáról gondoskodtak.

külön kell szólni a fiatalok kimagasló helytállásáról. a védelemben résztvevő ifjú katonáknak, a könnyűbúvároknak és az árvízi küzdelem ezernyi ifjú résztvevőjének áldozatkész, szívós, fáradtságot nem ismerő tettei ifjuságunk színe-javának áldozatkészségét, felelősségvállalását, felnövekvő nemzedékünk lelkesedését, társadalmunk gondjaival, nehézségeivel, alkotó munkájával való azonosulását bizonyítja.

/folyt. köv./

parlament

bkk. 1. /dégen ... 6. folyt./bzs

tisztelt országgyűlés!

a védekezéssel sikerült sok milliárdos értéket megmenteni a pusztulástól, de a szamos mentén, a teljes védett ártér 3 százaléknál bekövetkezett elöntés miatt, és néhány más helyen is a belvizek és fakadóvizek következtében jelentős károk keletkeztek. ezekről, valamint a kormány által a károk rendezésével kapcsolatban tett intézkedésekről, a társadalmi megmozdulásokról, a gazdálkodó szervek felajánlásairól a pénzügyminiszter elvtárs expozéja részletes tájékoztatást adott.

amint a védekezésben a társadalmi összefogás sokoldalú, hatékony megnyilvánulásának lehetünk tanúi, úgy mozdult meg mindjárt a veszély első napjaiban egységesen, önkéntesen az ország népe, segíteni a bajbajutottakon, enyhíteni a népgazdaságot ért veszteséget.

nyomban az ár elvonulása után megindult a szervezett újjáépítés. jelentős építőipari kapacitás összpontosításával jó ütemben halad a helyreállítás, amelyet számottevően segíthet és egyben a helyreállítás költségét is csökkentheti a családtagok részvétele az újjáépítésben.

az árvíz károk helyreállításához nagymennyiségű építőanyagra van szükség. ez az igény az építőipari termelés egyébként is feszült helyzetét nehezítette. a hiányzó építőanyagot a termelés erőteljes fokozásával és az import-lehetőségek kihasználásával kell pótolni.

a helyreállítási munkák a tiszta-szamos között szorosan kapcsolódnak az árvíz sújtotta községek rendezéséhez, korszerűsítéséhez. az érintett 48 település közül az árvíz pusztításától különösképpen sújtott 16 község arculata megváltozik, korszerűbbé válik.

a leginkább veszélyeztetett mélyfekvésű, vagy az ismétlődő árvíz ellen megépülő védővonalon kívül fekvő területrészek helyett magasabb fekvésű területeken jelölik ki az újjáépítendő házak helyét. az ide átköltöző lakosság cseretelek juttatásában részesül, és kedvezőbb feltételek mellett kap építési kölcsönt. új lakónegyedek létesülnek, rendezett utcákkal, helyenként többszintes épületekkel, előkertekkel, uthálózáttal. a községek többségében a vízművek is megépülnek.

/folyt. köv./

parlament

bkk. 1. /dégen 7. folyt./bzs

egész társadalmunk, párt- és állami szerveink és a terület lakossága egy akarattal működik közre az újjáépítésben. hamarosan begyógyulnak az árvíz-okozta sebek, felépülnek, korszerűbbek és szebbek lesznek az árvízszújtotta falvak, mint voltak.

tisztelt országgyűlés!

a tiszavölgyi rendkívül súlyos árvíz elleni harcban a népek szolidaritása, mindenekelőtt a szocialista országok baráti együttműködése is megmutatkozott. a kormány ezúton is elismerését és köszönetét fejezi ki az ideiglenesen hazánkban tartózkodó szovjet katonai alakulatoknak, amelyek mind a szamos-menti bajbajutott lakosság mentésében, mind a szeged-környéki védekezésben önzetlen baráti segítséget nyújtottak.

a tiszta szeged alatti, határmenti szakaszán a magyar és a jugoszláv árvízvédekezők vállvetve őrizték a gátakat.

az árvízi előrejelzésre kiterjedő és a védekezés lényeges mozzanataiban való folyamatos együttműködés a szomszédos szovjet és jugoszláv vízügyi hatóságokkal különösen jó volt, a védekezés folyamán a román vízügyi szervekkel is megfelelően alakult.

gépesített magyar árvízvédelmi osztagok működnek együtt a román vízügyi dolgozókkal és a lakossággal a szamos szatmárnémeti alatti gátszakadásainak elzárásában. ennek a gyors és eredményes munkának köszönhető, hogy a szamos-menti községekben az újból meginduló életet nem veszélyeztette az elöntés, amikor új áradás alakult ki a krasznán és a szamoson.

a német demokratikus köztársaság kormánya az árvízvédekezéshez küldött anyagokkal, eszközökkel, korszerű gépesített árvízvédekező osztag kirendelésével és a védelemhez szükséges gépek soronkívüli szállításával juttatta kifejezésre szolidaritását. csehszlovák és lengyel szervek is az árvízvédekezéshez szükséges anyagokkal nyújtottak segítséget.

az árvízzel összefüggő nemzetközi kapcsolatokról szólva, külön ki kell emelni a közös vízgyűjtő területen fekvő országok még erőteljesebb, szervezettebb, intézményesebb együttműködésének szükségességét.

/folyt. köv./

parlament

bkk. 1. /dégen ... 8. folyt./bzs

a mostani árvíz is bebizonyította, hogy a vízgyűjtőterület természetföldrajzi értelemben, az időjárás és vízjárás viszonyokat tekintve egységes egészet alkot. a bihari-hegyekben lehulló eső, vagy a görgényi-havasokban lezuduló felhőszakadás órák, napok alatt megjelenik az amlöld folyómedreiben, a gátak védelme a határon innen és túl közös ügy, a szomszédos baráti népek szoros testvéri együttműködésével valósítható meg eredményesen.

olyan vizgazdálkodási együttműködést kell kialakítani a közös vízgyűjtőterületen fekvő országok között, mely tiszteletben tartja minden ország szuverenitását, de lehetővé teszi mindegyikük számára a közös vízgyűjtőterület egészére kiterjedő vízjárás viszonyok kölcsönös megismerését, folyamatos figyelemmel kísérését, a bekövetkező változások észlelését, az árvízi előrejelzés hatékony, gyors, korszerű alapokon történő megszervezését és az árvízvédekezés időszakában a közvetlen, széleskörű, folyamatos együttműködést.

bár a tiszta a nemzetközi jog formális követelményeit tekintve nem minősül nemzetközi folyónak, mint a duna, mégis öt ország folyója, s így nemzetközi érdekelttségű. vízgyűjtőterülete - felfelé lefelé haladva - a szovjetunió, csehszlovákia, románia, magyarország, jugoszlávia területére esik. vízkincsének hasznosítása és a pusztító árvizei elleni védekezés nemzetközi összefogást igényel.

úgy véljük, hogy a tiszavölgyi rendkívüli árvíz tapasztalatai alapján indokolt meggyorsítani a nemrégiben megindult ötoldalú együttműködést a tiszavölgyi országok között. ennek lehetőségét és szükségességét nemcsak a földrajzi egymásrataltság, hanem az is alátámasztja és megsokszorozza, hogy valamennyi érdekelt ország tagja a szocialista népek családjának, kapcsolatainkban a nemzetközi szolidaritás, a testvéri együttműködés, az elvtársi kölcsönös segítségnyújtás elvei érvényesülnek.

tisztelt országgyűlés!

a védekezés szervezettsége, műszaki színvonala - miként azt a kormány a nyilatkozataiban megállapította - megfelelőnek bizonyult, bebizonyosodott azonban, hogy árvízvédelmi műveink fejlesztését, a védett terület értékének növekedése arányában tovább kell gyorsítani.

/folyt. köv./

bkk. 1. /dégén ... 9. folyt./bzs

sokat tettünk máris e téren, és ez meg is hozta gyümölcsét. a jelentős fejlesztés nélkül a jelenlegi árvíz sem lett volna kivédhető. az árvízvédelmi és folyószabályozási műveket - anyagi lehetőségeink határain belül - az elmúlt 10 évben számottevően fejlesztettük, és erre másfél milliárd forintot fordítottunk. 1969-ben, - mint az az állami költségvetés végrehajtásáról szóló, a I. országgyűlés előtt most tárgyalás alatt álló jelentés indokolásából kitűnik - 78 millió forinttal szemben 88 millió forintot fordítottunk csupán az árvízmentesítési művek fenntartására. ezen felül az elmúlt évben a fejlesztésre /beruházásra/ felhasznált összeg 145 millió forint. de mérhetetlenül sok még a tennivaló, hogy elérjük a biztonságnak azt a mértékét, amelyet gazdasági és politikai szempontok egyaránt megkövetelnek, hogy a lehető legkisebbre csökkentsük az árvíz által védett hatalmas terület elöntésének, többszáz milliárd értékű nemzeti vagyon pusztulásának veszélyét.

a kormány a vízgazdálkodás fejlesztési koncepcióját, és ennek keretén belül az árvízvédelem nagyarányú, korszerű fejlesztésének programját - a tiszavölgyi árvíz tapasztalatainak felhasználásával - még ez év folyamán megtárgyalja.

ez a fejlesztési program népgazdaságunk erőforrásaihoz mérten, fokozatosan, hosszabb idő alatt valósítható meg. de céltudatosan, következetesen kell haladnunk azon az úton, amely a legújabb árvízi tapasztalatokra, a műszaki haladás, a nemzetközi együttműködés-adta lehetőségekre támaszkodva a vízgazdálkodási célok keretében komplexen, együttesen oldja meg az árvízmentesítést, a folyószabályozást, az öntözést, a víziuthálózat fejlesztését, a vízgyűjtőterület felső szakaszán a víztárolórendszernek, az alföldi folyószakaszokon a vízlépcsők sorozatának kiépítését,

tisztelt országgyűlés!

a tiszavölgyi árvízvédekezés befejezéséhez közeledik, a helyreállítás hatalmas feladatokat állít eléink. jelentős áldozatváltásra, többlettermelésre, újabb lelkes összefogásra van szükség, hogy az árvíz sújtotta területekről eltüntessük a romokat, felépítsük az új, korszerű falvakat, pótoljuk a népgazdaság és a lakosság veszteségeit.

most, amikor elvonul az ár, és az élet rendes menete visszatér a gyárakba, földekre, otthonokba, az árvíz idején tanusított nagyszerű helyiállás, mely megküzdött a víz féltelmetes erejével, - a békés építő munkában, a károk helyreállításában és nem utolsósorban árvízvédelmi rendszerünk korszerű továbbfejlesztésében is követendő példaképpé válik. /mtj/

bkk. 2. az országgyűlés pénteki ülése

t pr/tf/sl/szö/h1 -
hné/tm/gg/gk/e/bzs zs bs

1970. június 26.

pénteken 10 órai kezdettel az országgyűlés folytatta az 1969. évi költségvetés teljesítéséről szóló törvényjavaslat vitáját.

az ülésen részt vett Losonczy pál, a népköztársaság elnöki tanácsának elnöke; kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, fock jeno, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, továbbá apró antal, biszku béla, fehér lajos, kállai gyula, komócsin zoltán, az mszmp politikai bizottságának tagjai, valamint a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai. a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviseltek több vezetője.

kállai gyula elnöki megnyitója után az ülés első felszólalója dégen imre államtitkár, az országos vízügyi hivatal el-

nöke volt.

dégen imre beszédét mai bkk. 1-es számú kiadásunkon közöltük. a beszéd szövegét

v i s s z a v o n j u k !!!

helyette új szöveget adunk.

/folyt.köv./

10.20/e

- 11 -

bkk 2. /az országgyűlés ... 1. folyt./e

dégen Imre beszéde

tisztelt országgyűlés!

hazánk tiszavölgyi tájait az elmúlt hetekben rendkívüli természeti csapás sújtotta. árvizekben bővelkedő történelmünk meg nem jegyzett fel ilyen hatalmas áradatot, mint amelyen a tiszán és mellékfolyóin most levonult.

a természet elemi erőivel, az árvíz veszedelmével vívott harc minden egyes órája az emberi teljesítőképesség, helytállás legmagasabb fokát követeli, és ez a megfeszített harc immár több mint negyven napja tart. most már remélhetőleg befejezéséhez közeledik.

a hatalmas erejű árral szembeszegülő erőfeszítésnek, a védelmi erők eddig még soha nem látott méretű összpontosításának néhány legfontosabb mozzanatáról, a sok oldalról kapott felbecsülhetetlen értékű segítségről, a helyreállítás megindulásáról, a legfontosabb teendőkről kívánok szólni. mindenekelőtt röviden összefoglalom az elmúlt hetek megfeszített munkájának legfontosabb eredményeit.

a tiszta egész hosszában, a krasznán, a körösvölgy összes folyóin és a maros mentén sikerült a gátak között tartani az áradást. a tiszavölgy csaknem 3 millió holdnyi fenyegetett árterülete, a veszélybe jutott települések - köztük olyan nagy városok, mint Makó, Szeged, Hódmezővásárhely -, milliárdos népgazdasági értékek megmenekültek az árvíz pusztításától.

Kimagasló eredménye az árvízi küzdelemnek, hogy amikor az országhatáron túl bekövetkezett gátszakadásokból hazánk területére átzuduló áradat és a fehérgyarmat-tunyogmatolcs közelében átszakadt gátakon kiömlő víz a szamos menti községeket elöntötte, rendkívül nehéz és részint válságos körülmények között sikerült a lakosságot - több mint 30 000 embert - kimenteni és biztonságos helyre szállítani.

/folyt. köv./

10.38/bzs

bkk. 2. /az országgyűlés...2.folyt./e

az árvízvédelem harmadik jelentős eredménye, hogy a szamosmenti elöntött területekről a vízlevezetés igen rövid idő - alig 10 nap - alatt megtörtént. ezt követően nyomban megindult a lakosság visszaköltöztetése, és késedelem nélkül, nagy erővel, szervezeten megkezdődött a szétrombolt otthonok helyreállítása. a munka olyan ütemben folyik, hogy a tél beállta előtt minden árvíz-sújtotta család fölött fedél lesz, és nem akármilyen fedél. az ujjaépítés nyomán a megpróbáltatást szenvedett falvak helyén külön, korszerűbb települések épülnek.

tisztelt országgyűlés!

a mostani tiszavölgyi árvíz - mint az árvizek általában - a rendkívül kedvezőtlen időjárási és vízjárás körülmények egybeeséséből és halmozódásából eredt.

a koratavaszi hóolvadásból származó árvíz - amely ugyan-csak meghaladta az átlagot - a tiszán jobbára már levonult, amikor május közepén kiterjedt, nagymennyiségű, intenzív esőzés hatására a felső-tiszán és mellékfolyóin - a szamoson, a krasznán és a turon - megindult a rendkívüli áradás. az árvíz időszaka alatt a vízgyűjtő terület minden négyzetméterére átlagosan 300 liter csapadék hullott. a nagy esésű erdélyi medencében eredő mellékfolyók heves áradása a síkságra zuduló megújuló árhullámokat váltott ki, és egyesült a tiszta áradásával.

a tiszavölgyi árvíznek mindazok a sajátosságai megvoltak, amelyek az árvízi katasztrófák előidézői, az úgynevezett történelmi árvizek jellemzői. ezek közé tartozik az áradás rendkívüli hevessége, gyors, szinte órák alatti kialakulása. a felső-tiszta vidék folyóinak vízállása egyik napról a másikra 4-5 méterrel emelkedett. az árhullám minden eddigi meghaladó magassága és vízhozama az árvíz másik kiemelkedő sajátossága. a tiszta teljes hosszában és valamennyi baloldali mellékfolyóján a korábbi maximumok feletti, helyenként azokat 1-1,5 méterrel meghaladó vízállások keletkeztek. a töltések közé szorított áradat a partmenti községek és városok házai fölé magasodott. helyenként 6-8 méter magas vízoszlop terhelte a gátakat.

olyan roppant víztömeg zudult a védekezés hat hete alatt Szegednél a tiszába, mint a balaton térfogatának hatszorosa, és ami mintegy fele az itt évente átlagosan lefolyó vízmennyiségnek.

/folyt. köv./
10.43/e

bkk. 2. /az országgyűlés...3.folyt./e

Amellett az árvíz ismétlődően támadott, amikor már úgy tűnt, hogy elmúlt a veszély, amikor az aggódó ország - amelynek tíz- és tízezer bátor és hűséges fia vette fel a harcot az áradás veszedelemével - úgy vélte, hogy a gátakon küzdők rövidesen visszatérhetnek otthonaikba és munkahelyeikre, s az árvíz több hetei ostromától átázott gátakon beköszönt a nyugalom, újabb és újabb árnullámok érkeztek és torlódtak egymásra.

az árvíz rendkívüli tartóssága talán még veszélyesebb volt, mint magassága, a töltések átáztak, megcsusztiak, megrokkadtak.

mindent egybevetve, ez az áradás jóval meghaladta a tiszát, amelyet korábban sokszor tengerré változtató árvizek, amelyek elborították és hónapokig tartották elárasztva az ősi árteret.

a mostanihoz hasonló árvíz 30-40, de még 10 évvel ezelőtt sem lett volna védhető, hatalmas területek váltak volna a víz martalékává, városok pusztultak volna el.

mindazokat, akik ebben a védekezésben részt vettek, jólesően érinti, hogy a párt és a kormány több ízben kifejezésre juttatta az árvízvédelem erőinek szervezett együttműködését, amit a mostani ülészenek felszólalt képviselő elvtársak is kiemeltek. Valóban, a védekezés szervezettségének, az erők gyors összpontosításának, összehangolt együttműködésének, a védekezésben résztvevő tízezrek áldozatkész helytállásának és nem utolsósorban a mind fejlettebb árvízvédelmi technikának és módszereknek tulajdonítható, hogy ezt a roppant víztömeget sikerült a gátak között tartani.

az árvízvédelemre természetesen nemcsak az árvíz időszakában fordítunk nagy erőket, a védelmi művek és folyószabályozási rendszerünk fejlesztése - anyagi lehetőségeink határain belül - megelőző jelleggel, tervszerűen folyik. az elmúlt 15 évben ezekre a munkákra több mint 2 milliárd forintot fordítottunk -, és ez is jelentősen hozzájárult a mostani védekezés eredményességéhez.

a mostani tiszavölgyi árvíz 40 helyen fenyegetett a közvetlen töltésszakadás veszélyével. ki ne emlékezne a tiszavölgyi árvízvédekezés legnehezebb küzdelmeire, a makói óriási buzgár elleni erőfeszítésre, az algyői olajmezők védelmére; a körtvélyesi és zalotai árvízi ütközetre, amely hódmezővásárhely-szentés és a környező falvak megmentéséért folyt: a szeghalmi, körösladányi árvízi küzdelemre, ahol egyetlen éjszaka alatt több tíz kilométer hosszú gátmegesítéssel védtek meg szeghalom, komádi, körösladány és a környező községeket az elöntéstől. az egész ország lélegzetvisszafojtva figyelte a körösladányi, ujirázi, sarkadi veszélyes töltéscsusztiások, suvadások bevédelését, a roppant vízteher hatására repedező töltések megtámasztását.

/folyt. köv./
10.48/e

bkk. 2. /az országgyűlés...4.folyt./bzs

mindezekről sokat irtak az újságok, az ország lakossága hallotta a rádióban, látta a televízióban. a szakmai nyelv olyan szavai mint: buzgár, kagylósodás, suvadás, elhabolás - egyébként a nép ajkán keletkezett szavak - közkeletű, szelvényben ismert fogalmakká váltak. az azonban talán kevésbé ismeretes, hogy egy-egy gátszakadás 4-7 milliárd forintnyi kárt okozott volna, nem is szólva az emberi életek veszélyeztetéséről. a hatalmas méretű hosszantartó árvízi hadjárat eddigi költségeit 500-600 millió forintba becsülhetjük, ami azonban egyetlen gátszakadással járó kárnak mindössze 10 százaléka.

ahogyan nőtt, fokozódott a veszély, nap mint nap érkezett az utánpótlás emberben, anyagban, gépben. június 14-én, amikor a berettyón és a körösökön újabb árnullám jelentkezett, s megnövelve a tiszán levonuló áradást, a már több, mint egy hónapja megfeszített erővel folyó védekezést válságos helyzet elé állította -, akkor érte el csúcspontját a védelem erőfeszítése. ekkor több, mint 43 ezer ember küzdött a gátakon.

az árvíz méreteinek megfelelő volt az anyagi, gépi erők mozgósítása is. a védekezés csúcspontján egyetlen napon 5100 gép és gépjármű dolgozott.

a töltések védőképességét több, mint 6 millió homokzsák, másfél millió m² műanyagfólia, 62 ezer tonna terméskő erősítette.

tisztelt országgyűlés!

amikor a kormány megbízásából beszámolok az árvízi küzdelemről, a dicséret, elismerés és a köszönet elsőként azoknak illeti, akik a tiszai árvízvédekezés súlyos harcában, nehéz körülmények között, hosszú idő óta családjuktól távol, fáradságot nem ismerve, heteken át példamutató kiteretással álltak helyt a gátakon. erejüket megfeszítve küzdöttek egyetlen közös célért: megmenteni az emberi életet, a veszélybe jutott értékeket.

őszinte együttérzéssel fordulunk azok felé, akiknek otthonát, javait ragadta el az árvíz és a nehéz órákban fegyelmetlenül, az értük harcolók iránti bizalommal viselték el a megpróbáltatásokat. köszönet és elismerés illeti mindazokat, akik emberségükkel kitűntek, segítséget nyújtottak és befogadták bajba jutott embertársaikat.

/folyt. köv./

10.50/bzs

bkk. 2. /az országgyűlés 5. folyt./bzs

az éjt nappallá tevő szakadatlan helytállás a gátakon, az árvizsújtotta területek lakosságának fegyelmezettsége, bizalma, az áttelepítetteket befogadó területek népének segítőkészsége úgy marad meg szocializmus építő népünk történetében, mint az emberi összefogás legszebb példája. az árvíz által okozott nagy veszélyben is megmutatkozott a nemzeti egység, a nép egységének összefogása. ez a küzdelem újból meggyőzően bizonyította dolgozó népünk magasfokú társadalmi felelősségét, cselekvőkészségét a közösség ügyéért és önzetlen áldozatvállalását. csakis a szocialista társadalmi rend képes ilyen egységes erőfeszítésre, ilyen széles társadalmi rétegeknek az áldozatkész helytállásban való egyesítésére.

tisztelt országgyűlés!

a mostani tiszavölgyi védekezés méretei meghaladták a korszerű árvízvédelem történetében emlékezetes mérföldkövet jelentő 1965 évi dunai áradás elleni küzdelem méreteit is.

az egy időben készültségben lévő védekező szakaszok hossza elérte az akkorinak tizszeresét. egyes időszakokban közel 3 ezer kilométer hosszban volt védelmi készültség és ebből 1.600 kilométer töltésszakaszon - ami megfelel a budapest-párizs közötti távolságnak - az erők maximális igénybevételevel folyt a védekezés a víz megújuló ostroma ellen. a védekezés eredményességét nagymértékben elősegítette, hogy a már felfejlődött, mozgásban lévő erőket a változó helyzetnek megfelelően rövid idő alatt lehetett átcsoportosítani a veszélyeztetett térségbe. az árvíz, a természet erőinek legpusztítóbb megnyilvánulása, természeti csapás. ellene a védekezés lehetősége még a mai műszaki színvonal fejlettsége mellett is korlátozott. de amit mai eszközeinkkel, szervezethez, fejlett technikával, tudással és helytállással az emberi erők szembe állíthattak a természet erőivel, azt a tiszai védekezés során megtették. a technikának és a tudománynak még egyetlen korábbi árvízvédekezés során sem volt olyan döntő szerepe, mint most.

a régi és az új módszerek egymással versenyben segítettek a védekezést. volt, ahol a homokzsákokat kézzel, láncban továbbították, másról szállítószalag vitte a beépítés helyére a védelmi anyagokat. volt, ahol az ősi árvízvédekezés hagyományos anyagát a rózsát alkalmazták, másról műanyagfóliával védtek a töltést.

//folyt. köv./

11.07/bzs

bkk. 2. /az országgyűlés...6.folyt./e

az éjszakai munkát megvilágító ezernyi rakéta fénye a hajdani nagy tiszai árvízvédekezéseket idézte, miközben néhány kilométerrel odébb villanygökök és reflektorok világították meg a gátakat. repülőgépek, helikopterek, kételtű járművek, híradástechnikai láncok segítettek a védekezést. ami a korábbi mérnöknemzedékek számára elérhetetlen volt, most lehetővé vált a gátak betárolásának, tömörségének, vízzártságának, szivárgásának gyors felderítése, a geoelektromos és izotópos talajtömörtségvizsgáló műszerek alkalmazásával. a könnyűbúvárok hősi munkájukkal számos helyen szigetelték el a töltéseket megbontani készülő víz útját.

az árvízvédekezés derékhadát a vízügyi szolgálat és a fegyveres testületek alkották. a fáradhatatlankül küzdő helyi vízügyi dolgozók támogatására az ország minden részéről jól képzett, nagy gyakorlatu vízügyi szakembereket - mérnököket, technikusokat, szakjunkásokat, gátőrök ezreit - irányítottuk a helyszínre, a védekezés műszaki irányításához és a különleges felkészültséget igénylő műveletek végrehajtására. kimagasló szerepe volt a védekezésben a honvédség fegyelmezett, önfeláldozó munkájának. katonáink mindenütt ott voltak, ahol leginkább fenyegetett a veszély. ha kellett, órák alatt építettek hidakat, résztvettek a gátszakadással fenyegető legveszedelmesebb helyzetek elhárításában. robbantották a vízi szállításhoz szükséges utakat a hullámterti erdőkben. vízi járművekkel, pontonokkal biztosították a szállítást és felvonulást, amikor az átázott, fellazult töltéseken a közlekedés sokszor lehetetlenné vált. töretlen helytállással, áldozatkészséggel végezték a veszélyeztetett lakosság mentését és átköltöztetését.

a karhatalom alakulatai példás helytállással vettek részt a jól szervezett őrszolgálat ellátásában, a gátak rendszeres felügyelésében. a belügyi szervek eredményesen biztosították a rendfenntartást, gondoskodtak a vagyonbiztonságról. a munkásőrség alakulatai az őrszolgálatban és részvételükkel az egészségügyi ellátásban jelentősen hozzájárultak a védekezés eredményeihez. a veszélyeztetett települések lakosságából szervezett közerő, a környező falvak és városok sokezerényi népe a védekezés fontos részét alkotta.

a védekezés, a mentés, a közerő mozgósításában, az áttelepítés eredményességében kimagasló szerepe volt a tanácsok jól szervezett, tervszerű és öntevékeny munkájának. a lakosság visszatelepítését, az elöntött településeken a közegészségügyi feltételek megteremtését, az épületek állagvédelmét a tanácsok óppoly gyorsan és szervezeten hajtották végre, mint a mentést és a közerő mozgósítását.

//folyt. köv./

11.08/e

bkk. 2. /az országgyűlés...7.folyt./e

hozzájárult a védekezés, a mentés és az áttelepítés eredményességéhez a bajbajutott lakosság fegyelmerttsége, a párt- és állami szerveink, az intézkedő hatóságok iránti bizalma, amely a legnehezebb és legváltóságosabb órákban is megmutatkozott.

az árvizi hadművelet nemcsak a gátakon folyt. cselekvő részesei voltak a mögöttes területeken az utánpótlást szállító üzemek, a kőbányák, a védekezéshez szükséges anyagokat, eszközöket gyártó, a gépeket munkába állító vállalatok, az áttelepített lakosság elhelyezéséről és ellátásáról gondoskodó szervek, az építőipar, a közlekedés és hírközlés dolgozói, a tanácsai, belkereskedelmi és egészségügyi szervek, a vöröskeresztes társadalmi munkások: mindazok, akik résztvettek az árvizi küzdelemben.

külön kell szólni a fiatalok kimagasló helytállásáról. a védelemben résztvevő ifjú katonáknak, a könnyűbuvároknak és az árvizi küzdelem ezernyi ifjú résztvevőjének áldozatkész, szívós, fáradtságot nem ismerő tettei ifjuságunk színe-javának áldozatkészességét, felelősségvállalását, felnövekvő nemzedékünk lelkesedését, társadalmunk gondjaival, nehézségeivel, alkotó munkájával való azonosulását bizonyítja.

tisztelt országgyűlés!

a védekezéssel sikerült sokmilliárdos értéket megmenteni a pusztulástól. de jelentős károkat is okozott az árviz. a számos mentén, a teljes védett ártér 3 százalékát; 90 000 holdat elöntött az árviz, amelynek viszonylag kisebb részét - mintegy 20 000 holdat - a folyó magyar szakaszán bekövetkezett gátszakadásokból kiömlő víz borította el. jelentős károk keletkeztek néhány más helyen is, a belvizek és fakadóvizek következtében. ezekről, valamint a kormány által a károk rendezésével kapcsolatban tett intézkedésekről, a társadalmi megmozdulásokról, a gazdálkodó szervek felajánlásairól a pénzügyminiszter elvtárs expozéja részletes tájékoztatást adott.

nyomban az ár elvonulása után megindult a szervezett újjáépítés. jó útemben halad a helyreállítás, jelentős építőipari kapacitás összpontosításával, amelyet számottevően segít és egyben a helyreállítás költségét is csökkenti a családtagok és az ifjuság részvétele az újjáépítésben.

/folyt.köv./
11.13/e

bkk. 2. /az országgyűlés ... 8. folyt./bzs

az árvizkárak helyreállításához nagymennyiségű építőanyagra van szükség. ez az igény az építőipari termelés egyébként is feszült helyzetét nehezíti. a hiányzó építőanyagot a termelés erőteljes fokozásával és az import lehetőségek kihasználásával szükséges pótolni.

a helyreállítási munkák a tiszta-szamos közén szorosan hozzákapszolódnak az árvizsújtotta községek rendezéséhez.

a leginkább veszélyeztetett mélyfekvésű vagy az ismétlődő árviz ellen megépülő védővonalon kívül fekvő területek helyett magasabb fekvésű területeken jelölik ki az újjáépítendő házak helyét. az ide átköltöző lakosság cseretelek juttatásban részesül, és kedvezőbb feltételek mellett kap építési kölcsönt. új lakónegyedek létesülnek, rendezett utcákkal, helyenként többszintes épületekkel, előkertekkel, uthálózáttal. a községek többségében a vízművek is megépülnek.

egész társadalmunk, párt- és állami szerveink és a terület lakossága egy akarattal működik közre az újjáépítésben. hamarosan begyógyulnak az árviz-okozta sebek, felépülnek és korszerűbbek lesznek az árvizsújtotta falvak, mint voltak.

a tiszavölgyi rendkívüli árviz elleni harcban, a népek szolidaritása, mindenekelőtt a szocialista országok baráti együttműködése is megmutatkozott.

a kormány ezúton is elismerését és köszönetét fejezi ki az ideiglenesen hazánkban tartózkodó szovjet katonai alakulatoknak, amelyek mind a számos-menti bajbajutott lakosság mentésében, mind a szeged-környéki védekezésben önzetlen baráti segítséget nyújtottak.

a tiszta szeged alatti határmenti szakaszán a magyar és a jugoszláv árvizvédekezők vállaltva védték a gátakat.

/folyt. köv./

11.15/bzs

bkk. 2. /az országgyűlés ... 9. folyt./bzs

az árvízi előrejelzésre kiterjedő és az árvízvédekezés lényeges mozzanataiban való folyamatos együttműködés a szomszédos szovjet és jugoszláv vízügyi hatóságokkal különösen jó volt, a védekezés folyamán fokozatosan a román vízügyi szervekkel is megfelelően alakult.

gépesített magyar árvízvédelmi osztagok működnek együtt a román vízügyi dolgozókkal és a lakossággal a szamos, szatmárnémeti alatti gátszakadásainak elzárásában. ennek a gyors és eredményes munkának köszönhető, hogy a szamos-menti községekben az újból meginduló életet nem veszélyeztette az árvízi elöntés, amikor új áradás alakult ki a krasznán és a szamoson.

a német demokratikus köztársaság kormánya szolidaritását juttatta kifejezésre az árvízvédekezéshez küldött anyagokkal, eszközökkel, korszerű gépesített árvízvédekező osztag kirendelésével és az árvízvédelemhez szükséges gépek soronkívüli szállítással. csehszlovák és lengyel szervek is segítséget nyújtottak az árvízvédekezéshez szükséges anyagokkal. számos országból, több nemzetközi szervezettől érkezett - az együttérzés megnyilvánulásaként - adomány az árvízkárosultak javára, amelyekért e helyről is köszönetet mondunk.

az ágvízzel összefüggő nemzetközi kapcsolatokról szólva, külön ki kell emelni a közös vízgyűjtő területen fekvő országok még erőteljesebb, szervezettebb, intézményesebb együttműködésének szükségességét.

a mostani árvíz is bebizonyította, hogy a vízgyűjtőterület természetföldrajzi értelemben, az időjárási és vízjárási viszonyokat tekintve egységes egészet alkot. a bihari-hegyekben lehulló eső, vagy a görgényi havasokban és a vihorlátban lezuduló felhőszakadás órák, napok alatt megjelenik az alföld folyómedreiben. a gátak védelme a határon innen és túl közös ügy, a szomszédos baráti népek még szorosabb testvéri együttműködésével valószínűleg meg eredményesen.

/folyt. köv./

11.25/bzs

- 20 -

bkk. 2. /az országgyűlés ... 10. folyt./bzs

olyan vízgazdálkodási együttműködést kell kialakítani a közös vízgyűjtőterületen fekvő országok között, mely minden ország szuverenitását tiszteletben tartva lehetővé teszi mind-egyikük számára a közös vízgyűjtőterület egészére kiterjedő vízjárési viszonyok kölcsönös megismerését, folyamatos figyelemmel kísérését, a bekövetkező változások észlelését, az árvízi előrejelzés hatékony, gyors, korszerű alapokon történő megszervezését és az árvízvédekezés időszakában a közvetlen, széleskörű, folyamatos együttműködést.

bár a tiszta a nemzetközi jog formális követelményeit tekintve nem minősül nemzetközi folyónak, mint a duna, mégis öt ország folyója, s így nemzetközi érdekeltségű. vízgyűjtőterülete - felülről lefelé haladva - a szovjetunió, csehszlovákia, románia, Magyarország, jugoszlávia területére esik. vízkincsének hasznosítása és a pusztító árvízi elleni védekezés nemzetközi összefogást igényel.

úgy véljük, hogy a tiszavölgyi rendkívüli árvíz tapasztalatai alapján indokolt meggyorsítani a nemrégiben megindult ötoldalú együttműködést a tiszavölgyi országok között. ennek lehetőségét és szükségességét nemcsak a földrajzi egymásrautaltság, hanem az is alátámasztja és megsokszorozza, hogy valamennyi érdekelt ország tagja a szocialista népek családjának, kapcsolataikban a nemzetközi szolidaritás, a testvéri együttműködés, az elvtársi kölcsönös segélynyújtás elvei érvényesülnek.

a védekezés szervezettsége, műszaki színvonala - miként azt a kormánynyilatkozatok megállapították - megfelelőnek bizonyult. bebizonyosodott azonban, hogy árvízvédelmi műveink fejlesztését - a védett terület értékének növekedésével arányban - tovább kell gyorsítani. sokat tettünk máris e téren, és ez meg is hozta gyümölcsét. 1969-ben, - mint az az állami költségvetés végrehajtásáról szóló, a t. országgyűlés előtt most tárgyalás alatt álló jelentés indokolásából kitűnik - 78 millió forinttal szemben 88 millió forintot fordítottunk az árvízmentesítési művek fenntartására. fejlesztésükre pedig az elmúlt évben ezen felül 145 millió forintot használtunk fel. de mérhetetlenül sok még a tennivaló, hogy elérjük a biztonságnak azt a mértékét, amelyet gazdasági és politikai szempontok egyaránt megkövetelnek, hogy a lehető legkisebbre csökkentsük országunk 4 millió holdnyi, árvízterület veszélyeztetett területén a városok és élelmezésipari, a többszáz milliárdnyi nemzeti vagyon elöntésének, az árvízi katasztrófák bekövetkezésének veszélyét.

/folyt. köv./

11.36/bzs

- 21 -

bkk. 2. /az országgyűlés...11.folyt./e

egyetérték a szabócs megyei képviselő csoportnak fekszi István által kifejezésre juttatott javaslatával, hogy a folyók határszakaszain - minthogy itt a folyók áradásának kivédéséhez szükséges időelőny kisebb, mint a lejjebb lévő szakaszokon -, az átlagot meghaladó árvízi biztonságot érjünk el és ide nagyobb anyagi-műszaki erőket összpontosítsunk. a szamos-tisza közén ennek érdekében a lokalizációs töltések építését rövidesen megkezdjük.

a kormány a vízgazdálkodás fejlesztési koncepcióját, és ennek keretén belül az árvízvédelem nagyarányú, korszerű fejlesztésének programját - a tiszavölgyi árvíz tapasztalatainak felhasználásával - még ez év folyamán megtárgyalja.

ez a fejlesztési program népgazdaságunk erőforrásaihoz mérten, fokozatosan, hosszabb idő alatt valósítható meg. de céltudatosan, következetesen kell munkálkodnunk végrehajtásán. az árvízvédelmet és a folyószabályozást előremutató tervek szerint, a vízgazdálkodás komplex célkitűzéseivel összhangban fejlesztjük. ennek jegyében született a tiszta-csatornázás koncepciója is, amely az öntözés, az ármentesítés, a folyószabályozás, a belvízrendezés, a vízi uthálózat célját egyidejűleg szolgálja. hasznosan egészítheti ki ezt a vízgyűjtő területek felső részén megvalósuló víztárolók rendszere, az alföldi és a hegyvidéki folyószakaszok vízkincsének a szomszédos országok alkotó együttműködésével megvalósuló hasznosítása és a folyók romboló erejének megfékezése.

tisztelt országgyűlés!

a tiszavölgyi árvízvédekezés befejezéséhez közeledik. a helyreállítás hatalmas feladatokat állít eléünk. jelentős áldozatvállalásra, többletermelésre, újabb lelkes összefogásra van szükség, hogy az árvíz sújtotta területekről eltüntessük a romokat, felépítsük az új, korszerű falvakat, pótoljuk a népgazdaság és a lakosság veszteségeit.

most, amikor elvonul az ár és az élet rendes menete visszatér a gyárakba, a földekre, az otthonokba, az árvíz idején tanúsított nagyszerű helytállás, mely megküzdött a víz félelmetes erejével, a békés építő munkában, a károk helyreállításában is követendő példaképpé válik.

/folyt.köv./
11.45/o

bkk. 2. /az országgyűlés...12.folyt./e

degen Imre táppsal fogadott felszólalása után az elnöklő Kállai Gyula - utalva az árvízzel kapcsolatban elhangzott felszólalásokra - az országgyűlés nevében elismerését és köszönetét fejezte ki mindazoknak, akik példamutató fegyvellemmel, áldozatvállalással, hősiességgel helytálltak és helytállnak az árvíz elleni küzdelemben.

kijelentette továbbá, az országgyűlés is helyesli és támogatja azt az egyre szélesedő mozgalmat, amely a nemzeti jövedelem egy százalékos növelésével kívánja népgazdaságunkat erősíteni, s könnyebbé tenni az árvíz okozta károk pótlását. kérte a képviselőket, minden erejükkel segítsék elő, hogy az árvízvesztély elhárításánál megnyilvánult nagyszerű helytállás változatlanul érvényesüljön a helyreállításban, a népgazdaság további erősítésében és fejlesztésében.

Balogh László /csongrád m., 5. v.k./ gyáregységvezető az ipari termelés növekedési üteme mérséklődésének okait elemezte. elmondotta, hogy a tapasztalatok szerint a vállalatok létszámnöveléssel igyekeztek termelésüket emelni, s jórészt éppen a fokozódó munkaerőkereslet hatására lazult a munkafegyvellem, csökkent a munka intenzitása. véleménye szerint az ipari termelés alakulása mégis kedvező, mert a vállalatok nyereségüket - 1968-hoz mérten - mintegy 5.7 milliárd forinttal növelték. csongrád megyében tavaly az első kilenc hónapban stagnált az ipari termelés, az utolsó negyedévben viszont 6 százalékkal emelkedett. örvendétes tényként említette, hogy a megyéből exportált ipari áruk értéke 14 százalékkal volt magasabb az elmúlt esztendőben, mint 1968-ban. úgy tűnik, hogy az 1969 utolsó negyedévben megindult kedvező folyamat tovább tart, mert 1970 első három napjában a megye szocialista iparának teljesítménye 9.2 százalékkal haladta meg az 1969. hasonló időszakét.

Balogh László a továbbiakban részletesen szólt megyéje ár- és belvízvédelmi munkájáról. köszönetet mondott azért a segítségért, amelyet az ország különböző részeiről kaptak a minden eddiget meghaladó árhullámok támadásainak elhárításához. az árvíz elleni védekezés még ma is nagy erő mozgósítását igényli, a tiszsa, a maros és a Körösök vonalán 272 kilométer hosszú gátszakaszt kell vigyázniuk. a töltések jó része átázott, többhelyütt megrepedt, megcsuszott. az árvízvédelmi munkák arra figyelmeztetnek, hogy az árvíz elvonulása után is lesz bőven teendő.

/folyt.köv./
11.45/e

bkk. 2. /az országgyűlés... 13. folyt./e

a képviselő javasolta, hogy a kritikus szakaszokon emeljék a védőgátak magasságát, vizsgálják felül, s ha kell, erősítsék a csongrád város alatt húzódó védőtöltést. a károkról is szólt, s elmondotta, hogy a megyében 3520 ház rongálódott meg, közülük 2260-at kell újjáépíteni. csupán az épületkár meghaladja a 200 millió forintot. kérte a belkereskedelmi, valamint az építésügyi és városfejlesztési minisztert, hogy a szükséges építőanyagok elosztásánál megyéjét részesítsék elsőbbségben. javasolta továbbá, hogy az újjáépített vagy helyreállított épületek tulajdonosai is megkaphassák a 2/1967. évm/pm-án. együttes rendeletben biztosított dotációt. a rendelet eredetileg csupán azoknak a magánépítőknek biztosított támogatást, akik állami építőipari vagy szövetkezeti szervezetek bízták meg az építéssel. az árvízkarok viszont olyan nagyok, hogy szükség lesz kisiparosok foglalkoztatására, s házilagos kivitelezésre is.

egy másik rendelet szerint a megsemmisült lakóépület újjáépítése esetén a tulajdonost csak akkor illeti meg kamatmentes kölcsön, ha az új épület a rombadólttal azonos szobaszámu, vagy legfeljebb kétszobás. a képviselő javasolta, hogy az építető saját erejéből egészíthesse ki a kapott kamatmentes hitelt, mert előfordulhat, hogy a család nagysága a megsemmisült épületnél többszobásat tesz indokolttá.

a törvényjavaslatot elfogadta.

havasí béla, a miskolci 2-es számú választókerület képviselője, a városi pártbizottság első titkára elmondotta, hogy a gazdasági reform adta lehetőségek sokat javítottak miskolc helyzetén. tavaly 16 százalékkal nagyobb összegből gazdálkodhattak, mint 1968-ban. lényegesen nőttek a vállalatok befizetései, nagyobb mértékben, mint amekkorára számítottak. ez arra is utal, hogy a városi tanács túlzottan óvatosan tervezett, bevételei jó 30 millió forinttal voltak magasabbak, mint amennyire számítottak. különösen a lakásépítés támogatására fizettek be a vállalatok jóval többet, ennek azonban csak egy részét használhatták fel, mivel a nagyobb szabású építkezésekre nem készültek fel előre, s az építőipar teljesítőképessége is korlátozott. így is 1233 tanácsi és szövetkezeti lakást adtak át, valamivel többet a tervezettnél. ezen kívül a vállalatok és intézmények 180 új lakáshoz juttatták dolgozóikat. általában javult a lakásépítkezések szervezethez. korábban az ugynevezett járulékos beruházások csak jóval a lakások átadása után készültek el, a legújabb építkezéseknél már szinkronba kerültek a munkák.

/folyt. köv./
11.50/e

bkk. 2. /az országgyűlés... 14. folyt./bzs

a képviselő a gazdasági javuló tendenciáira is felhívta a figyelmet. városuk két nagy vállalatánál, a lenin kohászati művekben és a diósgyőri gépgyárban - nagyrészt a szabályozók módosításának hatására - lényegesen javult a termelékenység. e két vállalat az előző évhez viszonyított többlettermelését 80, illetve 100 százalékban a termelékenység javításával érte el. ezt az eredményt azért érdemes külön is hangsúlyozni, mert a tanácsi vállalatoknál a termelékenység javításában még mindig nem sikerült lényegesen előbbre jutni. ennek egyik oka a túlzott munkaerő vándorlás, amit mindenekelőtt a munkakörülmények javításával, munkahelyükhöz hű munkások fokozott anyagi, erkölcsi megbecsülésével lehet visszaszorítani.

végül az emberi munkával való fokozott takarékosagra a műszaki fejlesztés meggyorsítására, a fizikai munkák gépesítésére hívta fel a figyelmet.

a képviselő a múlt évi költségvetés teljesítéséről szóló jelentést elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

weiszböck rezsőné /győr-sopron megye 15. vk./ a soproni lakéstejtíl vállalat igazgatója hozzászólásában egyebek között rámutatott: textiliparunk viszonylag korszerűtlen alapanyagai, technológiája és berendezései mellett is termékeinek nagyrészt olyan piacokra exportálja, ahol a textilipar nagy termelékenységet és ujszerű gyártási eljárásokat biztosító rekonstrukciója nagyrészt már lezajlott. a következő időszakban feltétlenül fejleszteni kell tehát a hazai szelintetikus szálgyártást, s ez nemcsak a munka termelékenységére, a technológiai és műszaki színvonalra hatna kedvezően, de ki lehetne elégíteni a kereskedelemnek azt az iparral szemben támasztott jogos igényét, hogy lássa el tartós, könnyen kezelhető textilákkal.

a tervbe vett fejlesztések - mondotta a képviselő - csak arra elegendők, hogy még öt év múlva is a textilipar vegyíszálszükségletének csupán 30 százalékát gyártja majd a magyar ipar. így a negyedik ötéves terv időszakában az igények kielégítéséhez körülbelül 200 millió dollár értékű tőkésimportra lesz szükség. weiszböck rezsőné javasolta, hogy a negyedik ötéves terv idején a nyergesujfalun épülő poliakrilszál-üzemet egy gépsorral bővítsék, s létesítsenek egy polieszterselymet gyártó üzemet.

/folyt. köv./

bkk. 20 /az országgyűlés...15. folyt./e

ezzel a kapacitásbővítéssel magasfokú magyar-lengyel együttműködésnek vetnék meg az alapjait: a lengyel szállítók kielégítenék a nálunk jelenleg tökésimportból beszerezett vágott-szál-igényt, viszonzásul mi poliakrilnitril-szálát küldenénk. a kgst országok gazdasági együttműködésének fokozásával ugyanis is lehetőség nyílik a gazdaságos termelési kapacitások kiépítésére, a széleskörű gyártásszakosításra és kooperációra, ami végső soron előfeltétele a gazdaságosságnak, a termelékenység növelésének, népgazdaságunk strukturája átalakításának.

weiszböck rezsóné a továbbiakban elmondta, hogy a jelenleg érvényben lévő fizetőszköz-elszámolás a vegyszárakat előállító magyar viscosagyárat nem teszi érdekeltté abban, hogy a népgazdaságnak feltétlenül előnyös, a kgst-n belüli termékcsere fejlessze. szükséges tehát olyan közgazdasági szabályozók bevezetése, amely biztosítja a vállalati és a népgazdasági érdek összhangját. időszerűvé vált a vám- és forgalmiadó-kulcsok felülvizsgálata is.

a beterjesztett törvényjavaslatot elfogadta.

ezután szünet következett.

szünet után dr. beresztóczy miklós elnökletével folytatták az ülést.

dr. szabó zoltán egészségügyi miniszter emelkedett szólamra. elmondta, hogy 1969-ben a költségvetés az előző évinél 7.5 százalékkal nagyobb összeget, csaknem 500 millió forintot biztosított az egészségügy fejlesztésére. ez meghaladta az 1969-re előirányzott növekedést. ennek részben az országgyűlés által pótlólag elfogadott 30 millió forint költségvetési összeg, részben az előző évi pénzmaradványok, illetve a tanácsok többletbevételeiből az egészségügy rendelkezésére bocsátott összegek voltak a forrásai.

pozitívuma volt a tavalyi költségvetésnek az is, hogy az intézményhálózat, valamint a szakmai feladatok bővítéséből és az átlagbér-emelkedésekből adódó többletköltségeken túl olyan előirányzatokat, kiadásokat is tartalmazott, amelyek az egészségügyi ellátás minőségi feltételeinek javítását szolgálták.

/folyt.köv./
12.20/e

bkk. 20 /az országgyűlés...16. folyt./e

ennek is köszönhető, hogy javult a fekvőbeteggyógyintézetekben a gyógyszerellátás, új, korszerű gyógyászati eszközöket, anyagokat szerezhettek be és csökkenteni lehetett az egészségügyi dolgozók létszámát.

az egészségügyi gazdálkodás általános tapasztalatai és tanácsai eredményei kapcsán a miniszter elmondta, hogy az intézetek pontosan tervezett szerkezetét, összetételét, céltudatosabban gazdálkodtak a beralapokkal is. a munkaerőkiesés miatti többletlő intézményi, illetve „külső”, alkalmazottaknak. mindemellett a korábbi nehéz munkaerőhelyzet az egészségügyi területen csak szerény mértékben javult. tovább növekedett a munkaerővándorlás. lényegesebb változás csak az idén márciusban fogatosított bér-emelések hatására következett be, illetőleg várható.

hatszázal gyarapodott tavaly az orvosok száma, a szakképzett egészségügyi dolgozóké pedig több mint 1200-zal. enyhültek az orvos-utánpótlással kapcsolatos gondok, jóllehet e téren a területi aránytalanságokat csak fokozatosan - további intézkedésekkel - lehet felszámolni. az eszközgazdálkodás területén első sorban a gazdasági feltételek javultak. sikerült feloldani a korábbi években érvényesített korlátozásokat: a tanácsok mintegy 60 millió forintot fordítottak pénzmaradványaikból költségvetési bevételekre. ugyanakkor még előfordult, hogy a rendelkezésre álló anyagokat olyan berendezésekre, felszerelésekre fordították, amelyek elhelyezéséhez, működtetéséhez nincsenek meg a kellő feltételek. bevezették azt a rendszert, hogy a jövőben csak olyan műszerek beszerzését engedélyezik, amelyeket az orvosi műszerügyi intézet előzetesen minőségileg jóváhagyott. az egészségügyi munkához használatos gépek, műszerek jobb kihasználását a zavartalan alkatrész-utánpótlással és a szervizhálózat javításával lehet biztosítani. az eddiginél több műszaki szakemberre van szükség.

arról is szólt a miniszter, hogy a tanácsok többsége gondjaiba veszi, legfőbb teendői közé sorolja a lakosság egészségügyi ellátásának javítását. viszont korlátozottak a beruházási lehetőségek és nincs elegendő kivitelezési kapacitás.

beszélt arról is, hogy az egészségre ártalmas munkakörökben végrehajtott munkaidőcsökkentés mintegy 32 000 egészségügyi dolgozót érint. eddig nem okozott semmiféle zökkenőt a munkaidőcsökkentés, az intézetek biztosítani tudták a betegellátás folyamatoságát. ez azonban nem felelteti a szakképzett munkaerő hiányát.

folyt.köv./
12.25/e

bkk. 2. /az országgyűlés ... 17. folyt./bzs

a negyedik ötéves tervidőszak egyik fontos egészségügyi feladata lesz az ugynevezett intenzív terápiás osztályok kialakítása. ezek - mint ismeretes - a súlyos, az életveszélyes állapotban levő betegek ellátását szolgálják. jelenleg /700 ágyal/ 17 intenzív osztály és 98 intenzív ellátási részleg működik.

a továbbiakban dr. szabó zoltán közölte, hogy az országgyűlés által - a szociális és egészségügyi bizottság javaslatára - tavaly megszavazott póttösszeget, 30 millió forintot, fele részben az újszülöttek és koraszülöttek ellátásának javítására /mindenekelőtt a csecsemő- és gyermekosztályok jobb felszerelésére és higiénés körülményeinek jobbítására/ használták fel, fele részben pedig mentőgépkocsik - szám szerint 180 ilyen jármű - beszerzésére, illetőleg felújítására fordították.

tavaly új kórház kezdte meg működését siófokon, kazincbarcikán és dombóvárott. összesen 1600 új kórházi ágyat létesítettek, s ezzel az ágyak száma 83 600-ra növekedett. nem sokasodott ilyen mértékben a kórházakban ápolott betegek száma, ellenben az ellátás körülményei javultak. mindamellett a zsunftság még mindig nagy, különösen egyes intézményekben és osztályokon. új rendelőintézetet létesítettek dombóvárott, kazincbarcikán, győrben, sopronban, mohácson, hevesen, balassagyarmaton. a szakrendelőintézetek betegforgalma vidéken emelkedett, budapesten kismértékben csökkent. az általános és gyermekorvosi munkakörökben viszonylag kevesebb a betöltetlen állás, mint az orvosi munka más területein. a bölcsődei helyeket több mint 800-zal gyarapították, de ez a fejlődés még elmarad a tervezettől. a lemaradás jobbadán a lakásépítési beruházások elhúzódsának következménye. egyébként a bölcsődei elhelyezések iránti csökkenő igényben is mutatkozik annak az intézkedésnek a pozitív hatása, hogy a gyermekgondozási segély biztosításának időtartama két és fél évről három évre emelkedett. továbbra is a figyelem középpontjában kell maradnia a szociális otthoni helyek gyarapításának: tavaly több mint 300 új helyet létesítettek. meghaladta a tervezett mértéket az öregek napközi otthoni hálózatának fejlesztése: az otthonokban 8170 idős emberről gondoskodnak. növekedett a szociális segélyezés és a vakok segélyezését szolgáló költségvetési összeg is. jelentős intézkedés volt, hogy az elnöki tanács a nyugdíjasokra és a családtagokra is kiterjesztette a közelmúltban - a korábbi 90 nappal szemben - az időben nem korlátozott ingyenes kórházi ápolási igényjogosultságot.

/folyt. köv./

12.30/bzs

bkk. 2. /az országgyűlés ... 18. folyt./bzs

csökkent a csecsemőhalálozás; az előző évinél 11 százalékkal kevesebb új tbc-s beteget vettek nyilvántartásba. a tuberculozisek halandósága is javuló tendenciát mutat, s hasonló a helyzet az üzemi balesetek, ételmérgezések, foglalkozási megbetegedések tekintetében is. az 1963-1967-es időszak átlagához képest kevesebb fertőző megbetegedés történt, s csupán kanyaró és influenza fordult elő járványosan. ezzel szemben az általános halálozási arány magasabb volt a megelőző évinél, nőtt a szív-érrendszeri, rosszindulatú daganatos betegségek száma, s nőtt a halálos áldozatainak száma is.

az 1969. évi egészségügyi gazdálkodás tapasztalati alapján a miniszter felhívta a figyelmet: ki kell dolgozni olyan irányelveket, intézkedéseket, amelyek révén az eddiginél szervezettebbé és hatékonyabbá válhat a járó- és fekvőbeteg ellátó intézmények együttműködése, a munka szervezethege, javulhat a gazdálkodás.

végezetül arról is szólt dr. szabó zoltán, hogy az árvíz, valamint a lakosság védelme érdekében történt áttelepítések jelentős feladatok elé állították - mindenekelőtt az érintett területeken - a közegészségügyi és járványügyi, gyógyító-megelőző és szociálpolitikai szakszolgálatot is. mindenütt megfelelő időben és módon biztosították a közegészségügyi és járvány elleni védelmet, az anyagi-technikai feltételeket a lakosság szakorvosi ellátásához. az orvos-egészségügyi szakszemélyzet önfeláldozóan végzi munkáját, oldja meg a reá hátruló feladatokat. felelősségteljes munkájuknak nagy része van abban, hogy az árvíz miatt járványveszély nem alakult ki, a rendkívüli helyzet miatt járványos megbetegedés nem történt.

/folyt. köv./

12.38/bzs

bkk. 2. /az országgyűlés...19.folyt./e

nagy miklós, a kulturális kapcsolatok intézetének elnöke helyettese, pest megye 27-es választókerületének képviselője hozzászólása első részében pest megyében elért eredményekről és néhány problémáról beszélt. egybek közt beszámolt arról, hogy a lakásépítés terveit 25 százalékkal teljesítették, mintegy száz tanteremmel építettek többet az előirányozottnál, az óvodai helyek számát is jelentősen növelték, s bővült a víz és csatornahálózat. kiemelte az egészségügyi ellátás fejlődését; a váci és a ceglédi kórház határidőre felépült, így a megye kórházi ágyainak száma 952-vel gyarapodott. a lakosság 200 millió forint értékű társadalmi munkával járult hozzá a harmadik ötéves terv feladatainak megvalósításához.

utalt azokra a problémákra, amelyek pest megyében adódnak a kommunális, a szociális és kulturális ellátásban. mint monddta, a gondok egyik előidézője az a nagyfokú népesség-koncentráció, ami az utóbbi tíz évben a fővárost körülvevő településgyűrűben kialakult. a megyei tanács saját anyagi erőforrásait ugyan céltudatosan összpontosítja erre a területre, de továbbra is jelentős központi támogatásra van szükség a legsürgősebb tennivalók ellátásához.

a továbbiakban a külügyi tárca gazdálkodásával foglalkozott. többek között hangsúlyozta: ma már aligha szorul külön bizonyításra, hogy a magyar népköztársaság külpolitikája szilárd, következetes, szocialista elvi alapokon nyugszik. az elmúlt esztendő, de az elmúlt napok eseményei is bizonyítják, hogy nemcsak jó alapelvek, hanem nagyfokú dinamizmus, aktivitás is jellemzi külpolitikánkat. ezzel a hosszabb idő óta folyamatosan érvényesült gyakorlattal szorosan összefügg az is, hogy diplomáciai kapcsolataink az elmúlt évtizedben jelentős mértékben kiszélesedtek.

nagy miklós arról is beszámolt, hogy hazánk nemzetközi kapcsolatai különösen az 1960-70 közötti időszakban szélesedtek. ez idő alatt szám szerint 36 országgal létesítettünk diplomáciai kapcsolatot. gondot okoz viszont, hogy a diplomáciai, majd annak nyomában kialakult politikai, gazdasági és kulturális kapcsolatokkal egyidejűleg nem növekedtek arányosan a külügyi tárca lehetőségei. számos, haladó politikát folytató országban még nincs diplomáciai képviseletünk. / 55 fejlődő országgal vannak diplomáciai kapcsolataink, de közülük csupán 24-ben rendelkezünk diplomáciai képviselettel. néhány pozitív semlegességi politikát folytató országban pedig nem működik nagykövetségünk. /folyt.köv./
13.30/e

bkk. 2. /az országgyűlés...20.folyt./e

rámutatott arra is, hogy jelenleg 22 fejlődő országgal van kulturális, további 17 országgal műszaki-tudományos egyezményünk - előreláthatólag ezek a számok a közeljövőben tovább nőnek - az egyezmények gyakorlati végrehajtása azonban, néhány ország viszonylatától eltekintve, nem megfelelő színvonalu. helyes volna e területeken kölcsönösen javítani, elmélyíteni a munkát.

a továbbiakban beszámolt a latin-amerikában járt magyar delegáció néhány tapasztalatáról. /mint ismeretes, a vályi péter vezette küldöttség május 13-27 között boliviában, peruban és venezuelában tett látogatást./

- tárgyalásaink azt bizonyították, hogy magyarország és a latin-amerikai országok kapcsolatai a kölcsönös előnyök alapján gyorsan, dinamikus módon bővíthetnek -, hangsúlyozta.

a tavalyi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslatot elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

több képviselő nem jelentkezett hozzászólásra, ezért az elnöklő beresztóczy miklós az 1969. évi állami költségvetés végrehajtásáról szóló törvényjavaslat vitáját bezárta és válaszára megadta a szót vályi péter pénzügyminiszternek.

bevezetőben megállapította, hogy a vita hiven tükrözte, milyen kérdések állnak a gazdálkodás, a gazdasági érdeklődés homlokterében. a továbbiakban rámutatott:

a beruházási piac egyensúlyi helyzetének javítása - az igény és a kapacitás közötti feszültség enyhítése - érdekében már eddig is jelentős intézkedések történtek és a kormány további lépéseket tesz az ilyen jellegű problémák megoldására. mindamellett a beruházással kapcsolatos nehézségek egy-két év alatt nem számolhatók fel. az „erőszakos” intézkedések ugyanis több kárt okoznának, mint hasznot, tehát a beruházási feszültségeket csak folyamatosan lehet feloldani. növelni kell többek között az építési kapacitásokat és az építőanyagipar teljesítőképességét. a készülő negyedik ötéves tervben ezért az ipagi fejlesztés fő feladatai közé kerül az építő- és az építőanyagipar erőteljes technikai korszerűsítése. megemlítette vályi péter azt is: mindent el kell követni, hogy a beruházási kereslet ne haladja meg lehetőségeinket.
/folyt.köv./
13.52/e

8 1342

bkk. 2. /az országgyűlés ... 21. folyt./bzs

változtatni kell azon, hogy a beruházási ár kalkulációkban a különböző termelési tényezők irreálisan kerülnek számításba. a leköltött eszközök értékét csökkenteni, az élömunka értékét pedig növelni kell. ezt a jövő évben még nem tudjuk végrehajtani, mert az eszközköltési járulékok csökkentése és a bérterhek növelése nem kívánatos ármozgásokat idézne elő. a végrehajtás előfeltétele, hogy egyensúlyi állapot jöjjön létre a különböző termékek kereslete és kínálata között.

a szintetikus szálak gyártásának fokozása a negyedik ötéves terv programjában szerepel, jelentős beruházási elképzelésekkel. viszont ennek az ötéves tervperiódusnak a tervezetében sem kapott helyet a poliakrilnitril-szál gyártásának növelése. többek között azért, mert a nyergesujfalui beruházás első ütemének megvalósulása kapcsán felmerültek különféle - megtérülési, gazdaságossági - problémák.

felhívta a figyelmet a miniszter arra, hogy az árvízveszély elmúltával is meg hosszú ideig szükség lesz arra a segítségre, amit jelenleg nyújt a társadalom az árvíz sújtotta területek támogatására, senki ne feledje, hogy milyen segítséget ígért akkor, amikor a legnagyobb volt a baj. egyébként az árvízről függetlenül szabócs-szatmár megye tekintélyes hányaddal szerepel abban a területfejlesztési programban, amelyet a negyedik ötéves terv idején valósítunk meg. az árvíz miatt rombadólt vagy megromgálódott házak újjáépítéséhez nyújtandó hitellel kapcsolatban vályi péter úgy nyilatkozott, hogy ha valaki saját pénzéből kettőnél több szobát akar építtetni, akkor is megkapja a két szobáig terjedő támogatást, illetve hitelt.

a tanácsi gazdálkodásban a költségvetési maradványok jelenlegi összege nem tekinthető túlzottnak, s aormánynak nincs semmiféle olyan szándék, hogy emiatt elvonjon a megyei tanácsoktól törvényes juttatásokat. ezek a költségvetési maradványok a megyei tanácsok gazdálkodásának szilárdságát, biztonságát fokozzák. a maradványok felhasználásának jelenlegi szabályain nem lenne célszerű változtatni.

/folyt. köv./

14.02/bzs

- 32 -

8/14⁴⁰

bkk. 2. /az országgyűlés...22.folyt./e

azzal az észrevétellel kapcsolatban, hogy a vállalatok egymás közötti kooperációját és ennek gazdaságilag szervezett formáját - a társulásokat - minél hamarabb - jogi és közgazdasági alapon egyaránt - szabályozni kellene, a pénzügyminiszter megjegyezte: a kooperáció elősegítése egyik forrása lehet annak, hogy a termelés és a forgalmazás gazdaságossága fokozódjék. e vonatkozásban rugalmas módszerekre van szükség. az integrációnak azt a formáját is alkalmazni kell a jövőben - és erre intézkedéseket is tesznek -, hogy a szállító és a megrendelő vállalatok egymás között hitelkapcsolatokat létesítsenek. megjegyezte azonban, hogy itt is csak egyszeri elosztásról lehet szó, tehát nem engedhető meg, hogy a bankrendszer útján igénybe vett hiteleket a vállalatok egymás között átcsoportosítsák. csupán arról lehet szó - bár ez is nagy előrelépést jelent majd -, hogy a vállalatok fejlesztési alapjaikból kereskedelmi hiteleket nyújtsanak egymásnak, az értékesítés növelése és szervezettebbé tétele érdekében.

a továbbiakban a pénzügyminiszter rámutatott, hogy különféle intézkedések születtek a nemkívánatos ármozgások megakadályozására, illetve az indokolatlanul magas árak csökkentésére. utalt azokra a határozatokra, amelyek alapján a költségvetés terhére - bizonyos importcikk árát mérsékeltek. egyébként az árelőmozgásban valóban nagyobb szigorúságra van szükség -, mondomta. megemlítette, hogy például bizonyos építőanyagok értékesítésével kapcsolatban csaknem 4,5 millió forint meg nem engedett nyereséget fizettettek vissza az érdekeltektől a vállalatoktól, mert a fogyasztói árban a rakodási költséget - bár ezt a munkát a megrendelő végezte el - jogtalanul felszámították. ugyanilyen kártérítésre köteleztek néhány építőipari vállalatot azon a címen, hogy harmadosztályú árut elsőosztályúnak adtak el.

kitért a pénzügyminiszter arra a javaslatra is, hogy a költségvetésben megfelelő gondoskodás történjék az ifjúság támogatásáról. közölte: a központi költségvetésben a kiskis-nyak ilyen célra nyújtandó támogatásokat elkülönítve kezelik majd és intézkednek, hogy a megyei tanácsok ezeket a kiadásokat és támogatásokat megfelelő formában szintén tüntessék fel. a költségvetési vitákon, az országgyűlésben és a megyei tanácsoknál tehát az ifjúság ilyenirányú problémái megfelelő fórumot kapnak majd.

/folyt.köv./

14.20/e

- 33 -

8/14²⁵

parlament

bkk. 2. /az országgyűlés ... 23. folyt./bzs

a közelmultban tett délamerikai utjával kapcsolatban elmondotta, hogy a meglátogatott három latin-amerikai országgal jelentősen fejleszteni lehet gazdasági kapcsolatainkat. ezt a törekvést - az export elősegítése és a számunkra igen fontos különféle cikkek beszerzése érdekében - az illetékesek a maguk részéről messzemenően támogatják. egyben közölte, hogy a földrengés következtében rendkívül súlyos károkat szenvedett perunak - amelyet a magyar delegáció szintén meglátogatott - kormányzatunk különböző egészségügyi felszerelésekkel kíván segítséget nyújtani.

a kétnapos zárszámadási vita eredményeit összegezve a pénzügyminiszter megállapította, hogy a felszólalt képviselők egyetértettek a múlt évi gazdálkodással, nemcsak a szorosan vett költségvetési teljesítéssel, hanem tágabb értelemben az ország gazdasági életének alakulásával is; a hozzászólók elismerésüket fejezték ki az állami szervek áldozatkész munkájukért, az érvizvédelem jó megszervezéséért. ugyanakkor rámutattak néhány figyelmeztető gazdasági problémára is - mondotta a pénzügyminiszter, felhívták például a figyelmet az élő munkával való gazdálkodás megjavításának fontosságára, felvetették a beruházások irányításában tapasztalható nehézségeket, problémákat, sürgették az építő- és az építőanyagipar fejlesztését. felvetődött a vitában a pénzügyi szabályozók továbbfejlesztésének kérdése is; a képviselők hangsúlyozták a nagyobb hatékonyságot elősegítő ösztönzés fontosságát. rámutattak azokra a fontos tanácsai feladatokra is, amelyek a következő években előttünk állnak. a pénzügyminiszter ehhez a maga részéről annyit fűzött hozzá, hogy tanácsai vonatkozásban ezeknek a nagy feladatoknak a szem előtt tartásával tovább kell majd javítani a pénzügyi tervezést.

a vállalatok közötti tőkeátcsoportosítással kapcsolatban közölte, hogy az erre vonatkozó intézkedések rövidesen napvilágot látnak. fontos témaként került szóba a vállalatok belső mechanizmusának javítása, a munkaszervezés, a belső gazdasági struktúra fejlesztése. nagyon megnyugtató - mondotta -, hogy a plénumon felvetődött legfontosabb gazdasági problémáink megítélésében teljes az egyetértés a felszólalók és a kormány között. az egyéb témákat pedig, amelyekről a mostani ülésen nem esett szó, a negyedik ötéves terv, illetve az 1971. évi költségvetés tárgyalásánál lesz majd alkalmunk megvitatni - fejezte be zárszavát a pénzügyminiszter.

/folyt. köv./

14.32/bzs

- 34 -

14 53

parlament

bkk. 2. /az országgyűlés...24. folyt./e

ezután határozathozatal következett. az elnöklő beresztóczy miklós - mivel módosító indítvány nem érkezett - a benyújtott törvényjavaslatot eredeti szövegezésben tette fel szavazásra. az országgyűlés az 1969. évi állami költségvetés teljesítéséről előterjesztett törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben egyhangulag elfogadta.

ezzel az országgyűlés nyári ülészsaka végetért.

x x x

a szerkesztőségek figyelmébe!

tó/hné/e

javítások a mai bkk. 2. /az országgyűlés pénteki ülése/ számu hirre:

az 5. folytatás megszólítás alatti második bekezdéde 10. sorában a szöveg helyesen: ...az árvíz, a természet erőinek egy 1 k legpusztítóbb megnyilvánulása...

a 8. folytatás 3. bekezdése 4.-5. sorában a szöveg: ...az ide átköltöző lakosság t e l e k j u t t a t á s b a n részeseül, és kedvezőbb... /tehát nem cseretelek/

a 18. folytatás első bekezdése utolsó sorában a szöveg: ...száma, s nőtt a b a l e s e t e k halálos áldozatainak száma is.

a 19. folytatás utolsó bekezdése 6.-7. sorában a szöveg helyesen: ...nem növekedtek arányosan a külügyi tárca a n y a - g 1 lehetőségei. számos...

a 22. folytatás 2. bekezdése utolsó előtti sorában a szöveg helyesen: ...köteleztek néhány é p i t ő a n y a g i p a r i vállalatot, azon a címen,... /mt1/

- v é g e -

14.40/e

- 35 -

15 22

M. T. I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1970. június 27.

bb 1. jogszabály a munkaviszonyban állók szakmunkásképző tanfolyamairól

i ol/fné ie bh hgy

1970. június 27.

a szakmunkásképzésre vonatkozó jogszabályok átfogó rendezésének utolsó láncszemeként megjelent a munkaügyi miniszter utasítása. a munkaviszonyban állók és a szervezetzeti tagok részére szervezett szakmunkásképző tanfolyamok rendjéről.

mint ismeretes, az országgyűlés az elmúlt évben hozta meg a szakmunkásképzésről szóló, vi. sz. törvényt. ez kimondja, hogy a már munkaviszonyban állóknak is lehetőséget kell nyújtani arra, hogy - jogszabályban meghatározott iskolai végzettség, életkor és szakmai gyakorlat alapján - szakmunkásképző tanfolyamok, vagy egyéni felkészüléssel elsajátíthassák a szakmunkásképzés megszerzéséhez szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket. a törvényben foglaltak végrehajtásáról a munkaügyi miniszter 1969 végén rendeletben intézkedett. a rendelet részletesen foglalkozik a dolgozók tanfolyami képzésének feltételeivel, a felvételi követelményekkel, a képzés tartalmi kérdéseivel, a tankönyv-ellátással és a költségek viselésével. a rendelet a 94. paragrafus utal arra is, hogy a szakmunkásképző tanfolyamok működési rendjét a munkaügyi miniszter külön szabályozza.

a munkaügyi közlöny 19-20. számában megjelent újabb miniszteri utasítás ennek a követelmények tesz eleget./mti/

.-

-1 -

6 20 45